

MBU - Rådmandsmøde (Rådmandsmøde)

12-10-2022 10:00 - 11:45

Rådhuset, Lokale 381 (Gæster evt. via Teams)

Information:Deltagere:

Hans van Binsbergen
Helle Bach Lauridsen
Karina Møller
Lisbeth Schmidt Andersen
Nikolaj Harbjerg
Ole Kiil Jacobsen
Rasmus Ellermann-Aarslev
Stefan Møller Christiansen
Susanne Hammer-Jakobsen (afbud)
Susanne Holst
Thomas Medom

Pkt. 2: Tid: 15 min. Deltagere: Louise Dam Overballe og Ulla Parbo Hefsgaard

Pkt. 3: Tid: 10 min. Deltagere: Mette Søberg og Mette Almind Klejstrup

Pkt. 4: Tid: 10 min. Deltagere: Cecilie Sandkvist Hansen og Anne Marie Due Schmidt

Pkt. 5: Tid: 10 min. Deltagere: Cecilie Sandkvist Hansen og Anne Marie Due Schmidt

Pkt. 8: Tid: 15 min. Deltagere: Tinne Nyby og Anne Marie Due Schmidt

Pkt. 9: Tid: 10 min. Deltagere: Tinne Nyby og Anne Marie Due Schmidt

Pkt. 10: Tid: 25 min. Deltagere: Lisa Balch Frisgaard og Mikkel Munk Quist Andersen

Indhold

Punkt 1: Godkendelse af referat	1
Punkt 2: Videre proces for fornyelse af børne- og ungepolitikken (OKJ).....	1
Punkt 3: Opdatering af Det Fælles Beredskab for MKB, MSB og MBU mod overgreb på børn og unge (OKJ).....	1
Punkt 4: Modernisering af Tilst Skole og dagtilbud (NH).....	1
Punkt 5: Modernisering af Samsøgade Skole (NH).....	1
Punkt 6: Forberedelse til byrådsmøde den 12. oktober 2022.....	1
Punkt 7: Eventuelt.....	1

Punkt 1: Godkendelse af referat

Punkt 2: Videre proces for fornyelse af børne- og ungepolitikken (OKJ)

Tid: 15 min. Deltagere: Louise Dam Overballe og Ulla Parbo Hefsgaard

Punkt 3: Opdatering af Det Fælles Beredskab for MKB, MSB og MBU mod overgreb på børn og unge (OKJ)

Tid: 10 min. Deltagere: Mette Søberg og Mette Almind Klejstrup

Punkt 4: Modernisering af Tilst Skole og dagtilbud (NH)

Tid: 10 min. Deltagere: Cecilie Sandkvist Hansen og Anne Marie Due Schmidt

Punkt 5: Modernisering af Samsøgade Skole (NH)

Tid: 10 min. Deltagere: Cecilie Sandkvist Hansen og Anne Marie Due Schmidt

Bilag 1 eftersendes.

Punkt 6: Forberedelse til byrådsmøde den 12. oktober 2022

Punkt 7: Eventuelt

MBU - Rådmandsmøde (Rådmandsmøde)

03-10-2022 11:00 - 13:15

Rådhuset, Lokale 509

Information:

Deltagere:

Hans van Binsbergen
Helle Bach Lauridsen
Karina Møller
Lisbeth Schmidt Andersen
Nikolaj Harbjerg
Ole Kiil Jacobsen
Rasmus Ellermann-Aarslev(afbud)
Stefan Møller Christiansen
Susanne Hammer-Jakobsen
Susanne Holst (afbud)
Thomas Medom
Trine Krabbe

Pkt. 4: Tid: 5 min.

Pkt. 5: Tid: Knap 2 timer. Deltagere: Birgit Møller, Anders Hovmark, Martha Berdiin

Indhold

Punkt 1: Godkendelse af referat	1
Beslutning for Punkt 1: Godkendelse af referat	1
Punkt 2: Forberedelse til udvalgmøde den 5 oktober	1
Beslutning for Punkt 2: Forberedelse til udvalgmøde den 5 oktober	1
Punkt 3: Eventuelt	1
Beslutning for Punkt 3: Eventuelt	1

Punkt 1: Godkendelse af referat

Beslutning for Punkt 1: Godkendelse af referat

Referatet blev godkendt.

Punkt 2: Forberedelse til udvalgmøde den 5 oktober

Beslutning for Punkt 2: Forberedelse til udvalgmøde den 5 oktober

Tidsplanen for Solbjergskolen udskydes 14 dage.

Notat om konsekvenserne for projektet skal vedlægges.

(NH følger op)

Punkt 3: Eventuelt

Beslutning for Punkt 3: Eventuelt

TM orienterede om skolehenviingspolitikken.

SMC orienterede om Risskov dagtilbud.

KM orienterede om FO klubber.

Beslutningsmemo

5. oktober 2022
Side 1 af 5

Emne **Videre proces for fornyelse af børne- og ungepolitikken**
Til Rådmanden

BØRN OG UNGE

Pædagogik og Forebyggelse
Aarhus Kommune

1. Hvorfor fremsendes forslaget?

Forvaltningschef Ole Kiil Jacobsen har sat punktet på dagsordenen på baggrund af et ønske fra rådmanden om at drøfte den videre proces for fornyelse af børne- og ungepolitikken.

Der præsenteres i indstillingen et forslag om, at processen med fornyelse af børne- og ungepolitikken i lyset af budget 2023 justeres og kortes ned. Dette indebærer aflysning af størstedelen af de planlagte inddragelses- og kvalificeringsaktiviteter i foråret 2023 samt events og aktiviteter ift. omsætning af politikken i efteråret 2023. Der lægges endvidere op til at arbejdet med at udarbejde fælleskommunale retningslinjer for arbejdet med politikker følges løbende mhp. eventuelle justeringer af processen.

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Direkte telefon: 41 85 76 67

Direkte e-mail:
risl@aarhus.dk
lodo@aarhus.dk
uph@aarhus.dk

Forslaget medfører en engangsbesparelse på 542.000 kr. til aflyste inddragelsesaktiviteter, events, kommunikation, materialer mv.

Sagsbehandlere:
Rikke Slot
Louise Dam Overballe
Ulla Parbo Hefsgaard

2. Indstilling – hvad skal der tages stilling til?

Det indstilles at rådmanden godkender, at processen for fornyelse af børne- og ungepolitikken justeres og forkortes. Dette indebærer aflysning af størstedelen af de planlagte inddragelses- og kvalificeringsaktiviteter i 2023, herunder den planlagte kvalificeringsworkshop den 2. februar.

I den forbindelse indstilles det, at rådmanden konkret træffer beslutning vedr. følgende:

1. At den planlagte kvalificeringsworkshop den 2. februar for bestyrelser og en bred kreds af interessenter skal aflyses, og at dialogmødet med bestyrelserne dermed skal have et andet tema.
2. Om styregruppen – i lyset af at kvalificeringsaktiviteter bliver aflyst – skal udvides med en repræsentant fra MSB.
3. Om de politiske udvalg skal inddrages senere i processen – f.eks. ifm. høringsprocessen – nu hvor den planlagte deltagelse på udvalgsmøder i oktober er blevet aflyst.
4. Om temadrøftelsen i Børne- og Ungeudvalget (26/10 eller 7/11) skal aflyses eller udskydes.
5. Om dialogen med Børne- og ungebyrådet i december mhp. kvalificering skal aflyses eller gennemføres

3. Hvilke ændringer indebærer forslaget?

Det foreslås, at processen med fornyelse af børne- og ungepolitikken justeres og kortes ned. Dette indebærer, at inddragelsesaktiviteter, kvalificeringsworkshop mv. aflyses og/eller stoppes. Politikken vil blive formuleret med udgangspunkt i de input vi allerede har fået fra børn, unge, forældre, medarbejdere og samarbejdspartnere. Kvalificeringen af udkastet til politikken vil ske i styregruppen og MBU's chefgruppe.

5. oktober 2022
Side 2 af 5

Der skal ifm. aflysning af kvalificeringsaktiviteter være en opmærksomhed på, at ved deltagelse i chefmøder i andre magistratsafdelinger er blevet udtrykt stor interesse for processen samt for yderligere dialog. Desuden er der blevet fremhævet perspektiver fra de respektive afdelinger, f.eks. fremhæver BA en opmærksomhed på, hvordan politikken også giver samfundsmæssig værdi, mens MSB og MSO f.eks. fremhæver generations- og familieperspektivet.

De planlagte udvalgsmøder i alle magistratsafdelinger i oktober¹ blev aflyst med kort varsel. Der skal tages stilling til, om de skal afholdes senere i processen. I så fald foreslås de afholdt ifm. høringsprocessen. Herudover skal der tages stilling til afvikling af de allerede planlagte møder, jf. indstillingspunkterne.

Nedenfor er et uddrag af den oprindelige procesplan med angivelse af om disse foreslås aflyst, gennemført eller om rådmanden bedes tage stilling til dem.

Dato	Aktivitet	Gennemføres? Ny tidsplan
05.10.2022	Chefmøde Borgmesterens Afdeling	Gennemført
05.10.2022	Udvalgsmøder i MSB, MSO, MKB samt Økonomiudvalgsmøde	AFLYST
07.10.2022	Chefgruppemøde, Unge, Job og Uddannelse - MSB	Gennemført
10.10 eller 26.10.2022	Udvalgsmøde MTM	AFLYST
12.10.2022	Chefmøde MKB	Gennemført
13.10.2022	Sundhedsstyregruppen vedr. fornyelse af børne- og ungepolitikken	Gennemføres
26.10.2022	Temadrøftelse Børn- og ungeudvalget	AFLYSES
07.11.2022	Styregruppemøde	December 2023
Dec. 2022	Møde med Børne- og ungebyrådet	RM stillingtagen
Dec. 2022- jan.2023	Skriveproces	Nov.-dec. 2022

¹ MSB, MSO, MKB og ØK var planlagt til den 5/10, MTM den 10/10 og MBU den 26/10

2. februar 2023	Kvalificeringsworkshop for bestyrelser og interessenter	AFLYSES
2. februar 2023	Punkt/tema om børne- og ungepolitik på dialogmøde med bestyrelser	RM stillingtagen
Mar./apr. 2023	Godkendelse af høringsudkast i MBU	Jan. 2023
Maj-juni 2023	Høringsproces	Febr. 2023
	Udskudt drøftelse på udvalgmøder (alle udvalg, også BU)	RM stillingtagen Febr. 2023
Forår 2023	Events og kommunikationsaktiviteter ifm. høringsproces	AFLYSES
Aug. 2023	Tilrette politik	Marts 2023
Aug. 2023	Styregruppemøde	Marts 2023
Sept. 2023	Godkendelse i MBU	Primo april 2023
Sept. 2023	Fremsendelse til byrådssekretariatet	Frist 19. april 2023
Okt./nov. 2023	Byrådsbehandling	Inden sommerferien
Efterår 2023	Events og kommunikationsaktiviteter med fokus på omsætning og implementering af politikken	AFLYSES

5. oktober 2022
Side 3 af 5

Styregruppens rolle og sammensætning

I lyset af at kvalificeringsaktiviteter aflyses, skal der være en opmærksomhed på, hvordan der sikres ejerskab og inddragelse af relevante perspektiver i den endelige udarbejdelse af politikken. Vi foreslår, at styregruppen bliver det primære kvalificerende forum, hvorfor skal der tages stilling til styregruppens arbejde og sammensætning.

Styregruppen har fra processens begyndelse været en central del af maskinrummet i politikudviklingen. Styregruppen har således både bidraget ved tilrettelæggelse af processen om politikudviklingen, indsigter til politikkens indhold samt til kvalificering af de indsigter, som løbende er blevet indsamlet fra børn, unge, forældre og medarbejdere.

Styregruppen består af repræsentanter fra børne- og ungebyrådet, forældreorganisationerne, de faglige organisationer, lederorganisationer og MBU's ledelse. Det foreslås, at styregruppen udvides med et medlem fra MSB. Det lovgivningsmæssige krav om en "sammenhængende børnepolitik" er reguleret i Servicelovens §19, og der blev på centerchefmødet med Børn, Familie og Fællesskaber udtrykt ønske om deltagelse i styregruppen.

Løbende justering af processen, iht. fælleskommunale retningslinjer

Høringsprocessen og den politiske behandling af den fornyede børne- og ungepolitik falder sammen med udviklingen af fælleskommunale retningslinjer

for arbejdet med politikker. Det forventes, at BA i løbet af 2023 vil lave en række retningslinjer for, hvordan arbejdet med politikker i højere grad kan strømlines på tværs af magistratsafdelingerne. Derfor vil der løbende blive taget stilling til om der er behov for at tilrette processen. Rådmanden vil løbende få forelagt eventuelle forslag til justeringer.

5. oktober 2022
Side 4 af 5

Baggrund

Den nuværende børne- og ungepolitik blev vedtaget af et enigt byråd i december 2015 efter en længere, inddragende proces. Den udgør vores fælles fundament og er en vigtig værdimæssig ramme og styringsredskab for vores arbejde med børnene og de unge. Børn og Unge har stærke værdier, som lever både i dagtilbud, skoler, UngiAarhus og i forvaltningen, og dem skal vi fortsat stå på. Men vi udvikler os hele tiden – som organisation, som samfund og i vores måde at arbejde med børnene og de unge – og derfor besluttede rådmanden i september 2021 at igangsætte en proces med at forny børne- og ungepolitikken.

Der blev i denne forbindelse langt vægt på, at processen skulle tage afsæt i en tæt og bred involvering af mange interessenter, da en sådan involvering er afgørende for ejerskabet og dermed implementeringen af politikken. Processen skulle derudover tage sit afsæt i paradigmerne fra Stærkere Læringsfællesskaber (SLF) og ikke mindst fra tankegangen i Aarhuskompasset og Målkompasset.

Processen hidtil

Der er i den hidtidige proces med fornyelse af børne- og ungepolitikken udtrykt opbakning til behovet for den indholdsmæssige fornyelse og opdatering. Samtidig har inddragelsesprocessen været så omfattende, at den, for at honorere de mange bidrag, og for ikke at have spildt tid og ressourcer, bør resultere i en fornyet børne- og ungepolitik.

I de drøftelser, vi har haft med medarbejdere fra Børn og Unge, har der generelt været enighed om, at det, jf. argumenterne ovenfor, gav god mening at forny børne- og ungepolitikken, særligt at der er behov for et fælles børnesyn på tværs af 0-18-årsområdet.

I vedlagte bilag 1 er der en liste over de aktiviteter, som har været gennemført i regi af processen med at forny børne- og ungepolitikken. Som den illustrerer, har der allerede været en relativt omfattende involveringsproces som, i tråd med Aarhuskompassets intentioner, startede hos børnene, de unge og forældrene.

Listen er relativt omfattende, men vigtige nedslag, udover den indledende dataindsamling blandt børn, unge og forældre, er deltagelse på

distriktsledermøder, proces for alle medarbejdere i Pædagogik og Forebyggelse samt Strategi og Udvikling, oplæg for Børne- og Ungeudvalget, deltagelse på møde i HMU samt møder i chefgrupperne i de øvrige magistratsafdelinger. Herudover har der løbende været afholdt møder i styregruppen, som består af repræsentanter fra børne- og ungebyrådet, forældreorganisationerne, de faglige organisationer, lederforeningerne, samt MBU's ledelse.

5. oktober 2022
Side 5 af 5

Figur 1: Illustration af processen for fornyelsen af børne- og ungepolitikken

4. Økonomiske konsekvenser af forslaget

Det nævnte scenarie vil medføre en engangsbesparelse på 542.000 kr. til aflyste inddragelsesaktiviteter, kommunikation, materialer mv.

Hvis udviklingen af den fælleskommunale ramme for udvikling af politikker og strategier giver anledning til yderligere justeringer, vil der blive udarbejdet et forslag til opdateret budget.

5. Videre proces og kommunikation

Når der truffet beslutning om den videre proces, vil der være et behov for kommunikation om, at rådmanden set i lyset af den igangværende besparellesproces og forligsteksten har valgt at forkorte processen og aflyse planlagte aktiviteter i forbindelse med processen med fornyelsen af børne-ungepolitikken.

Bilag:

- Bilag 1: Procesoverblik – fornyelse af børne- og ungepolitikken

Bilag 1: Procesoverblik – Fornyelse af børne- og ungepolitikken

Dato	Begivenhed	Formål og udbytte
August 2021	Nedsættelse af arbejdsgruppe	Igangsættelse af proces om fornyelse af børne- og ungepolitikken
September 2021	Chefgruppemøde	Godkendelse af igangsættelse af proces om fornyelse af børne- og ungepolitikken.
24.09.2021	Workshop for konsulenter og ledere i PF	Klarlæggelse af fælles værdisæt samt børne/ungesyn. Startskud på proces om fornyelse af børne- og ungepolitik. Modtog processuelle input omkring fornyelsen af børne- og ungepolitikken. Styrket fælles sprog og værdigrundlag i PF-afdelingerne.
04.11.2021	Chefgruppemøde	Proces om fornyelse af børne- og ungepolitikken.
23.11.2021	Styregruppemøde	Bidrag til tilrettelæggelse af proces for politikudvikling fra styregruppe
26.11.2021	Workshop om børneinddragelse i politikudvikling	Hvordan kan børneinddragelsesprocesser udføres og forbedres i lyset af Aarhuskompasset? Modtog input til hvordan børneinddragelsesprocesser kan tage sig ud. Desuden bidrag til udarbejdelse af katalog over metoder til børneinddragelse.
Efterår 2021	Målundviklingscamp (Aarhuskompasset)	Tilrettelægge fornyelsesprocessen med udgangspunkt i AarhusKompasset og Målkompasset.
06.01.2022	Chefgruppemøde	Skriftlig orientering om proces. Opfordring til at tage det med på distriktsledermøder.

Forår 2022	Børneinddragelse, ungeinddragelse, forældreinddragelse via interview og fokusgruppeinterview	Indsamle perspektiver fra børn, unge og forældre om det gode børneliv. Udvikling af samtaleværktøj på baggrund af data fra interviews.
Forår 2022	Hjemmeopgaver til styregruppe (cultural probes)	Input fra styregruppemedlemmernes bagland om, hvordan vi skaber rammerne om det gode børneliv
Forår 2022	Introseminar for udvalg	Viden om proces vedr. fornyelse af børne- og ungepolitik til udvalg
07.02.2022	Styregruppemøde	Statusmøde - Teams
22.02.2022	Afdelingsmøde i Strategi- og udvikling	Info om og input til processen med fornyelse af politikken
07.03.2022	Distriktsledermøde i Sydvest	Information om begyndelse af proces til distriktsledere. Input til proces i forhold til tilrettelæggelse af lokale dialoger fra distriktsledere. Forslag om konkret værktøj til lokale dialoger (blev udviklet i foråret 2022, Samtaleværktøj).
08.03.2022	Distriktsledermøde i Vest	Information om begyndelse af proces til distriktsledere. Input til proces i forhold til tilrettelæggelse af lokale dialoger fra distriktsledere. Forslag om konkret værktøj til lokale dialoger (blev udviklet i foråret 2022, Samtaleværktøj).
12.05.2022	Chefgruppemøde	Igangsætte lokale processer samt info om kommunikationsplan
23.05.2022	Styregruppemøde	Workshop med styregruppe vedr. indsigter fra børn, unge og forældre, strategisk fundament samt hjemmeopgaver
25.05.2022	Samtalen om det gode børneliv distribueret via Center for læring	Værktøj til lokale processer om, hvordan vi skaber de bedste rammer for børnene og de unge, samt mulighed for at give input til politikken frem til oktober 2022

07.06.2022	HMU-møde	Indsamle indsigter fra HMU til den videre proces med fornyelse af børne- og ungepolitikken
15.06.2022	Temadrøftelse på Rådmandsmøde	Workshop om de seks temaer i samtaleværktøjet. Input fra rådmand og chefgruppe vedr. de seks temaer.
20.06.2022	Møde med handicaporganisationerne	Info om proces, input til fornyelse af børne- og ungepolitikken
24.06.2022	Strategigruppemøde	Info om proces, info om børneindsigter, input til hvordan fællesfunktionerne kan bidrage til fornyelsesprocessen.
03.08.2022	Afdelingsmøde PPR	Indsamle indsigter fra afdelingen PPR. Viden om perspektiverne i PPR omkring fornyelsen af børne- og ungepolitikken og indholdet heraf.
16.08.2022	Afdelingsmøde Sundhed	Indsamle indsigter fra afdelingen Sundhed. Viden om perspektiverne i Sundhed omkring fornyelse af børne- og ungepolitikken og indholdet heraf.
24.08.2022	Afdelingsmøde PUF	Indsamle indsigter fra afdelingen PUF. Viden om perspektiverne i PUF omkring fornyelse af børne- og ungepolitikken og indholdet heraf.
09.09.2022	Chefgruppemøde MSO	Præsentation af fornyelse af børne- og ungepolitikken. Indsamle indsigter fra MSO. Drøftelser om berøringsflader mellem MSO og MBU, som kan understøtte det gode børne- og ungeliv. Indsigter fra MSO om børne- og ungepolitikken.
07.09.2022	Distriktsledermøde i Nord	Orienterer om proces. Indsamle indsigter fra distriktsledere. Viden om perspektiver fra distriktsledere vedrørende fornyelse af børne- og ungepolitikken og indhold heraf.

07.09.2022	Distriktsledermøde i Øst	Orienterer om proces. Indsamle indsigter fra distriktsledere. Viden om perspektiver fra distriktsledere vedrørende fornyelse af børne- og ungepolitikken og indhold heraf.
13.09.2022	Chefgruppemøde MTM	Præsentation af fornyelse af børne- og ungepolitikken. Indsamle indsigter fra MTM. Drøftelser om berøringsflader mellem MTM og MBU, som kan understøtte det gode børne- og ungeliv. Indsigter fra MTM om børne- og ungepolitikken.
15.09.2022	Styregruppemøde - workshop	Processtatus, opfordring om lokale dialoger, tanker om produkt, indspark til hvordan vi understøtter, at politikken omsættes og lever.
23.09.2022	Workshop om børnesyn i G2	Udvikling og kvalificering af et udkast til et børnesyn som en del af fornyelsen af børne- og ungepolitikken. Kvalificerede bidrag til udvikling af børnesyn.
26.09.2022	Chefgruppemøde i Børn, Familier og Fællesskaber, MSB	Præsentation af fornyelsen af børne- og ungepolitikken. Indsamle indsigter. Drøftelser med BFF og indsamling af indsigter.
Oprindelig plan		
05.10.2022	Chefmøde Borgmesterens Afdeling	Præsentation af fornyelsen af børne- og ungepolitik. Dialog og input.
05.10.2022	Udvalgs møder i MSB, MSO, MKB samt Økonomiudvalgsmøde	Præsentation af fornyelsen af børne- og ungepolitik. Dialog og input.
07.10.2022	Chefgruppemøde, Unge, Job og Uddannelse - MSB	Præsentation af fornyelsen af børne- og ungepolitik. Dialog og input.
10. el. 26.10.2022	Udvalgsmøde MTM	Præsentation af fornyelsen af børne- og ungepolitik. Dialog og input.

12.10.2022	Chefmøde MKB	Præsentation af fornyelsen af børne- og ungepolitik. Dialog og input.
13.10.2022	Sundhedsstyrelsen vedr. fornyelse af børne- og ungepolitikken	Præsentation af fornyelsen af børne- og ungepolitik. Dialog og input.
26.10.2022 el. 09.11.2022	Temadrøftelse Børn- og ungeudvalget	Oplæg og drøftelse vedr. fornyelse af børne- og ungepolitikken
07.11.2022	Styregruppemøde	Status og indsigter
Nov. el. dec. 2022	Møde med Børne- og ungebyrådet	Kvalificering af indsigter
Dec. 2022-jan.2023	Skriveproces	
02. februar 2023	Kvalificeringsworkshop ifm. dialogmøde med bestyrelser	Kvalificering af udkast til børne- og ungepolitikken blandt samarbejdspartnere og interessenter
Marts-april 2023	Godkendelse af høringsudkast i MBU	
Maj-juni 2023	Høringsproces	Herunder kommunikationsaktiviteter
Aug.-sept. 2023	Tilrette politik – godkendelse i MBU	
Okt./Nov. 2023	Byrådsbehandling	
Forår og efterår 2023	Events og kommunikationsaktiviteter med fokus på omsætning og implementering af politikken	Fokus på omsætning og implementering af politikken

Ny revideret proces:

Dato	Aktivitet	Formål
05.10.2022	Chefmøde Borgmesterens Afdeling	Præsentation af fornyelse af børne- og ungepolitik. Dialog og input.
07.10.2022	Chefgruppemøde, Unge, Job og Uddannelse - MSB	Præsentation af fornyelse af børne- og ungepolitik. Dialog og input.
12.10.2022	Chefmøde MKB	Præsentation af fornyelse af børne- og ungepolitik. Dialog og input.
13.10.2022	Sundhedsstyrelsen vedr. fornyelse af børne- og ungepolitikken	Præsentation af fornyelse af børne- og ungepolitik. Dialog og input.
Nov. - Dec. 2022	Skriveproces	
Dec. 2022	Styregruppemøde	Status og indsigter fra styregruppe

Jan. 2023	Godkendelse af høringsudkast i MBU	
Feb. 2023	Høringsproces	
Feb. 2023	Drøftelse på udvalgsmøder (alle udvalg)	Præsentation af fornyelse af børne- og ungepolitik på baggrund af høringsudkast. Dialog og input.
Marts 2023	Tilrette politik	
Primo april 2023	Godkendelse i MBU	
Senest 19. april 2023	Fremsendes til byrådssekretariat	
Inden sommerferien	Byrådsbehandling	

Kommunikationsaktiviteter:

Publicering	Begivenhed	Målgrupper	Kanal	Kommunikationsaktivitet/-produkt	Budskab/Emne	LINK
November 2021	Midler til børneinddragelse	Ledere MBU	Ugepakke	Ugepakkeindlæg	Der er mulighed for at få midler til børneinddragelseskaktiviteter	
23-11-2021	Styregruppemøde	Unge i Aarhus	FB Børne- og ungebyrådet	FB opslag	Det giver god mening at vi unge er med	
02-12-2021	Kom med jeres input - åben proces	Medarbejdere og ledere	BU Nyt	Kort nyt	Børneinddragelse - kom med input	
11-12-01-2022	Morgenmøde MØC med ungebyrødderne	Medarbejdere og ledere	AarhusIntra SoMe	Morgenmødeklip AarhusIntra nyhed	Vi går i gang med at forny børne- og ungepolitikken - Børneinddragelse	https://intranet.aarhuskommune.dk/feedentry/90174
24-01-2022	Ordet er dit - etgodtboerneliv.aarhus.dk	Alle i AAK	AarhusIntra nyhed BU Nyt 2, 2022 side 2	Video med MØC/Ulla/ungebyrådet	Vi tager hul på dialoger om det gode børneliv igennem hele 2022. Vær med til at sætte børn og unges stemmer i spil med lokale aktiviteter.	https://intranet.aarhuskommune.dk/feedentry/90755 https://www.aarhus.dk/media/73718/boern-og-unge-nyt-nr-2-2022.pdf

27-01-2022	Fornyelsen er i gang	Borgere og andre kommuner	FB MBU LinkedIn MBU	Opslag Morgenmødeklip	Vi går i gang med fornyelse af børne- og ungepolitikken - Link til etgodtboerneliv.aarhus.dk	
24-05-2022	Dialogmøder bestyrelser	Forældrebestyrelser	Dialogmøde	Roll up Postkort	Ordet er dit - Hvad er vigtigt i børn og unges hverdag/et godt børneliv i Aarhus?	
06-05-2022	Børneinddragelse med børn på Frederiksbjerg skole	Ledere og medarbejdere MBU	AarhusIntra nyhed BU Nyt 9, 2022 side 3 Facebook MBU og MØC LinkedIn MBU og MØC	Artikel Opslag	Stemmer fra børn, unge og forældre danner afsættet, når vi giver ordet videre til medarbejderne Ordet er dit på etgodtboerneliv.aarhus.dk	https://intranet.aarhuskommune.dk/feedback/entry/95720 https://detvigoer.aarhus.dk/media/78385/boern-og-unge-nyt-nr-9-2022.pdf
12-05-2022	Samtaler om det gode børneliv	Ledere og medarbejdere MBU	AarhusIntra nyhed	Artikel Video med børn fra Ilden, Søndervang dagtilbud	Når børn, unge og forældre sætter ord på det gode børneliv, handler det om seks temaer, som bliver afsættet for lokale samtaler i 2022	https://intranet.aarhuskommune.dk/feedback/entry/95961

24-05-2022	Dialogmøder forældrebestyrelser	Forældrebestyrelser 0-18 år	Dialogmøde	Postkort og roll up	Ordet er dit på etgodtboerneliv.aarhus.dk	
25-05-2022	Samtaleværktøjet er klart	Ledere og medarbejdere MBU	AarhusIntra nyhed	Artikel Video med MØC og Ulla Parbo	Tag de lokale samtaler om det gode børneliv	https://intranet.aarhuskommune.dk/feedbackentry/96463
Uge 26	aarhus.dk/detvigoer	Andre kommuner	LinkedIn MBU/MØC DetViGør	SoMe - Video børnehuset Ilden	Sådan arbejder vi med fornyelsen af BU-politikken	
09-06-2022	Børnefestival på Jorden	Interesserede	Børnefestival	Roll up og postkort	Ordet er dit - fornyelse af børne- og ungepolitikken	
09-06-2022	Pressemeddelelse	Interesserede			Aarhus Kommune er i gang med fornyelse af børne- og ungepolitikken. Alle interesserede borgere, organisationer og foreninger kan byde ind. Orientering om etgodtboerneliv.aarhus.dk, samtaleværktøj og forventet høringstidspunkt.	

09-06-2022	Opfordring om deling af facebookopslag	ÅFO og Skole og forældre Aarhus	E-mail	Facebookopslag fra Børn og Unges FB-side	Del opslaget, så flere forældre i Aarhus kender til muligheden om at give input til kende via Ordet er dit.	
28-06-2022	Morgenmøde HBL	Medarbejdere og interesserede	FB MBU LinkedIn MBU	Helle interviewer Jette Bjørn Hansen og Ulla Parbo.	Alle kan give deres mening til kende på etgodtboerneliv.aarhus.dk. Nyt samtaleværktøj	https://www.linkedin.com/posts/aarhuskommune-boern-og-unge_fornyelse-af-b%C3%B8rne-og-ungepolitikken-activity-6948560506945220608-1qxT?utm_source=share&utm_medium=member_desktop
18-08-2022	DHL	Medarbejdere	Bannere på DHL-pladsen	Bannere, roll up og postkort	Ordet er dit	
22-08-2022	PPR. Sundhed og PUF samtaler	Ledere og medarbejdere MBU	AarhusIntra nyhed BU Nyt 13, 2022 side 4	Artikel	Det er nemt at bruge samtaleværktøjet til at give input - grib chancen til at komme til orde	https://intranet.aarhuskommune.dk/feedentry/99688 https://detvigoer.aarhus.dk/media/81965/boern-og-

					med det faglige blik lokalt	unge-nyt-nr-13-2022.pdf
20-09-2022	Udgivelse af aktiviteter med fokus på det gode børne- og ungeliv i forbindelse med demokrati- og medborgerskabsugen	Ledere MBU	Ugepakke	Ugepakkeindlæg	Anvend aktiviteterne til at sætte fokus på det gode børne- og ungeliv i klassen (indskoling, mellemtrin og udskoling) eller i SFO eller klubben i forbindelse med demokrati- og medborgerskabsugen	
29-09-2022	Ledelseskonferencer	Ledere i MBU	Ledelseskonferencer	Samtaleværktøj, rolleop og postkort	Tag et samtaleværktøj	
Øvrigt	Uddeling af postkort om Ordet er dit	Nybagte familier	Uddeling via sundhedsplejen	Postkort	Giv jeres input til fornyelse af børne- og ungepolitikken	

Figur 1: Illustration af oprindelig proces for fornyelse af børne- og ungepolitikken

BESLUTNINGSMEMO

Beslutningsmemo

Emne **Opdatering af Det Fælles Beredskab mod overgreb på børn og unge**
 Til Rådmandsmøde

6. oktober 2022

Side 1 af 2

1. Hvorfor fremsendes forslaget?

Forvaltningschef Ole Kiil Jacobsen har sat forslaget på dagsordenen, med henblik på godkendelse af det opdaterede Fælles Beredskab samt byrådsindstillingen.

Jf. servicelovens § 19, stk. 4, skal det samlede kommunale beredskab på tværs af MKB, MSB og MBU vedr. overgreb på børn og unge opdateres senest hvert fjerde år samt godkendes i Byrådet. Beredskabet blev senest revideret og godkendt af Byrådet i 2018.

2. Indstilling – hvad skal der tages stilling til?

Det indstilles:

1. At rådmanden godkender opdateringen af Det Fælles Beredskab samt byrådsindstillingen.

3. Hvilke ændringer indebærer forslaget?

I forbindelse med revideringen har en tværmagistratslig arbejdsgruppe (MKB, MSB og MBU) med inddragelse af relevante afdelinger fra de tre magistrater gennemset og revideret Det Fælles Beredskab. Der er få rettelser, heriblandt:

- Definitioner samt lovning i forbindelse med psykisk og fysisk vold samt seksuelle krænkelser er blevet eftersat og opdateret med udgangspunkt i Socialstyrelsens retningslinjer.
- Der er blevet foretaget en ensretning i måden, vi benævner de implicerede. Eksempelvis blev krænkeren før både benævnt "overgriber" og "krænker".
- I afsnittet vedrørende billeddeling er betegnelserne "frække beskeder" samt "vovede billeder" blevet skiftet ud med "intime beskeder/billeder", mhp. at undgå uhensigtsmæssig betoning.
- De links, som skal guide ansatte i hhv. MKB, MBU og MSB videre til de korrekte handleveje er blevet eftersat og opdateret.
- Links, kilder, kontaktoplysninger mv. er generelt blevet eftersat og opdateret.

D. 6. oktober 2022 godkendte chefgruppen opdateringerne uden yderligere bemærkninger.

BØRN OG UNGE
 Pædagogisk afdeling
 Aarhus Kommune

Pædagogik, Undervisning og Forebyggelse
 Grøndalsvej 2
 8260 Viby J

Direkte telefon:
 21 37 95 59
 41 85 52 49

Direkte e-mail:
meap@aarhus.dk

Sagsbehandler:
 Mette Almind Klejstrup

BESLUTNINGSMEMO

3. Næste skridt

Næste skridt indbefatter fremsendelse til Magistrat og Byråd inden årsskiftet. Fagligt sekretariat ved MSB er tovholder for processen.

6. oktober 2022

Side 2 af 2

4. bilag:

Bilag 1: Den opdaterede version af Det Fælles Beredskab

Bilag 2: Byrådsindstilling vedr. opdatering af Det Fælles Beredskab

Indstilling

Til Aarhus Byråd via Magistraten
Fra Kultur og Borgerservice, Børn og Unge, Sociale
Forhold og Beskæftigelse
Dato Dato for fremsendelse

Revidering af Det Fælles Beredskab

Til forebyggelse, opsporing og håndtering af sager om vold og seksuelle overgreb mod børn og unge.

1. Resume

Som en del af overgrebspakken fra 2012 er der lovkrav om et kommunalt beredskab til forebyggelse, opsporing og håndtering af sager om vold og seksuelle overgreb mod børn og unge. Magistratsafdelingerne for Kultur og Borgerservice, Børn og Unge og Sociale Forhold og Beskæftigelse udarbejdede i 2014 et fælles beredskab. Det fælles kommunale beredskab blev vedtaget af byrådet 21. maj 2014. Beredskabet skal efterses og revideres med maksimalt fire års interval. Det blev revideret og godkendt af byrådet i 2018, og en revideret version sendes nu igen til byrådets godkendelse.

Det fælles beredskab danner rammen for de tre magistratsafdelingers konkrete beredskaber. Beredskabet bygger på Aarhus Kommunes Børne- og ungepolitik om, at børn og unge altid skal beskyttes, og at børn og unge i Aarhus Kommunes varetægt skal være trygge og opleve værdifulde og sunde relationer til de professionelle voksne – eksempelvis lærere, pædagoger, rådgivere eller vejledere.

Der er ikke foretaget store ændringer i forbindelse med revideringen af beredskabet. De ændringer, der er foretaget, er beskrevet under punkt 3.

2. Beslutningspunkter

Det indstilles:

- 1) At byrådet godkender det fælles beredskab til forebyggelse, opsporing og håndtering af sager om vold og seksuelle overgreb mod børn og unge udarbejdet i 2014 og senest revideret i efteråret 2022.
- 2) At det reviderede beredskab fremover godkendes i Magistraten, og kun sendes til Byrådets godkendelse, såfremt der forekommer større indholdsmæssige ændringer

3. Hvorfor fremsendes indstillingen?

Der blev i 2012, som en del af overgrebspakken til beskyttelse af børn, indført lovkrav om, at alle kommuner skal have skriftlige beredskaber til forebyggelse og håndtering af sager om overgreb mod børn og unge. Dette fremgår af servicelovens § 19, stk. 4. På baggrund heraf blev der i 2014 udarbejdet et kommunalt beredskab for forebyggelse, opsporing og håndtering af vold og seksuelle overgreb mod børn og unge for Aarhus Kommune. Beredskabet skal sikre, at fagpersoner, der har med børn og unge at gøre, får de bedste forudsætninger for at forebygge, opspore og handle på mistanke og viden om overgreb.

Det fælles kommunale beredskab skal løbende revideres efter behov, dog med maksimalt fire års interval. Der er ikke formelle krav til, hvordan beredskabet skal revideres, og der er heller ikke krav om, at en revideret udgave skal godkendes politisk. Socialstyrelsen anbefaler dog, at større indholdsmæssige ændringer i beredskabet godkendes politisk¹. På baggrund heraf lægger indstillingens punkt 2 op til, at fremtidige reviderede beredskaber godkendes i Magistraten for at sikre fælles politisk ejerskab, men at beredskabet kun forelægges byrådet ved større indholdsmæssige ændringer.

Arbejdsproces og rettelse

En tværmagistratslig arbejdsgruppe med repræsentanter fra MKB, MBU og MSB har revideret beredskabet ved ind-

¹ Socialstyrelsen, 2020

dragelse af relevante afdelinger samt Aarhus Kommunes eksisterende beredskaber på området. Socialstyrelsens guide til formulering/revidering af kommunale beredskaber² har fungeret som rettesnor for det tværmagistratslige arbejde med opdatering af beredskabet.

De justeringer, der er foretaget i beredskabet, ændrer ikke ved det overordnede indhold. Ingen større afsnit er slettet eller tilføjet. Der er dog foretaget mindre rettelser:

- Definitioner samt lovgivning i forbindelse med fysisk og psykisk vold samt seksuelle overgreb er blevet eftersat og opdateret med udgangspunkt i Socialstyrelsens retningslinjer.
- Der er blevet foretaget en ensretning i måden, vi benævner de implicerede. Eksempelvis blev krænkeren før både benævnt "overgriber" og "krænker".
- I afsnittet vedrørende billeddeling er betegnelserne "frække beskeder" samt "vovede billeder" blevet skiftet ud med "intime beskeder/billeder" for at undgå uhensigtsmæssig betoning.
- De links, som skal guide ansatte i hhv. MKB, MBU og MSB videre til de korrekte handleveje er blevet eftersat og opdateret.
- Links, kilder, kontaktoplysninger mv. er generelt blevet eftersat og opdateret.

4. Hvilken værdi skabes for borgere og samfund?

Beredskabet har til formål at forebygge vold og seksuelle overgreb mod børn og unge samt anvise konkrete retningslinjer for handling, når overgrebene er sket.

Beredskabet bygger på principperne for Aarhus Kommunes Børne- og ungepolitik om, at børn og unge altid skal beskyttes. Beredskabet understøtter, at barnet og den unge skal kunne regne med de professionelle voksne, uanset om det er lærere, pædagoger, rådgivere, vejledere eller andre, og at børn og unge skal mødes med åbenhed, respekt og tillid.

² [Guide til Kommunale Beredskaber, Socialstyrelsen, 2020](#)

Det fælles beredskab for de tre magistratsafdelinger henvender sig til alle fagpersoner i Aarhus Kommune, der arbejder og er i kontakt med børn og unge i mange forskellige sammenhænge og miljøer. Beredskabet kan også bruges i en aktiv dialog med de frivillige og de foreninger i Aarhus Kommune, der er i kontakt med børn og unge.

Med beredskabets tre hovedtemaer – forebyggelse, tidlig opsporing og handleveje – understøttes Aarhus Kommunes forebyggelsesstrategi om at forebygge mistrivsel og risikoadfærd blandt børn og unge. Beredskabet understøtter ligeledes kommunens generelle intentioner om rettidighed, helhedsorienteret og tværfaglig indsats.

Beredskabet understøtter et godt arbejdsmiljø ved at skabe en åben og dialogorienteret tilgang til forebyggelse, opsporing og håndtering af vold og seksuelle overgreb mod børn og unge.

5. Hvad, hvem og hvordan?

Beredskabet indeholder en beskrivelse af målgruppe og definitioner, forebyggelse, tidlig opsporing, handleveje samt implementering i forhold til forebyggelse af samt mistanke om vold og seksuelle overgreb mod børn og unge.

Beredskabet danner rammen for de tre magistratsafdelingers egne beredskaber. Det fælles beredskab ændrer ikke serviceniveauet i Aarhus Kommune, men lægger en fælles ramme omkring den enkelte magistratsafdelings beredskaber og giver dermed en faglig platform for videreudvikling på tværs af magistratsafdelinger.

Beredskabet henvender sig først og fremmest til alle fagpersoner, der har med børn og unge at gøre i Aarhus Kommune. Beredskabet nævner kort privates underretningspligt og handlevej, når der er bekymring for om et barn eller en ung udsættes for vold eller seksuelle overgreb.

Beredskabet er tilgængeligt på Aarhus Kommunes hjemmeside samt på Aarhus Intra. Hver magistratsafdeling er ansvarlig for kommunikation om beredskabet til relevante

medarbejdere i egne afdelinger, samt ansvarlig for løbende tilpasning af egne konkrete beredskaber.

6. Hvilke ressourcer kræves?

De tre magistratsafdelinger investerer personale og økonomiske ressourcer til kompetenceudvikling mv. Det sker i det omfang, det er nødvendigt i forhold til de relevante tilbud og med opmærksomhed på den udvikling, der er omkring børn og unges liv og samværsformer. Her tænkes bl.a. på den øgede brug af sociale medier. Udgifterne afholdes indenfor egne rammer.

7. Hvordan følges der op?

Sociale Forhold og Beskæftigelse – med inddragelse af Kultur og Borgerservice og Børn og Unge – er ansvarlig for, at beredskabet revideres mindst hvert fjerde år. Med indstillingen foreslås, at Magistraten fremover godkender det reviderede beredskab, og at det kun forelægges byrådet, hvis der er væsentlige indholdsmæssige ændringer.

[Underskrift rådmand]

/

[Underskrift direktør]

Bilag

Bilag 1: Revideret udgave af Det fælles Beredskab

Bilag 2:

Tidligere beslutninger

Fagligt sekretariat

Antal tegn: [Klik her for at angive tekst.](#)

Sagsbehandler: Mia Brunebjerg Rasmussen

Tlf.: 21 73 52 62

E-post: rmibr@aarhus.dk

FÆLLES BEREDSKAB AARHUS KOMMUNE

BØRN OG UNGE, KULTUR OG BORGERSERVICE OG SOCIALE FORHOLD OG BESKÆFTIGELSE

INDHOLD

01

FORORD

S. 3

02

INDLEDNING

S. 4

03

DEFINITIONER PÅ OG
BEGREBER I SAGER
OM VOLD OG SEKSU-
ELLE OVERGREB

S. 5

- s. 5 Hvad er fysisk vold
- s. 5 Hvad er psykisk vold
- s. 6 Hvad er et seksuelt overgreb

04

FOREBYGGELSE AF
VOLD OG SEKSUELLE
OVERGREB

S. 7

- s. 8 Forebyggelse på det faglige område
- s. 8 Forebyggelse på det personlige område
- s. 8 Forebyggelse ved jobsamtale og introduktionsforløb

05

TIDLIG OPSPORING

S. 9

- s. 9 Tegn og reaktioner på vold og seksuelle overgreb
- s. 9 Børnehuset

06

HANDLEVEJE FOR MED-
ARBEJDERE OG LEDERE I
AARHUS KOMMUNE

S. 11

- s. 10 Underretningspligt
- s. 10 Almindelig underretningspligt
- s. 10 Skærpet underretning
- s. 12 Underretningsenheden
- s. 12 Hvad skal underretningen indeholde

07

BILAG

S. 14

- s. 14 Beskrivelse af Underretningsenheden
- s. 14 Beskrivelse af Børnehuset
- s. 15 Beskrivelse af lovgivningen

08

LINKS

S. 16

01

FORORD

Aarhus Kommunes fælles værdigrundlag er Troværdighed, Respekt og Engagement. Det betyder bl.a., at børn og unge skal opleve troværdige voksne omkring sig. Man skal kunne regne med de voksne, uanset om det er forældre, lærere, pædagoger, rådgivere eller vejledere. Børn og unge har ret til et godt liv, og de har krav på beskyttelse og inddragelse.

Fysisk og psykisk vold samt seksuelle overgreb har vidtrækkende konsekvenser for børn og unge. Som voksne fagpersoner i Aarhus Kommune, har vi

ansvaret for at beskytte børn og unge og bidrage til, at vi så tidligt som muligt bliver opmærksomme på og reagerer, hvis børn og unge udsættes for vold eller seksuelle overgreb. Det kræver viden, kompetencer og handling. Aarhus Kommune har derfor udarbejdet et beredskab, som skal sikre forebyggelse og en stærk indsats mod overgreb mod børn og unge.

Beredskabet består dels af en fælles ramme for de tre magistratsafdelinger Kultur og Borgerservice,

Børn og Unge samt Sociale Forhold og Beskæftigelse, dels af konkrete procedurer og initiativer for hver af de pågældende magistratsafdelinger.

Med beredskabet er det vores ønske, at alle professionelle, der har med børn og unge at gøre, får de bedste forudsætninger for at forebygge, opspore og handle på mistanke og viden om overgreb, så børn og unge i Aarhus Kommune er i de bedste hænder, når de er i vores varetægt.

Metin Lindved Aydin

Anders Winnerskjold

Thomas Medom

02

INDLEDNING

BEREDSKABET
SKAL SIKRE,
AT:

- alle ansatte i Aarhus Kommune, der arbejder med børn og unge, har den nødvendige viden og de nødvendige handlekompetencer til forebyggelse og opsporing samt til håndtering af sager, hvor der er viden eller mistanke om, at børn og unge udsættes for vold eller seksuelle overgreb
- den tidlige opsporing af overgreb styrkes ved faglig viden om de mulige tegn og reaktioner, barnet/den unge kan udvise
- der er øget bevidsthed om handlepligt og handlemuligheder hos alle professionelle ved viden eller mistanke om, at et barn eller en ung udsættes for vold eller seksuelle overgreb

- fagpersoner arbejder tværfagligt og tværsektorielt i håndtering af sager om overgreb
- der arbejdes med forebyggelse på det organisatoriske og det faglige område, og at fagpersoner, der møder børn og unge udsat for overgreb, har det nødvendige kendskab til egne personlige grænser og barrierer til at kunne yde en professionel og fagligt kvalificeret indsats.

Beredskabet formidler viden om forebyggelse, tegn og reaktioner og beskriver konkrete handleveje for de tre magistratsafdelinger, så Aarhus Kommunes medarbejdere og ledere kender til egne roller og ansvar og ved, hvordan bekymring, mistanke eller viden om, at et barn eller en ung udsættes for vold eller seksuelle overgreb, skal håndteres. Beredskabet skal bidrage til åbenhed og dialog om vold og

seksuelle overgreb og dermed skabe grundlag for at arbejde med forebyggelse af overgreb i Aarhus Kommunes tilbud til børn og unge.

Beredskabet er udarbejdet med Socialstyrelsens Videnscenter, SISO's, vejledningskoncept som inspiration, eksisterende beredskaber, andre kommuners beredskaber suppleret og opdateret med ny relevant viden.

Beredskabet er dynamisk og vil blive opdateret løbende. Beredskabet skal, jf. servicelovens § 19, stk. 4, revideres mindst hvert fjerde år.

Beredskabet er udarbejdet i 2014 og senest revideret i 2022.

” **Kommunalbestyrelsen skal udarbejde et beredskab til forebyggelse, tidlig opsporing og behandling af sager om overgreb mod børn og unge. Beredskabet skal udformes skriftligt, vedtages af kommunalbestyrelsen og offentliggøres. Kommunalbestyrelsen skal revidere beredskabet løbende efter behov, dog maksimalt med 4 års interval.**

03

DEFINITIONER PÅ OG BEGREBER I SAGER OM VOLD OG SEKSUELLE OVERGREB

I Danmark er det strafbart at udøve fysisk eller psykisk vold mod børn. Fysisk vold kan være at blive udsat for kropslig smerte gennem slag, spark eller anden form, hvor barnet/den unge rammes direkte på kroppen.

Psykisk vold kan eksempelvis være følelsesmæssig afvisning, trusler om at blive forladt, trusler om at blive straffet. Et seksuelt overgreb kan være af fy-

sisk karakter, eksempelvis befangling, samleje, eller af psykisk karakter som at skulle overvære pornofilm eller voksensex, og det er ligegyldigt, om barnet eller den unge har samtykket inden overgrebet (jf. straffeloven, se bilag).

For at få et fælles grundlag for at observere, lytte og reagere på mistanke om overgreb er det nød-

vendigt med en fælles forståelse af begreberne vold og seksuelle overgreb og de begreber, der knytter sig dertil. I Aarhus Kommune har vi valgt at bruge Socialstyrelsens definition på vold og seksuelle overgreb. Når der, i beredskabsplanen, henvises til vold, skal det både forstås som fysisk og psykisk vold.

DEFINITION

Fysisk og psykisk vold er ødelæggende for, eller forhindrer udviklingen af et positivt selvbillede hos barnet, og bringer dets udvikling og sundhed i fare.

” HVAD ER FYSISK VOLD

Fysisk vold i nære relationer er en handling eller hændelse, hvor forælderen, den primære omsorgsperson eller den fagperson eller frivillige, i hvis varetægt barnet er overladt, smerter eller skader barnet og krænker dets integritet fysisk og psykisk. Volden kan komme til udtryk

ved handlinger som fx at slå, sparke, ruske, bide, kvæle, skolde, brænde eller forgifte barnet.

Volden kan være en intenderet handling eller ske i affekt. Der kan være tale om en enkeltstående handling eller gentagne episoder.

” HVAD ER PSYKISK VOLD

Psykisk vold i nære relationer er et gentagent mønster af handlinger eller hændelser, hvori forælderen eller den primære omsorgsgiver formidler til barnet, at det fx er værdiløst, mislykket, utilstrækkeligt, uelsket eller uønsket. Psykisk vold kan komme til udtryk gennem verbale og ikke-verbale handlinger,

der afviser og nedgør barnet; der udnytter og opfordrer til asocial adfærd; der truer og skræmmer det; eller ved at isolere barnet, så det frarøves muligheden for at få sit behov for samspil med andre opfyldt. Den psykiske vold kan være begået af personer i barnets hjem eller af fagpersoner eller frivillige, i hvis varetaget barnet befinder sig.

[SOCIALSTYRELSEN , 2022]

DEFINITION

HVAD ER ET SEKSUELT OVERGREB

” Et seksuelt overgreb er en handling rettet mod et barn, hvor en voksen, et andet barn eller en ung i kraft af magt, ansvar eller ved at have opnået en tillidsfuld relationer udnytter barnet til at indgå i seksuelle aktiviteter. Seksuelle overgreb skader barnet og bringer dets udvikling og sundhed i fare. Desuden skades barnets evne til at indgå tillidsfuldt i relationer og danne et positivt selvbillede.

[Socialstyrelsen, 2022]

Grooming er et vigtigt begreb i forhold til seksuelle overgreb mod børn og unge. Grooming omfatter tilfælde, hvor en voksen opbygger et tillidsforhold og forfører og manipulerer et barn/en ung til at medvirke i seksuelle aktiviteter på den voksnes præmisser. I groomingprocessen manipulerer krænkeren barnet/den unge ind i et spindelvæv af løgne, tjenester og falsk omsorg, så det senere vil være muligt uden fysisk vold eller tvang at forgribe sig på barnet seksuelt.

Denne groomingproces får krænkeren til at fremstå som en uskyldig og hjælpsom voksen, som både børn og voksne er glade for og føler sig loyale over for. Grooming medvirker således til at vildlede de andre voksne i børnenes netværk, fordi børnene/de unge virker meget glade for krænkeren.

Sociale medier er en integreret del af børn og unges liv i dag. De bruger digitale teknologier som en naturlig del af deres sociale liv, til kommunikation og deling af tekst og billeder, søgning af viden m.v. Den fri adgang til informationssøgning på nettet giver også udfordringer for børn og unge. Børn før puberteten kan ufrivilligt blive eksponeret for grov pornografi på nettet, og det kan være en skræmmende oplevelse for dem. Børn kan blive belastede af disse oplevelser, men har samtidig svært ved at søge hjælp hos voksne, fordi pornografi er tabubelagt, så de føler skyld eller skam over at have klikket ind på siderne. I puberteten kan søgningen efter pornografi være mere målrettet, som noget spændende eller for at søge viden.

Børnenes og de unges tilstedeværelse i online spil og sociale medier udgør også en risiko for at komme i kontakt med digitale krænkere. Voksne, der vil skabe en seksuel kontakt til børn og unge kan udnytte, at mulighederne for at skabe kontakt og udvikle venskaber er lettere på nettet end på traditionel vis; fx en legeplads eller andre offentlige steder. Unge i puberteten, som er i færd med at udforske deres egen seksualitet online, kan være særligt sårbare over for voksnekrænkernes manipulation og forførelse.

At være til stede på de sociale medier handler om at kommunikere, afprøve og definere venskaber og sociale relationer. På det seksuelle område giver det fx mulighed for at sende intime beskeder til hinanden og billeder af mere intim karakter.

For børn og unge kan det være vanskeligt at finde ud af rækkevidden og konsekvenserne af at poste et intimt billede, som alle andre kan se, eller at opleve, at det billede, som blev sendt privat, pludselig bliver delt, uden der er givet samtykke til det.

I en undersøgelse fra SFI¹ (2016), hvor man spurgte elever i 8. klasse, fremgår det, at hos de 12 %, som havde været udsat for seksuelle blottelser, var 'blotteren' ofte en jævnaldrende, som de unge havde mødt via internettet, ligesom omkring halvdelen af hændelserne med blottelser foregik via webcam¹.

Ligesom ved et fysisk seksuelt overgreb kan barnet eller den unge sidde tilbage med følelser af skyld, skam og tillidsbrud, når et intimt eller krænkende billede er blevet delt. Skyld, fordi den unge kan føle, at han eller hun har medvirket til at udstille sig selv. Skam, fordi den unge er blevet blottet i offentligheden, uden at han eller hun selv havde kontrol over det. Og tillidsbrud, fordi der ofte er en eller flere personer, som den unge er tæt på, der har været med til at dele billeder eller film og altså ikke er til at stole på. I nogle sager bliver offentliggørelsen et traume, som skal bearbejdes med professionel hjælp.

” **Det seksuelle overgreb rykker hele tiden ved barnets forsøg på at forstå verden. Det seksuelle overgreb kan ske, fordi barnet ikke er i stand til at skelne mellem den voksnes omsorg og det seksuelle overgreb, fordi denne skelnen er noget, barnet lærer af den voksne. Det vil sige, at barnet ikke kan beskytte sig mod seksuelle overgreb, da det endnu ikke ved, hvad der sker.**

[KATRINE ZEUTEN]

¹ SFI "Vold og seksuelle overgreb mod børn og unge i Danmark 2016" s. 13.

04

FOREBYGGELSE AF VOLD OG SEKSUELLE OVERGREB

Et systematisk arbejde med forebyggelsen af vold og seksuelle overgreb mod børn og unge i Aarhus Kommune har til formål at forhindre, at der sker overgreb. Forebyggelsen har også til formål at sikre tidlig opsporing af de børn og unge, der udsættes for vold og seksuelle overgreb, og tilbyde en kvalificeret indsats, således at følgevirkningerne af overgrebene mindskes.

Med en åben dialog om de tabuer, der er forbundet med vold og seksuelle overgreb mod børn og

unge, og en løbende drøftelse på arbejdspladserne af, hvilke værdier og normer der former hverdagen og det faglige miljø omkring tilbuddet, skabes en kultur, hvor det er muligt at tale om tegn og signaler på overgreb - både med kolleger, ledere, forældre og børn og unge.

Sager med vold og seksuelle overgreb er komplekse, og det kan være vanskeligt at handle på en mistanke om overgreb, fordi symptomer og signaler ikke er entydige. Emnet skal derfor jævnligt

drøftes i det faglige arbejde. Arbejdspladser, hvor der er kontakt til børn og unge, skal forholde sig åbne til risikoen for seksuelle og voldelige overgreb mod børn og unge. Som led i forebyggelsen skal det sikres, at fagpersoner, der møder børn og unge udsat for overgreb, har den nødvendige faglige viden og kendskab til egne personlige grænser og barrierer til at kunne yde en professionel og fagligt kvalificeret indsats for disse børn. Dermed er der større chancer for, at man handler – og handler rigtigt – når en mulig sag dukker op.

FOREBYGGELSE PÅ DET PERSON- LIGE OMRÅDE

Fagpersoner kan blive påvirkede følelsesmæssigt, når de møder børn og unge, der har været udsat for vold og seksuelle overgreb i deres opvækst. Kendskab til egne personlige grænser og barrierer er afgørende for en professionel og fagligt kvalificeret indsats og støtte til børnene. En vigtig del af den forebyggende indsats er derfor, at man som fagperson er i stand til at registrere og rumme de personlige følelser og reaktioner, der opstår, når man i det faglige arbejde møder situationer, hvor et barn eller en ung udsættes for overgreb.

FOREBYGGELSE PÅ DET FAGLIGE OMRÅDE

Forebyggelse af vold og seksuelle overgreb mod børn og unge på det faglige område forudsætter, at man som leder og medarbejder besidder en faglig viden om:

- Tegn og reaktioner hos børn, der udsættes for vold og seksuelle overgreb
- Børns seksualitet, hvad er legitim seksuel adfærd, og hvad er bekymrende seksuel adfærd
- Mulige skadevirkninger for børn, der udsættes for vold og seksuelle overgreb
- Grooming og den forførelses- og manipulationsproces, der ofte går forud for, at et overgreb finder sted
- Hvordan man kan tale med børn og unge generelt og specifikt om temaerne vold og seksuelle overgreb
- Hvordan der handles på tvivlen og usikkerheden om, at et barn har været udsat for overgreb
- Hvordan man skaber et fagligt miljø omkring børnene og de unge, der reducerer risikoen for vold og seksuelle overgreb, mens barnet/den unge er i vores varetægt.

FOREBYGGELSE VED JOBSAMTALE OG INTRODUKTIONS- FORLØB

Der skal altid indhentes straffeattest og børneattest på nye medarbejdere, både på fastansatte og på vikarer.

Ved ansættelsessamtaler kan Aarhus Kommunes børne- og ungepolitik og de enkelte tilbuds / institutioners værdigrundlag og beredskabsplanen bruges som udgangspunkt for en drøftelse af temaerne vold og seksuelle overgreb. I introduktionsforløbet for nye medarbejdere kan værdigrundlaget og beredskabsplanen inddrages, så de nye medarbejdere bliver bekendt med stedets værdier og får indsigt i, hvordan værdierne og beredskabet afspejler sig i hverdagens praksis i forhold til forebyggelse af vold og seksuelle overgreb.

05

TIDLIG OPSPORING

Det er vigtigt med tidlig opsporing af vold og seksuelle overgreb. Fra forskningen² ved man, at jo tidligere det opdages, at et barn eller en ung er udsat for overgreb, jo bedre er prognosen for, at barnet/den unge ikke får svære traumer og senfølger af disse hændelser.

Vold og seksuelle overgreb mod børn og unge kan forekomme i alle samfundslag og familier, men især udsatte og sårbare børn er i risiko for at blive udsat for overgreb. Børn er særligt udsatte, når de fx har oplevet:

- Opvækst under ustabile familieforhold
- Anbringelse uden for hjemmet
- Vold i hjemmet
- Mobning
- Skoleskift, som kan gøre det svært at etablere relationer til andre børn og voksne

² Socialstyrelsens vejledning om kommunalt beredskab.

³ <https://socialstyrelsen.dk/born/overgreb/seksuelle-og-voldelige-overgreb/fysiske-og-psykiske-overgreb/tegn-og-reaktioner-pa-vold>

- Belastende oplevelser som sygdom og død i familien
- Dårlig kontakt til forældrene
- Ensomhed
- Fysisk og psykisk handicap

Det er sjældent muligt umiddelbart at få be- eller afkræftet en mistanke om overgreb mod et barn/en ung, og som fagperson står man ofte med tvivl, usikkerhed, uvished og uden dokumentation for, om overgrebet har fundet sted.

Derfor er et kendskab til, hvilke tegn og signaler barnet/den unge kan udvise, når det udsættes for overgreb, afgørende, så det kan undersøges nærmere og stoppes så tidligt som muligt og en evt. behandling kan iværksættes.

TEGN OG REAKTIONER PÅ VOLD OG SEKSUELLE OVERGREB

Børns tegn og reaktioner på overgreb er komplekse, flertydige og mangeartede. Hvis et barn pludselig ændrer adfærd psykisk eller socialt eller reagerer med somatiske lidelser, kan det være tegn på mistrivsel. Nogle tegn fra barnet/den unge kalder på en særlig opmærksomhed, fx pludselig ændret adfærd fra udadvendt til indadvendt, social tilbagetrækning, påfaldende seksualiserende eller voldelig adfærd, fysiske tegn som brud, blå mærker, blødninger og ufrivillig vandladning og afføring, koncentrationsbesvær (se mere på Socialstyrelsens hjemmeside³).

Reaktionerne betyder ikke i sig selv, at et barn eller en ung er udsat for overgreb. Men hvis flere reaktioner optræder hos et barn på samme tid, kan det være tegn på, at der er noget galt.

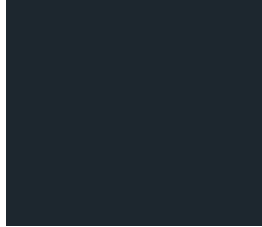
Tegn på mistrivsel kan også vise sig ved andre belastende oplevelser end vold og seksuelle overgreb, fx skilsmisse, sygdom eller død i familien. Den faglige viden skal derfor sættes i forhold til den viden, man har om det konkrete barn og dets familie, fx barnets alder, modenhed og livsvilkår. Med etableringen af landet fem regionale børnehuse i oktober 2013 er der sket en styrkelse af opsporingen og indsatsen for de børn og unge, hvor der er mistanke eller viden om vold eller seksuelle overgreb.

BØRNEHUSET

SERVICE-LOVENS § 50 A:

“Kommunalbestyrelserne i regionen skal oprette et børnehus i hver region til undersøgelse af et barns eller en ungs forhold, når barnet/den unge har været udsat for overgreb, eller ved mistanke herom.”

Når et barn eller en ung har været udsat for overgreb eller ved mistanke herom, skal kommunen som led i den børnefaglige undersøgelse benytte det børnehus, som kommunen er tilknyttet. I børnehuse håndteres som udgangspunkt sager, hvor overgrebet har en sådan karakter, at der er et behov for samarbejde mellem kommune, politi og/eller sundhedsvæsen. Det er Sociale Forhold og Beskæftigelse, der vurderer, hvorvidt der er tale om en sag, der involverer politi og/eller sundhedsvæsen (Børnehuset er beskrevet i bilaget).

ALMINDELIG UNDERRETNINGSPLIGT

SERVICE- LOVENS § 154

Alle private personer, som får kendskab til, at et barn eller en ung udsættes for vanrøgt, nedværdigende behandling, lever under forhold, der kan bringe dets sundhed og eller udvikling i fare, har pligt til at underrette kommunen.

UNDERRETNINGSPLIGT

Et vigtigt redskab til såvel opsporing som håndtering af sager om vold eller seksuelle overgreb er underretninger.

Får man kendskab til, at et barn eller ung under 18 år udsættes for forhold, som er til fare for dets udvikling og sundhed, har man pligt til at underrette kommunen. Der skelnes mellem almindelig og skærpet underretningspligt.

SKÆRPET UNDERRETNING

SERVICE LOVENS § 153

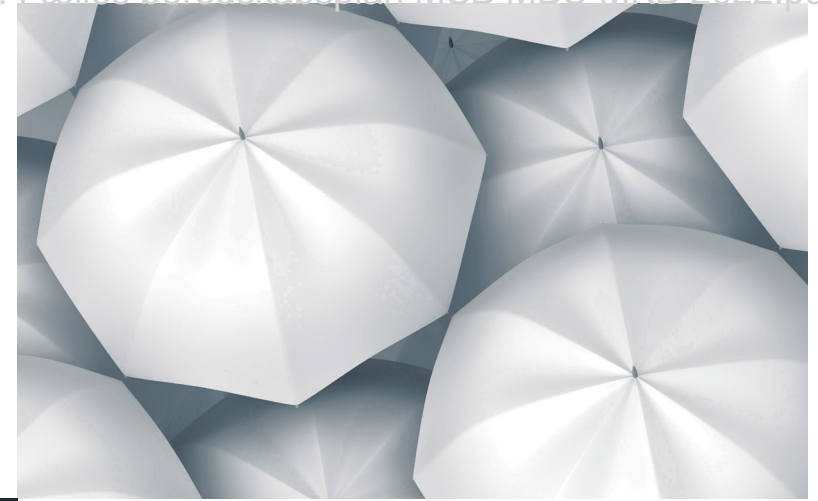
Personer, der udøver offentlig tjeneste eller har offentligt hverv som lærere, pædagoger/pædagogmedhjælpere, dagplejere, ledere af institutioner, skoleledere, praktiserende læger, sundhedsplejersker, jordemødre, psykologer, tandlæger, ansatte i PPR eller SSP m.fl., skal underrette kommunen, hvis der er grund til at antage:

- at et barn eller en ung under 18 år kan have behov for særlig støtte
- at et barn umiddelbart efter fødslen kan få behov for særlig støtte på grund af de vordende forældres forhold
- at et barn eller en ung under 18 år kan have behov for særlig støtte på grund af barnets eller den unges ulovlige skolefravær eller undladelse af at opfylde undervisningspligten, eller
- at et barn eller en ung under 18 år har været udsat for overgreb.

Den skærpede underretningspligt gælder også for privatansatte, som udfører opgaver for det offentlige, ligesom døgninstitutioner, opholdssteder og plejefamilier også er underlagt disse bestemmelser i serviceloven. Underretningspligten gælder, upåagtet at der allerede er et myndighedssamarbejde i gang omkring barnet eller den unge.

06

HANDLEVEJE FOR MEDARBEJDERE OG LEDERE I AARHUS KOMMUNE

Alle, der i deres arbejde har kontakt med børn og unge under 18 år, er omfattet af den skærpede underretningspligt jf. servicelovens § 153.

Håndteringen af en bekymring, mistanke eller viden om overgreb mod et barn eller en ung afhænger af, hvor man er ansat i Aarhus Kommune. Hver magistratsafdeling har udarbejdet egne procedurer og konkrete handleveje for deres medarbejdere og ledere. Disse beskrivelser danner rammen for, hvad man som medarbejder eller leder skal gøre – afhængigt af hvem overgriberen er, og hvor sikker viden man har i den konkrete sag. Der skelnes mellem bekymring, mistanke og viden.

BEKYMRING

En bekymring er en diffus oplevelse af, at et barn er i mistrivsel. Her er ikke tale om, at man har konkret viden om en handling begået af en bestemt person. Bekymringen alene bør derfor i første omgang føre til observation af barnet/den unge i en periode og evt. samtale med forældrene, medmindre bekymringerne går på, om forældrene begår overgreb mod barnet/den unge. Det er ikke sikkert, at observationerne og samtalerne med forældrene om barnets/den unges trivsel fører til nærmere afklaring af barnets problematik.

Disse sager skal drøftes og følges af nærmeste leder og evt. drøftes anonymt med Underretningsenheden. Såfremt barnets/den unges mistrivsel fortsætter eller forværres, skal der sendes underretning til Underretningsenheden.

MISTANKE

Mistanke forstås som mere end en bekymring. Mistanken kan bygge på nærmere observation af barnets adfærd og signaler, barnets egne udsagn eller oplysninger, man har modtaget på anden vis om hændelser, der giver anledning til mistanke.

Som medarbejder skal man drøfte sin mistanke med nærmeste leder, og der skal udarbejdes en underretning, som sendes til Underretningsenheden i Familiecentret i Sociale Forhold og Beskæftigelse.

VIDEN

Viden handler om de situationer, hvor man ved, at et barn/en ung har været udsat for en konkret handling i form af overgreb fysisk, psykisk eller seksuelt. Denne viden kan komme fra barnet/den unge selv eller fra vidner til episoden, eller som tilståelse fra den person, der har udsat barnet for overgrebet.

Som medarbejder skal man drøfte sin viden med nærmeste leder, og der skal udarbejdes en underretning, som sendes til Underretningsenheden.

Hvis en voksen tages på fersk gerning i vold eller seksuelt overgreb, skal politiet straks kontaktes, og underretningsproceduren skal derefter følges.

LINKS

Links til handleveje afhængigt af hvor du er ansat:

- Sociale Forhold og Beskæftigelse
- Børn og Unge
- Kultur og Borgerservice

UNDERRETNINGSENHEDEN

For at styrke og kvalificere indsatsen for udsatte børn og unge i Aarhus Kommune, herunder sager, hvor der er viden eller mistanke om, at et barn eller en ung under 18 år har været udsat for vold eller seksuelle overgreb, sendes alle underretninger til Underretningsenheden (Underretningsenheden er beskrevet i bilaget).

HVAD SKAL UNDERRETNINGEN INDEHOLDE

Anbefalingerne til indholdet og formen af underretningen er afhængig af, om man er professionel eller privat underretter. Der er ingen formkrav til private underrettere – underretningen skal dog ske til Un-

derretningsenheden (se nedenstående adresse). For professionelle anbefales det, at underretningen er så konkret og objektivt beskrevet som muligt, tolkninger og vurderinger skal undlades.

Underretningen skal så vidt muligt indeholde oplysninger om barnets, søskendes og forældrenes navn og adresse, forældremyndigheden, barnets alder og skole. Hvis underretteren kender barnets psykiske, fysiske og sociale forhold, skal disse beskrives. I underretningen skal de konkrete datoer for episoderne, der giver anledning til underretningen, anføres: Hvad er observeret, hvornår og under hvilke omstændigheder. Det skal fremgå af underretningen, om forældrene er orienteret. Hvis der er viden eller mistanke om vold eller seksuelle overgreb mod

et barn eller en ung, må underretningen aldrig undlades på grund af sparsomme eller mangelfulde oplysninger om barnet/den unge. Der kan altid underrettes på de foreliggende oplysninger.

Hvis mistanken om vold eller seksuelle overgreb retter sig mod en eller begge forældre, orienteres de ikke om underretningen. Underretningen sendes direkte til Underretningsenheden.

Underretningspligten er personlig. Hvis man som medarbejder har mistanke eller viden om, at et barn eller en ung udsættes for overgreb, og man er uenig i lederens beslutning om ikke at underrette, har man som medarbejder pligt til selv at underrette.

**UNDERRET-
NINGER SKAL
SENDES TIL:**

Underretningsenheden

Karen Blixens Boulevard 7
8220 Brabrand

Underretningen kan også sendes direkte på mail til Underretningsenheden på: underretning@aarhus.dk eller via digitale blanketter på www.aarhus.dk/underretning.

Underretningsenheden kan inden for Aarhus Kommunes åbningstider kontaktes akut på: Telefon 89 40 62 00. Uden for åbningstiderne underrettes til Børn- og Unge-
vagten på telefon 89 40 20 00.

Hvis man som underretter oplever, at Underretningsenheden i Familiecentret i Sociale Forhold og Beskæftigelse ikke handler tilstrækkeligt på baggrund af en underretning, skal man underrette Ankestyrelsen om bekymringen. Ankestyrelsen skal sikre barnets retssikkerhed og undersøge, om kommunens indsats er tilstrækkelig.

**ANKE-
STYRELSEN**

Ankestyrelsen København

Send med PostNord:
Ankestyrelsen
7998 Statsservice

Underretningen kan også sendes direkte, via sikker mail, til Ankestyrelsen: sikkermail@ast.dk.

Ankestyrelsen kan inden for åbningstiderne kontaktes på: Telefon 33 41 12 00.

Uden for åbningstider på akuttelefon 61 89 73 69.

Har du brug for at kontakte Ankestyrelsen på andre måder, kan du se flere oplysninger på deres hjemmeside: www.ast.dk

Dette generelle beredskab skal, som beskrevet indledningsvist, ses i sammenhæng med de lokale beredskaber, som de tre magistratsafdelinger Kultur og Borgerservice, Børn og Unge og Sociale Forhold og Beskæftigelse har udarbejdet. De tre lokale beredskaber beskriver de procedurer og handleveje, der gælder for medarbejdere og ledere i de pågældende magistratsafdelinger.

07

BILAG

BESKRIVELSE AF UNDER- RETNINGS- ENHEDEN

For at styrke og kvalificere indsatsen for børn og unge i Aarhus Kommune, hvor der er viden eller mistanke om vold eller seksuelle overgreb, sendes alle underretninger til kommunens underretningsenhed. Underretningsenheden har viden om den formelle håndtering af overgrebsager og vurderer akutgraden af alle indkomne underretninger. Underretningsenheden har ansvaret for den akutte håndtering af underretninger om overgreb. Underretningsenheden vurderer i akutte sager sammen med politiet og Børnehuset, hvem det er relevant at orientere om sagen og hvornår.

Underretningsenheden yder råd og vejledning ved evt. spørgsmål om form og indhold af underretninger generelt.

UNDERRETNINGSENHEDENS OPGAVER:

- Underretningsenheden vurderer indenfor 24 timer efter modtagelsen af en underretning, om barnets eller den unges udvikling er i fare, så der straks kan iværksættes en akut indsats over for barnet eller den unge, jf. servicelovens § 155,

stk. 2. Hvis Underretningsenheden vurderer, at der ikke er behov for en akut indsats, overgår den pågældende underretning til øvrige sags-gange for indkomne underretninger.

- Servicelovens § 155 b: Underretningsenheden sender senest 6 hverdage efter at have modtaget en underretning efter §§ 153-154 en bekræftelse for modtagelsen til underretteren.
- Familiecentret skal orientere den, der har foretaget underretningen efter § 153, om, hvorvidt der er iværksat en foranstaltning eller undersøgelse vedrørende det barn eller den unge, som underretningen vedrører. Dette gælder dog ikke, hvis særlige forhold gør sig gældende, jf. servicelovens § 155 b, stk. 2.

Familiecentret kan ved en underretning efter § 153 orientere den, der foretog underretningen, om, hvilken type foranstaltning der er iværksat, og om den planlagte varighed heraf, hvis oplysningerne herom vil kunne have væsentlig betydning for en støtte, som den pågældende,

under udøvelse af hvervet eller tjenesten, kan yde barnet eller den unge. Dette gælder dog ikke, hvis særlige forhold gør sig gældende, jf. servicelovens § 155 b, stk. 3.

- I sager, hvor der modtages en underretning om et barn eller ung, hvor der er iværksat foranstaltninger efter servicelovens bestemmelser, genvurderer Underretningsenheden sagen, jf. servicelovens § 155 a, med inddragelse af en fagperson, der ikke tidligere har været involveret i sagen.

BESKRIVELSE AF BØRNE- HUSET

Børnehuset skal sikre en koordineret og skånsom tværfaglig indsats af høj kvalitet over for det enkelte barn, så barnet får bedre mulighed for at komme sig efter et overgreb. Børnehusets målgruppe er børn og unge i alderen 0 til og med 17 år, som har været udsat for – eller hvor der er mistanke om – vold eller seksuelle overgreb. Det er barnets hjemkommune, der vurderer, om barnet eller den unge skal

udredes i Børnehuset. Børnehuset yder rådgivning og vejledning til kommunale myndighedsrådgivere som led i udarbejdelse af børnefaglige undersøgelser (jf. servicelovens § 50). Børnehuset samler således de relevante myndigheder og faggrupper under samme funktionelle enhed, så barnet og familien, hvor det er nødvendigt, kan være i kontakt med både de sociale myndigheder, politi, retsvæsen og sundhedspersonale ved at henvende sig ét sted.

Der ligger børnehuse i alle fem regioner. Børnehus Midt ligger i Region Midtjylland og samarbejder med alle 19 kommuner i regionen. Børnehus Midt har adresse i både Aarhus og Herning.

Børnehus Midt, Aarhus:
Marselis Boulevard 179
8000 Aarhus C

Børnehus Midt, Herning:
Industrivej Nord 1A
7400 Herning.

BØRNEHUSET:

- yder psykologisk krisehjælp og krisebehandling til børn og unge udsat for overgreb
- vurderer barnets/den unges behov for lægelig undersøgelse
- lægger lokaler til politiets videoafhøring af børn op til og med 14 år
- vurderer barnets/den unges behov for støtte og behandling
- rådgiver den kommunale sagsbehandling og bistår med at undersøge barnets/den unges behov for støtte som led i den børnefaglige undersøgelse.

BESKRIVELSE AF LOVGIVNINGEN

FORÆLDREANSVARSLOVEN

§ 2, stk. 2. Barnet har ret til omsorg og tryghed. Det skal behandles med respekt for sin person og må ikke udsættes for legemlig afstraffelse eller anden krænkende handling.

STRAFFELOVEN

Straffemæssigt er vold opdelt i en række kategorier af strafbare handlinger med beskrivelser af tilhørende strafferammer. Det drejer sig om følgende paragraffer i straffeloven:

§ 244. Den, som øver vold eller på anden måde angriber en andens legeme, straffes med bøde eller fængsel indtil 3 år.

§ 245. Den, som udøver legemsangreb af særlig rå, brutal eller farlig karakter eller gør sig skyldig i mishandling, straffes med fængsel indtil 6 år. Har et sådant legemsangreb haft betydelig skade på legeme eller helbred til følge, skal dette betragtes som en særligt skærpende omstændighed.

§ 245 a. Den, som ved et legemsangreb med eller uden samtykke bortskærer eller på anden måde fjerner kvindelige ydre kønsorganer helt eller delvis, straffes med fængsel indtil 6 år.

§ 246. Har et legemsangreb været af så grov beskaffenhed eller haft så alvorlige skader eller døden til følge, at der foreligger skærpende omstændigheder, kan straffen stige til fængsel i 10 år.

08

LINKS

Handleveje for ansatte i Sociale Forhold og Beskæftigelse

Handleveje for ansatte i Børn og Unge

Handleveje for ansatte i Kultur og Borgerservice

Materiale vedrørende overgreb:

www.siso-boern.dk

**FÆLLES
BEREDSKAB
AARHUS KOMMUNE**

BØRN OG UNGE, KULTUR OG BORGERSERVICE OG SOCIALE FORHOLD OG BESKÆFTIGELSE

Beslutningsmemo

6. oktober 2022

Side 1 af 4

Emne **Anlægsbevilling til skole- og dagtilbud i Tilst**
Til Rådmandsmøde

1. Hvorfor fremsendes forslaget?

Forvaltningschef Nikolaj Harbjerg har sat forslaget på dagsorden, med henblik på, at indstillingen og vedlagte bilag drøftes og godkendes på rådmandsmøde forud for behandling på magistratsmøde.

Med indstillingen foreslås det, at der gives anlægsbevilling til at igangsætte etape 1 og 2 af moderniseringen af Tilst skole og klubtilbud samt at påbegynde forberedelserne og udbudsmaterialer til moderniseringen af den øvrige del af skolen.

2. Indstilling – hvad skal der tages stilling til?

Det indstilles at:

- Vedlagte indstilling og bilag drøftes og godkendes på rådmandsmøde.

3. Hvilke ændringer indebærer forslaget?

Modernisering af skolen

Der gives anlægsbevilling til etape 1 og etape 2 af moderniseringen af Tilst skole.

Etape 1:

I parterreetagen mod syd/øst etableres et kreativt værkstedsmiljø målrettet Håndværk og design, kreativt torv/ idéværksted samt Makerspace.

Der planlægges også for ungemiljøet placeret i parterre i nær tilknytning til værksteder, Makerspace og den eksisterende FO-klub. Selve etablering af klubtilbud og ungemiljø sker først i en senere etape, men for at sikre den optimale synergi og sammenhæng mellem tilbud og faciliteter i parterreetagen på tværs af skole, UngiAarhus samt FO, udarbejdes også de første skitser til indretning af ungemiljø i etape 1.

Etape 2:

Læringsmiljøerne i en del skolens indskoling samt en del af mellemtrinnet moderniseres med fokus på:

- Stærk identitet og kodning - Synlig høj faglighed, kreativitet og trivsel både ude og inde.

BØRN OG UNGE

Økonomi og Administration
Aarhus Kommune

Planlægning

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Telefon: 28 35 26 00

Direkte telefon: 41 86 44 16

Direkte e-mail:
sesaha@aarhus.dk

Sagsbehandler:
Cecilie Sandkvist Hansen

6. oktober 2022
Side 2 af 4

- Differentierede miljøer til læren og væren, inde og ude der understøtter mangfoldighed og medbestemmelse ift. læringsmiljø og læringsstile
- Aktivitetsbasereret kodning og mulighed for at vekslen mellem læringsituationer
- Indretning og kodning af "døde" arealer som f.eks. klassenære gangarealer og "melletrum"

Etape 2 og modernisering af dele af indskoling og mellemtrin giver gode muligheder for at udføre prøvehandlinger og indretninger, som efterfølgende kan bredes ud til den øvrige del af skole og klubtilbud i forbindelse med den øvrige modernisering. Se bilag 5 vedlagt indstillingen for det forventede indhold af etape 3.

Projektet på Tilst skole har afventet udviklingsplanen for området.

Dagtilbud på Tåstumvænget

I forbindelse med udviklingsplanen *Et sammenhængende Tilst/Langkær* opstilles scenarier, hvori det anbefales, at den tidligere besluttede daginstitution placeres med en aktiv facade for at understøtte en bymæssig fortætning mod Tilst Skolevej.

For at understøtte intentionerne i udviklingsplanen, er det i projektstyregruppen vurderet, at det ikke er hensigtsmæssigt at genanvende den nuværende pedelbolig som forudsat i indstillingen fra den 14. august 2019. Tillægsbevillingen på 3,6 mio. kr. svarer til den øgede omkostning ved den ændrede prioritering.

Projektledelse

Byrådet orienteres om, at Børn og Unge fremadrettet anvender 2,5 procent af anlægssummen på projektledelse jf. rådmandsbeslutning den 27. april 2022. Se bilag 6 vedlagt indstillingen.

4. Økonomiske konsekvenser af forslaget

Anlægsbevillingen på i alt 10,4 mio. kr. til etape 1 og 2 af moderniseringen af Tilst skole finansieres af 8,9 mio. kr. afsat til modernisering af skolen i RULL-14 samt 1,5 mio. kr. afsat til modernisering af skolen i Aarhus Kommunes Investeringsplan 2024-2033.

Tillægsbevilling på 3,6 mio. kr. til Tåstumvænget 8 finansieres af midler afsat til modernisering af skolen i Aarhus Kommunes Investeringsplan 2024-2033.

Tablet 1: Finansiering af tillægsbevillinger (2022-priser, 1.000 kr.)

6. oktober 2022

Projekt	Pulje	2022	2023	2024	I alt
Tilst skole	Tilst skole RULL	0	8.963	0	8.963
	Puljen til modernisering, indeklima, toiletter og arbejdsmiljø	0	776	674	1.450
	I alt	0	9.739	674	10.413
Tåstumvænget 8	Puljen til modernisering, indeklima, toiletter og arbejdsmiljø	0	0	3.600	3.600
	I alt	0	0	3.600	3.600
I alt Tilst skole og Tilst dagtilbud	-	0	9.739	4.274	14.013

Opmærksomhedspunkter i forhold til finansieringen:

- I Børn og Unges rådighedsbeløb til RULL-moderniseringer på Tilst skole, blev der oprindeligt afsat et beløb til etablering af fælleslokaler. Med indstillingen foreslås midlerne omprioriteret til modernisering af skolen, da skolen ikke har behov for kapacitetsudvidelser. Midlerne er oprindeligt finansieret af RULL, og ikke af skoleudbygningsprogrammet.
- Med indstillingen foreslås det, at midler, der oprindeligt var afsat til blandt andet lokalefællesskaber mellem skole og fritid, anvendes til etape 1 og 2 af moderniseringen af skolen. Selve etablering af klubtilbud og ungemiljø sker dog først i en senere etape og vil være indeholdt i det samlede dispositions- og projektforslaget for skolen, der indstilles til byrådet i 2024 med henblik på udførelse af det samlede projekt i perioden 2025-2026.
- Anlægsrammen på kommunernes budgetterede bruttoanlægsudgifter er i B2023 18,5 mia. kr. Det er besluttet af rådmanden, at Børn og Unges bruttoanlægsbudget i 2023 er ca. 219 mio. kr. Med vedtagelse af indstillingen vil bruttoanlægsbudgettet kun stige med yderligere 1,2 mio. kr. i 2023, fordi RULL-bevillingen til Tilst skole allerede er indlæst i Børn og Unges budgetter.

5. Videre proces og kommunikation

Indstillingen forventes at følge tidsplanen beskrevet i tabel 2:

6. oktober 2022
Side 4 af 4

Tabel 2: Tidsplan for anlægsindstilling

Mødeforum	Tidsplan
Behandling på magistratsmøde	24. oktober
Behandling på 1. byrådsmøde	2. november
Evt. behandling på udvalgsmøde	9. november
Behandling på 2. byrådsmøde	16. november

Det forventes, at dispositions- og projektforslaget for skolen indstilles til byrådet i 2024 med henblik på udførelse af det samlede projekt i perioden 2025-2026.

Dagtilbudsafdelingen på Tåstumvænget 8 forventes afleveret og klar til ibrugtagning medio 2023.

Indstilling

Til Aarhus Byråd via Magistraten

Fra Børn og Unge

Dato Dato for fremsendelse

Modernisering af Tilst skole og dagtilbud

Der gives anlægsbevilling til etape 1 og 2 af modernisering af Tilst Skole og klubtilbud samt tillægsbevilling til etablering af dagtilbudsafdeling ved Tilst skoles matrikel.

1. Resume

Byrådet vedtog i 2018 *Aftale om udsatte boligområder i Aarhus Kommune*. Som led heri blev det besluttet, at der i risikoområder skal udvikles handleplaner med mulighed for fysisk udvikling, så der ikke er flere boligområder, der lander i kategorien "hårde ghettoer".

Den 26. august 2020 vedtog byrådet desuden indstillingen *Et sammenhængende Tilst/Langkær*, der indeholdt en udviklingsplan for området.

For at understøtte en positiv udvikling af Tilst/Langkær og forbedre læringsmiljøet for eleverne på Tilst skole, foreslås det, at der gives anlægsbevilling på 10,4 mio. kr. til at igangsætte etape 1 og 2 af moderniseringen af Tilst Skole og klubtilbud samt at påbegynde forberedelserne og udbudsmaterialer til moderniseringen af den øvrige del af skolen i en senere etape 3.

Det foreslås desuden, at der gives tillægsbevilling til et tidligere vedtaget dagtilbudsbyggeri ved Tilst Skole med henblik på at forskønne området omkring Tilst Skolevej og skabe synergi i udearealerne mellem skolen og dagtilbuddet, så området fremstår livligt og trygt.

2. Beslutningspunkter

Det indstilles:

At 1) der gives anlægsbevilling på 10,4 mio. kr. til etape 1 og 2 af moderniseringen af Tilst Skole. Anlægsbevillingen

finansieres af 9 mio. kr. afsat til modernisering af skolen i RULL 2014 og 2016 samt 1,5 mio. kr. i budgetforlig 2021.

At 2) der gives tillæg på 3,6 mio. kr. til anlægsbevilling på 21 mio. kr. til etablering af dagtilbudsafdeling på Tåstumvænget ved Tilst skole. Anlægsbevillingen finansieres af puljen til modernisering, indeklima, toiletter og arbejdsmiljø.

At 3) anlægsbevillingen på 10,4 mio. kr. til moderniseringen af Tilst skole frigives, så restbeløbet på 13,5 mio. kr. fordeles sig med 0,9 mio. kr. i 2022, 11,9 mio. kr. i 2023 og 0,7 mio. kr. i 2024.

At 4) tillægsbevillingen til etablering af dagtilbudsafdeling på Tilst skole frigives med 3,6 mio. kr. i 2023.

At 5) det tages til efterretning, at Børn og Unge fremadrettet prioriterer 2,5 procent frem for 2 procent af anlægsbudgetterne på det ikke-decentraliserede anlægsområde til intern projektledelse jf. bilag 6.

3. Hvorfor fremsendes indstillingen?

Modernisering af skolen

Byrådet vedtog 25. juni 2014 *Prioritering af RULL-midler i perioden 2014-2017*, hvormed der blev afsat 8,3 mio. kr. i 2014-priser til fem fælleslokaler til indskoling og SFO og til etablering af lokalefællesskaber mellem mellemtrinnet og Ung i Aarhus¹. Da skolen ikke har behov for ekstra lokalekapacitet, foreslås midlerne omprioriteret til moderniseringen af skolen.

Byrådet vedtog den 15. september 2016 *Forslag til prioritering af RULL-midlerne for 2016-2019* og afsatte 1,2 mio. kr. i 2016-priser til at indrette lokale til håndværk og design på Tilst skole. Lokalet er opført i 2019.

Byrådet vedtog den 22. marts 2017 *Tilpasning af skolerne til klub i FU-regi for 4. klasser* og afsatte 0,8 mio. kr. i 2017-

¹ Bevillingen blev finansieret af RULL-programmet.

priser til at indrette faciliteter til klubtilbud til børn i 4. klassetrin på skolen. I alt er der ved tidligere byrådsbeslutninger frigivet 3,1 mio. kr. til Børn og Unge.

Med vedtagelsen af *budgetforlig 2021* afsatte byrådet i Aarhus Kommunes Investeringsplan 62 mio. kr. til modernisering af Tilst Skole, jf. udviklingsplanen for Tilst/Langkær.

Dagtilbud på Tilst skole

Byrådet vedtog den 14. august 2019 indstillingen *Udvidelse af dagtilbudskapaciteten i Sabro, Tilst og Egå dagtilbud*, hvor byrådet afsatte 20,6 mio. kr. i 2019-priser til etablering af en seksgruppers dagtilbudsafdeling i Tilst dagtilbud, på Tilst skoles matrikel, i en tidligere pedelbolig.

I forbindelse med udviklingsplanen *Et sammenhængende Tilst/Langkær* opstilles scenarier, hvori det anbefales, at dagtilbudsafdelingen placeres med en åben og livlig facade for at understøtte en bymæssig fortætning mod Tilst Skolevej. For at understøtte intentionerne i udviklingsplanen *Et sammenhængende Tilst/Langkær som byrådet vedtog den 26. august 2020* er det i projektstyregruppen vurderet, at det ikke er hensigtsmæssigt at genanvende pedelboligen. Tillægsbevillingen på 3,6 mio. kr. svarer til den øgede omkostning ved den ændrede prioritering.

4. Hvilken værdi skabes for borgere og samfund?

Formålet med det videre arbejde med skole- og dagtilbud i Tilst/Langkær er at skabe grundlaget for en mere sammenhængende bydel og at understøtte skolens udvikling i en positiv retning: Tilst skal være en åben, sammenhængende og tryk bydel.

Skolen

Tilst Skole og området ved biblioteket og TST skal være bydelens hjerte og det naturlige omdrejningspunkt for hverdagslivet. Tilst Skole skal sikres en social bæredygtig udvikling og være det foretrukne valg for alle børnefamilier i Tilst.

Der er fokus på at understøtte det stærke fællesskab, der er mellem skole, fritid og lokalmiljø, hvor ledelse, medarbejdere og forældre arbejder tæt sammen om at skabe de bedste betingelser for alle børn og unges udvikling, læring

og trivsel.

Dagtilbudsafdeling på Tåstumvænget

Dagtilbudsafdelingen ved Tilst Skole skal ud over at bidrage til fortsat sikring af pasningsgarantien i Aarhus Kommune, være med til at understøtte en bæredygtig social udvikling af Tilst Skole ved at styrke sammenhængen mellem dagtilbud og skole, samt sikre tryghed og liv i området omkring Tilst skolevej. Håbet er, at det nye dagtilbud kan være med til at gøre det attraktivt for distriktseleverne at vælge Tilst Skole, da der bliver et naturligt flow fra dagtilbud til indskoling.

5. Hvem, hvad og hvordan?

Hvad bygger vi?

Etape 1 indeholder etablering af kreativt værkstedsmiljø målrettet lokalet til håndværk og design, kreativt torv samt makerspace/praksisorienteret værksted, mens etape 2 indeholder modernisering af læringsmiljøerne via indretning og lettere ombygning i dele af indskoling og mellemtrinnet. Se bilag 5 for uddybende om indholdet i om etape 1-3.

Dagtilbudsafdelingen opføres fleksibelt således, at den løbende kan tilpasses den aktuelle pasningssituation i området afhængig af efterspørgslen efter henholdsvis vuggestue- og børnehavepladser. De fysiske rammer i afdelingen indrettes, så de giver optimale betingelser for børnenes udvikling, leg og læring.

Hvem bygger vi til?

Skoleprognose

På baggrund af skoleprognosen 2022 vil Tilst skole have et overskud på ni undervisningslokaler i 2026/27. På ti års sigte forventes det, at Tilst Skole har balance i kapaciteten, og dermed hverken har overskud eller underskud af undervisningslokaler.

Småbørnsprognose

I Tilst anvisningsdistrikt forventes en stigning med 113 børn i dagtilbudsalderen frem mod 2027. Selvom det stigende børnetal ikke medfører yderligere behov på garantidistrikt-niveau, opleves der et pres på dagtilbudspladserne i Tilst.

Det betyder, at 132 ud af anvisningsdistriktets 633 børn passes i et andet anvisningsdistrikt. Der er allerede vedtaget indstillinger for udvidelse af dagtilbudskapaciteten på 15 grupperum i anvisningsdistriktet, herunder til dagtilbudsafdelingen på Tåstumvænget 8.

Hvordan bygger vi?

I forbindelse med helhedsplanens tilblivelse er der afholdt en proces opdelt i to faser, en visionsfase og en helhedsplansfase. Formålet med visionsfasen har været at afklare visionen for projektet og herudfra udvikle en række pejlemærker, som har sat retning for projektet. Gennem helhedsplansfasen er der skitseret på scenarier og udviklet en ambitiøs helhedsplan for Tilst Skole og UngiAarhus Vest - som også sigter på at skabe et afsæt for fællesskaber og sammenhængskraft i bydelen.

Gennem hele processen vil der fortsat været fokus at sikre en bred involvering og en stærk forankring af projektet i lokalområdet i Tilst.

Udviklingsplanen er udarbejdet med udgangspunkt i workshopforløb med lokale interessenter og udvalgte borgere. Der var stort engagement i forløbet, og der er opbakning til den retning, som skitseplanen udstikker.

Udviklingsplanen adresserer nogle af de udfordringer, som borgere og interessenter har peget på i forløbet. Det handler bl.a. om, at området er delt af Tilst Skolevej, problemer med utryghed, manglende mødesteder, manglende fysisk og social sammenhængskraft. Endelig opleves skolens fysiske rammer slidte og utidssvarende.

Se bilag 5 i forhold til klimavenligt byggeri.

6. Hvilke ressourcer kræves?

Anlægsudgifter

Anlægsudgifterne til etape 1 og 2 af moderniseringen af Tilst skole samt forberedelse af den øvrige modernisering af skolen forventes at udgøre 13,5 mio. kr. Heraf er 3,1 mio. kr. allerede frigivet til Børn og Unge. Der søges derfor frigivet yderligere 10,4 mio. kr. med indstillingen.

Tabel 1: Anlægsudgifter etape 1 og 2 (2022-priser, 1.000 kr.)

	2022	2023	2024	I alt
Etape 1: Håndværk og Design, Markerspace/N/T, parterre	0	4.050	0	4.050
Etape 2: Læringmiljøer, Indskoling og Melletrin	0	6.610	0	6.610
Uforudsete udgifter	0	392	674	1.066
Rådgivning	900	859	0	1.759
I alt	900	11.911	674	13.485

Tillægsbevillingen på 3,6 mio. kr. til Tåstumvænget 8 søges frigivet til Børn og Unge, så dagtilbudsafdelingen kan etableres for i alt 25 mio. kr.

Tabel 2: Anlægsudgifter Tåstumvænget (2022-priser, 1.000 kr.)

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	I alt
Tåstumvænget 8	98	932	656	14.744	5.000	0	21.429
Tillægsbevilling	0	0	0	0	0	3.600	3.600
I alt	98	932	656	14.744	5.000	3.600	25.029

Finansiering

- 10,4 mio. kr. til etape 1 og 2 af moderniseringen af Tilst skole finansieres af 8,9 mio. kr. afsat til modernisering af skolen i RULL-14 samt 1,5 mio. kr. afsat til modernisering af skolen i Aarhus Kommunes Investeringsplan 2024-2033.
- Tillægsbevilling på 3,6 mio. kr. til Tåstumvænget 8 finansieres af 3,6 mio. kr. af til modernisering af skolen i Aarhus Kommunes Investeringsplan 2024-2033.

Tabel 3: Finansiering af anlægsbevillinger (2022-priser, 1.000 kr.)

Projekt	Pulje	2022	2023	2024	I alt
Tilst skole	Tilst skole RULL	0	8.963	0	8.963
	Puljen til modernisering, indeklima, toiletter og arbejdsmiljø	0	776	674	1.450
	I alt	0	9.739	674	10.413

Tåstumvænget 8	Puljen til modernisering, indeklima, toiletter og arbejdsmiljø	0	0	3.600	3.600
	I alt	0	0	3.600	3.600
I alt Tilst skole og Tilst dagtilbud	-	0	9.739	4.274	14.013

7. Hvad er den videre proces, og hvordan følges der op?

Det forventes, at dispositions- og projektforslaget for skolen til etape 3 indstilles til byrådet i 2024 med henblik på udførelse af det samlede projekt i perioden 2025-2026.

Dagtilbudsafdelingen på Tåstumvænget 8 forventes afleveret og klar til ibrugtagning medio 2023.

Når byggerierne står færdige, evalueres de for fejl og mangler.

Thomas Medom

/

Helle Bach Lauridsen

Bilag

- Bilag 1: Bevillingsmæssige konsekvenser
- Bilag 2: Nøgletal for enhedspriser
- Bilag 3: Udviklingsplan Tilst/Langkær
- Bilag 4: Kortoversigt
- Bilag 5: Etaper i moderniseringen af Tilst Skole
- Bilag 6: Intern projektledelse i Børn og Unge – ændring af procentsats.

Tidligere beslutninger

Byrådet vedtog 25. juni 2014 *Prioritering af RULL-midler i perioden 2014-2017.*

Byrådet vedtog den 15. september 2016 *Forslag til prioritering af RULL-midlerne.*

Byrådet vedtog den 22. marts 2017 *Tilpasning af skolerne til klub i FU-regi for 4. klasse.*

I 2018 vedtog byrådet *Aftale om udsatte boligområder i Aarhus Kommune.*

Byrådet vedtog den 14. august 2019 indstillingen *Udvidelse af dagtilbudskapaciteten i Sabro, Tilst og Egå dagtilbud.*

Den 26. august 2020 vedtog byrådet *Et sammenhængende Tilst/Langkær.*

Den 7. oktober 2020 vedtog Aarhus Byråd *budgettet for 2021-2024, herunder Aarhus Kommunes Investeringsplan 2024-2033.*

Økonomi og Administration

Tlf.: 28 35 26 00

Antal tegn: 9.983

Sagsbehandler: Cecilie Sandkvist Hansen

Tlf.: 41 86 44 16

E-post: sesaha@aarhus.dk

Bevillingskema	T-22-554-004
Sagrn.	Anlægsbevilling til skole- og dagtilbud i Tilst
Sagstitel	

Sektor	Profitcenter/Projekt/Anlægsbevilling	U// Ramme	Tillægs-	Tillægs-	Tillægs-	Tillægs-	Tillægs-	SUM
			bevillinger	bevillinger	bevillinger	bevillinger	bevillinger	
			2022	2023	2024	2025	Efterfølg år	
			(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	
			- 1.000 kr. -	- 1.000 kr. -	- 1.000 kr. -	- 1.000 kr. -	- 1.000 kr. -	- 1.000 kr. -
Tillægs-/Anlægsbevilling i alt			0	0	0	0	0	0
554 Børn og ungeområdet - Anlæg	Ny dagtilbudsafdeling i Tilst dagtilbud	U	0	0	3.600	0	0	3.600
	Tilst skole Rull	U	-2.238	3.014	674	0	0	1.450
920 Reserven	Indeklima. Modernisering, toiletter mv.	U	0	-776	-4.274	0	0	-5.050
998 Renter og finansiering	Finansiering via kassen	U/I	2.238	-2.238	0	0	0	0

Bilag 2022 / 1100000300 - Foreløbigt posteret FI-område 0020
 Transaktion BudgetforøgelseTotal 3.600.000 DKK
 Værditype Budget Budgetkategori Forpligtelse
 Version X01 Regnskabsår 2022
 Bilagsart 140 Bilagsdato 14.09.2022

Registreret af AZ42293

Registreret Dato 14.09.2022

Registreret kl. 12:28:46

Dato for behandling 00.00.0000

Tillægsbev./Omplaceringstype

FMBB Status

Omkostningssted

Omkostningsart

Projektstrukturplanelement

Position	KapMidler	BevAnsSt.	BevillPos.	FunktOmr.	BS-program	Art	Beløb	Beløb	IV	FN	Tekst	Yd. linie
000001	55401A100	8528420000	451010	052514-3-000	AB-19-554-005	ANLE	3.600.000	3.600.000	DKK	1	Anlægsbevilling til dagtilbud i Tilst	

Bilag 2022 / 1100000310 - Foreløbigt posteret FI-område 0020
 Transaktion BudgetforøgelseTotal 10.413.000 DKK
 Værditype Budget Budgetkategori Forpligtelse
 Version X01 Regnskabsår 2022
 Bilagsart 140 Bilagsdato 14.09.2022

Registreret af AZ42293

RegistrerDato 14.09.2022

Registreret kl. 12:31:42

Dato for behandling 00.00.0000

Tillægsbev./Omplaceringstype

FMBB Status

Omkostningssted

Omkostningsart

Projektstrukturplanelement

Position	KapMidler	BevAnsSt.	BevillPos.	FunktOmr.	BS-program	Art	Beløb (DKK)	Beløb (DKK)	IV	FN	Tekst	Yd. linie
000001	55401A100	8528420100	451010	032201-3-000	AB-14-554-114	ANLE	10.413.000	10.413.000	DKK	1	Anlægsbevilling til skole i Tilst	

Bilag 2

Nøgletal – Modernisering af Tilst skole og dagtilbud

Side 1 af 1

Der gives anlægsbevilling til etape 1 og 2 af modernisering af Tilst skole og klubtilbud samt tillægsbevilling til etablering af dagtilbud omkring Tilst skoles matrikel.

Nøgletal		2022-priser			
Byggeri					
	Enheder	M ² i alt	(kr.) Pris pr. m ²	(t.kr.) Bruttoudgift i alt	(t.kr.) Nettoudgift i alt
Ombygning og modernisering af skolen - etape 1	1	600	8.539	5.123	5.123
Let ombygning og indretning af skolen - etape 2	1	1.500	5.574	8.362	8.362
Seks dagtilbudsgrupper på Tåstumvænget 8	1	1.600	15.643	25.029	25.029
I alt byggeri	3	3.700	10.409	38.514	38.514
Grund					
		Byggerets- m ²	(kr.) Udgift pr. byggerets- m ²	(t.kr.) Bruttoudgift i alt/værdi af grund	(t.kr.) Nettoudgift i alt
I alt, grund (b)					
Sum (a+b)	3	3.700	10.409	38.514	38.514

BØRN OG UNGE

Økonomi og Administration
Aarhus Kommune

Planlægningsafdelingen

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Direkte telefon: 41864416

Direkte e-mail: sesaha@aarhus.dk

Sagsbehandler: Cecilie Sandkvist Hansen

SAMMENHÆNGENDE TILST

UDKAST

Maj 2020

CFBO

RAMMESÆTNING

Dette er et indledende studie, der udstikker en strategisk retning for udvikling af Tilst.

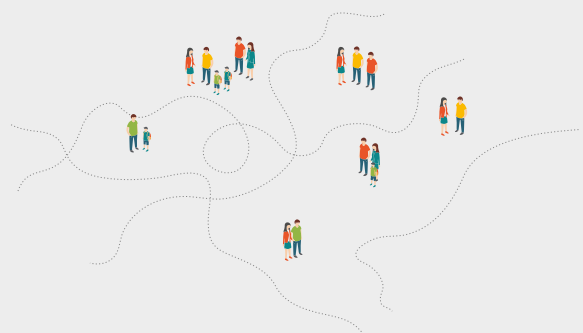
Bygninger og strukturer, der indgår i dette studie er overordnet. Det anbefales, at der efterfølgende bliver udarbejdet en mere detaljeret plan, der indarbejder og løser en række konkrete problemstillinger i forhold til bl.a. støj fra boldbaner og Tilst Skolevej, parkering og opholdsarealer.

INDHOLD

- > Kortlægning**
- > Zoom-in Tilst Skole og Tilst Skolevej**
- > Vision og strategier**
- > Hvad nu hvis...?**
- > anbefalinger**
- > Projekter**

METODE

BYLIV FØR BYRUM FØR BYGNINGER

Byliv

Vi skal først skabe grundlaget for bylivet

før

Byrum

Derefter skal vi skabe det trygge, komfortable og inspirerende byrum

før

Bygninger

Til sidst kan vi placere bygningerne, som skal indordne sig både byrum og byliv - og ikke omvendt!

POINTER FRA WORKSHOP 1

WORKSHOP 1

BARRIERER FOR ÅBENHED I OMRÅDET

De fysiske

Få mødesteder, utrygge passager, manglende synlighed af kvaliteter i området

De kulturelle

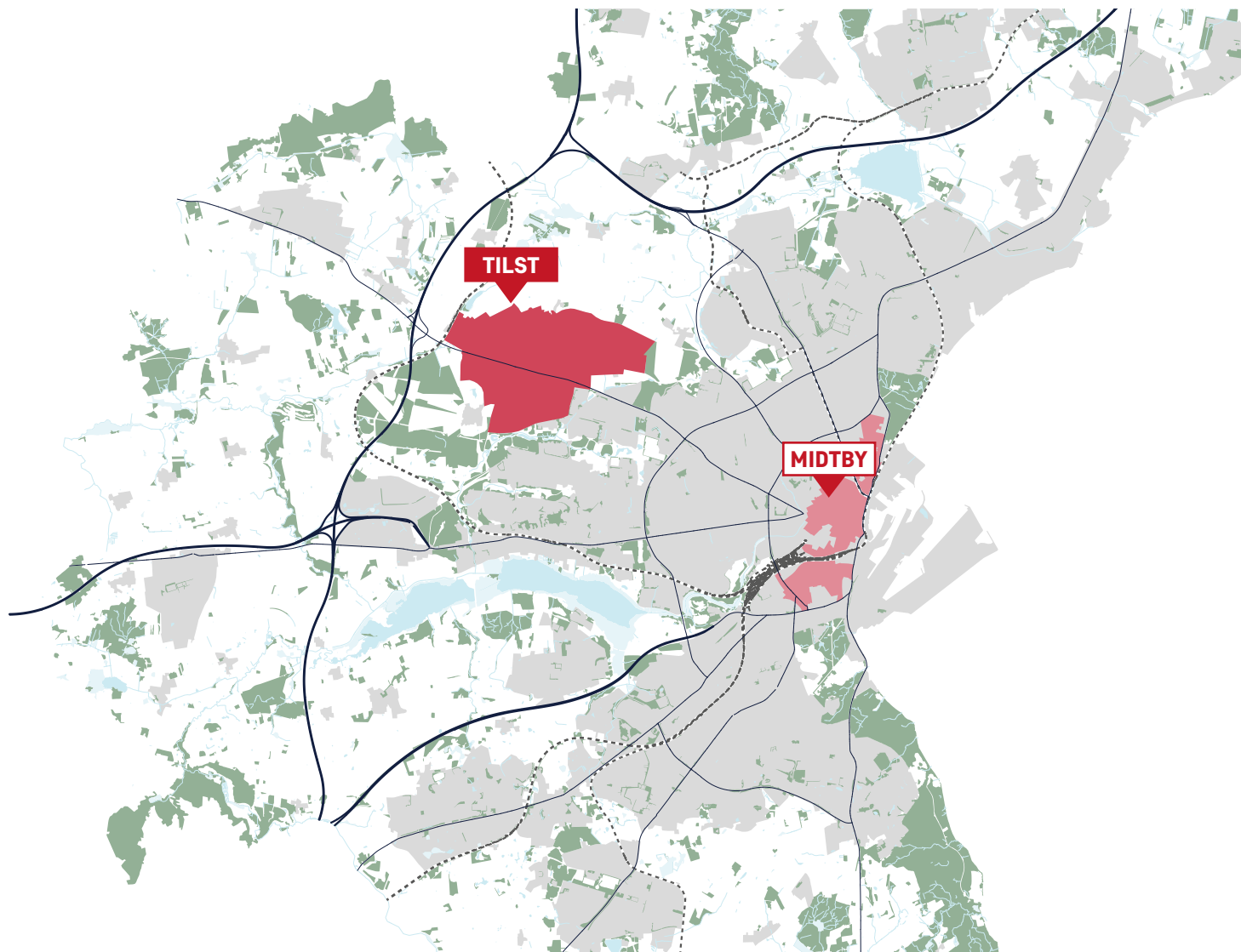
Manglende lokal stedsidentitet, opdeling i etnicitet, området er dødt efter kl. 16

De sociale

Utryghed pga. grupper af unge, manglende engagement fra etnisk danske familier, skolen er et samlingssted for mange, men ikke alle

KORTLÆGNING

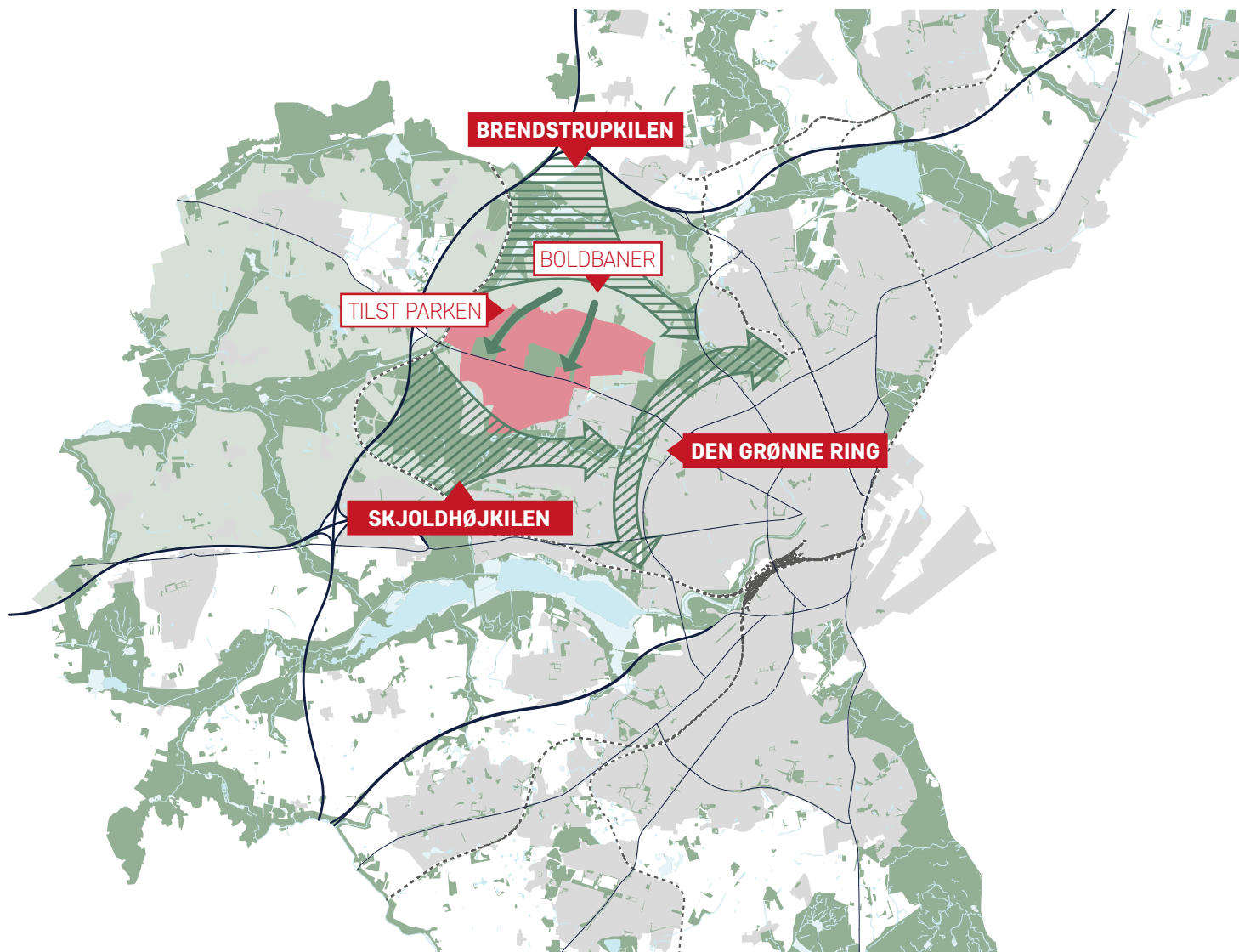
TILST EN BYDEL I AARHUS

Tilst er en bydel i det vestlige Aarhus, der ligger 7 km uden for Aarhus Midtby.

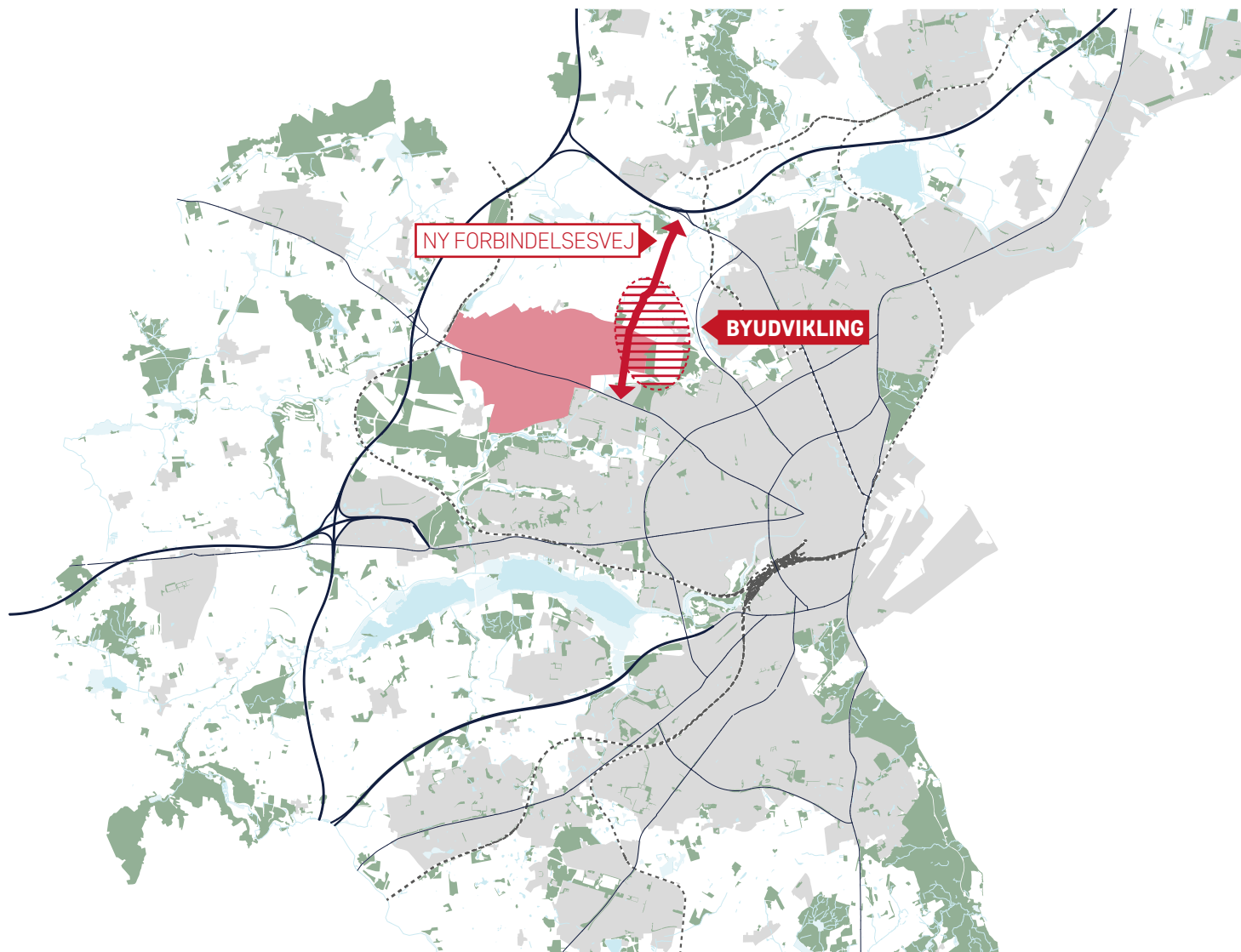
TILST

OMKRANSET AF BEVARINGSVÆRDIGE LANDSKABER

Tilst er omkranset af bevaringsværdige landskaber og økologiske korridorer. Tilst Parken og Boldbanerne trækker de grønne strukturer ind i Tilst.

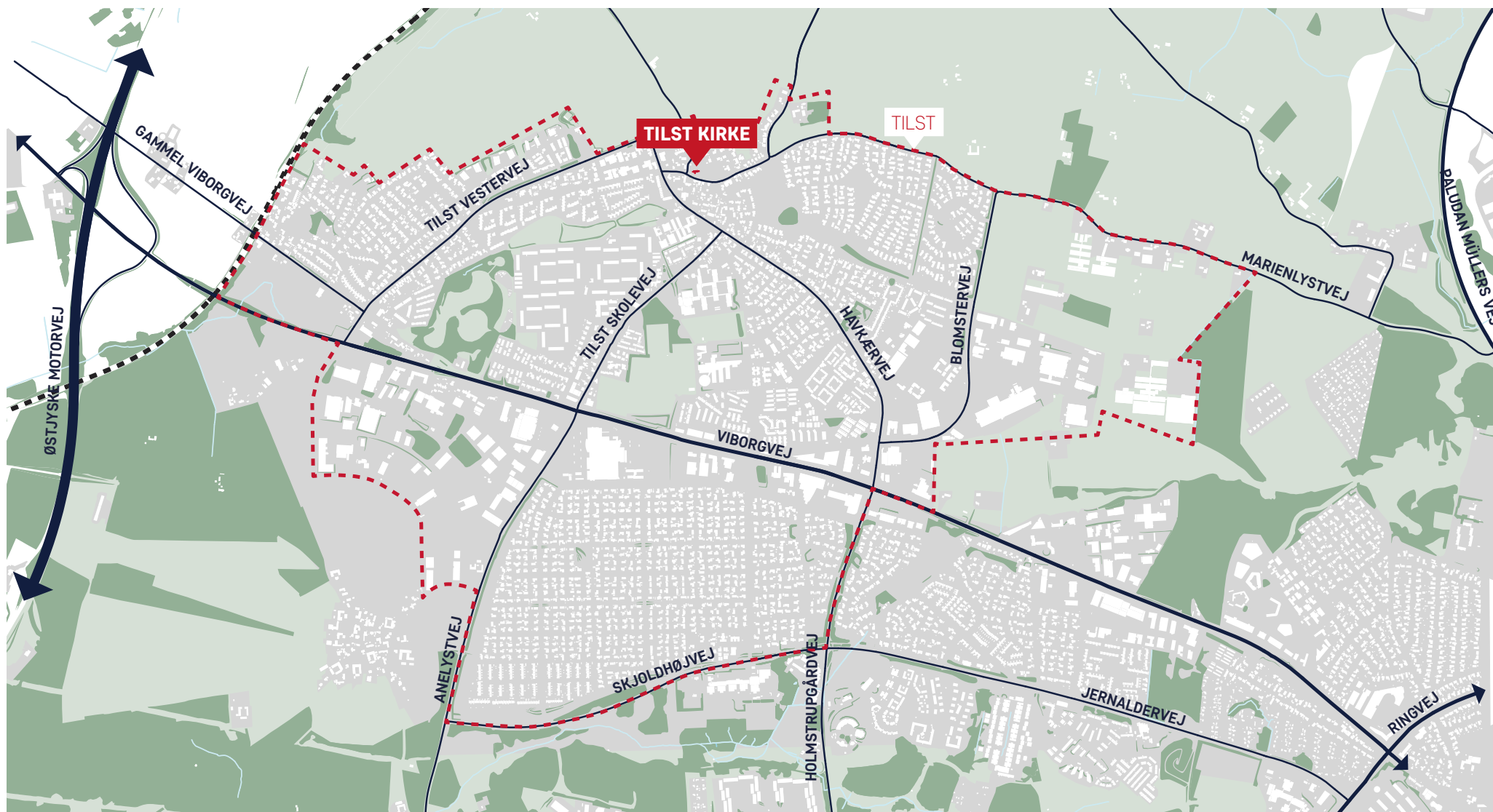
TILST **BYUDVIKLING**

Der planlægges en ny vejforbindelse mellem Søftenvej og Viborgvej. Området omkring vejen og Marienlystvej er udlagt som byudviklingsområde med nye boliger, erhverv og offentlige funktioner.

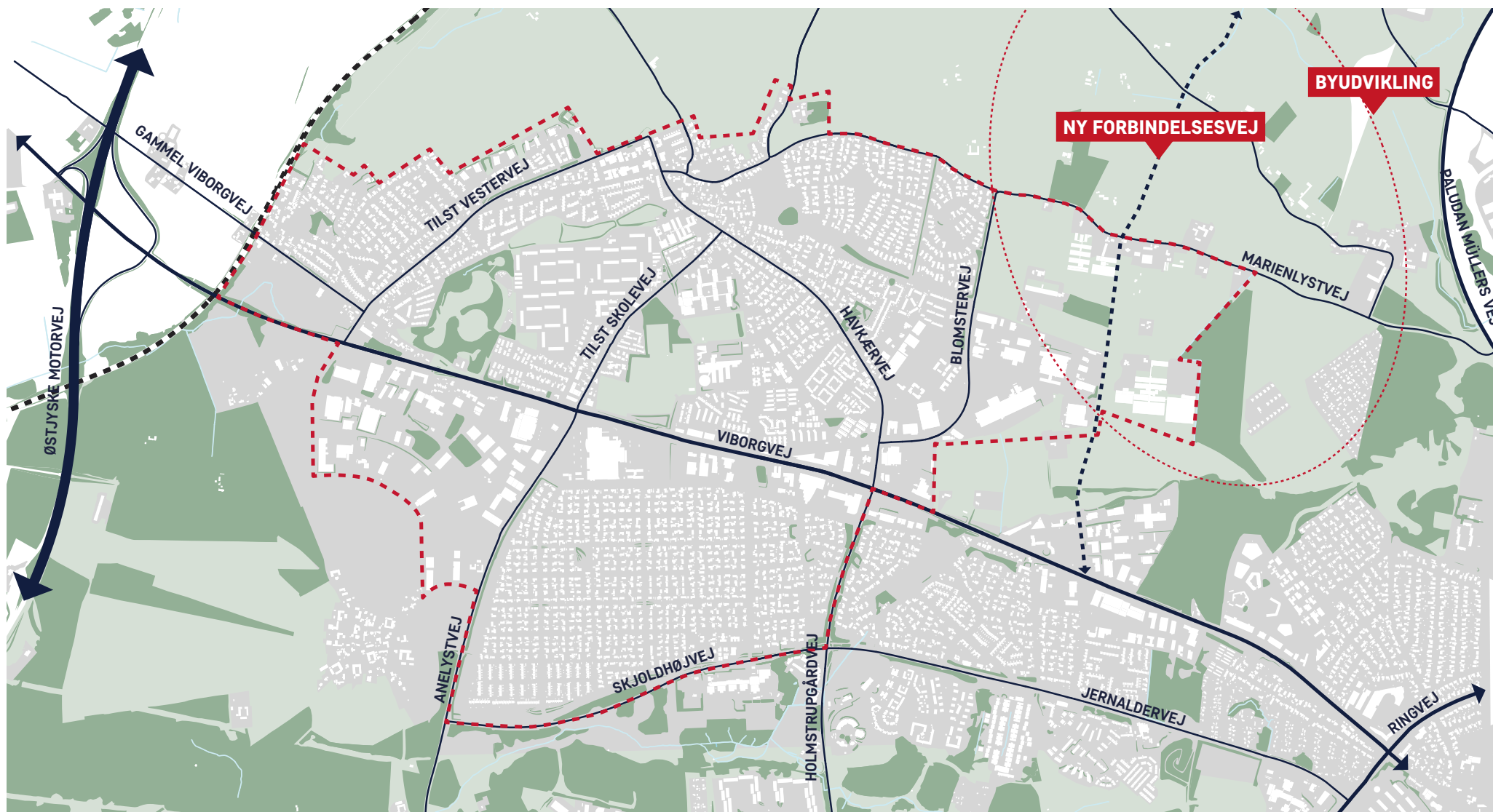
TILST

FRA LANDSBY TIL BYDEL I AARHUS

Landsbyen Tilst er kendt fra 1200-tallet. Udviklingen af den moderne bydel Tilst skete i 1960-70'erne hvor der var stor befolkningstilvækst med etableringen af Langkærparken og Skjoldhøjparken. Tilst i er i dag en bydel med omkring 16.000 indbyggere

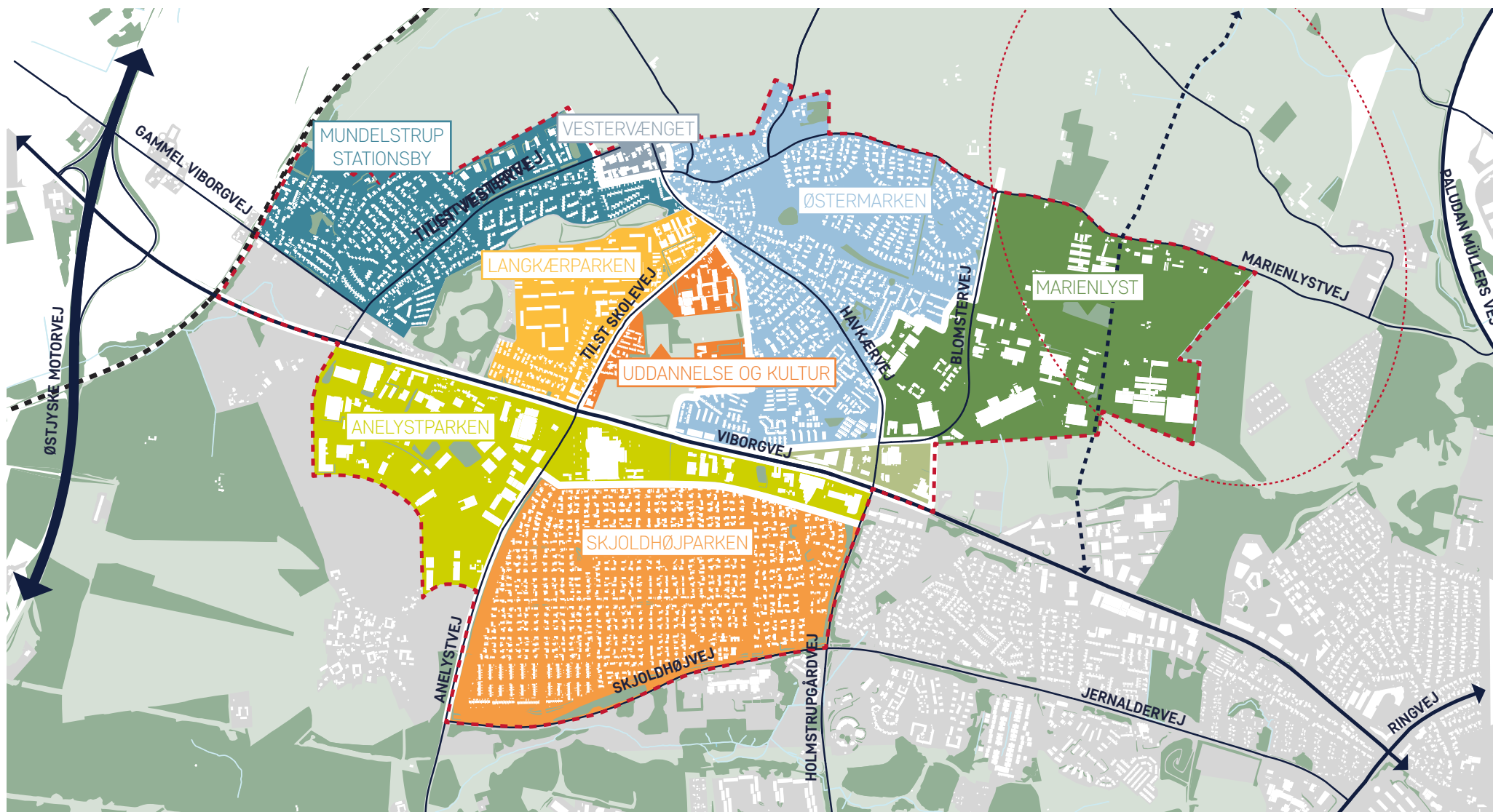
TILST BYUDVIKLING

Øst for Tilst planlægges der en ny vejforbindelse mellem Søftenvej og Viborgvej. Området omkring vejen og Marienlystvej er udlagt som byudviklingsområde med nye boliger, erhverv og offentlige funktioner.

TILST I DAG

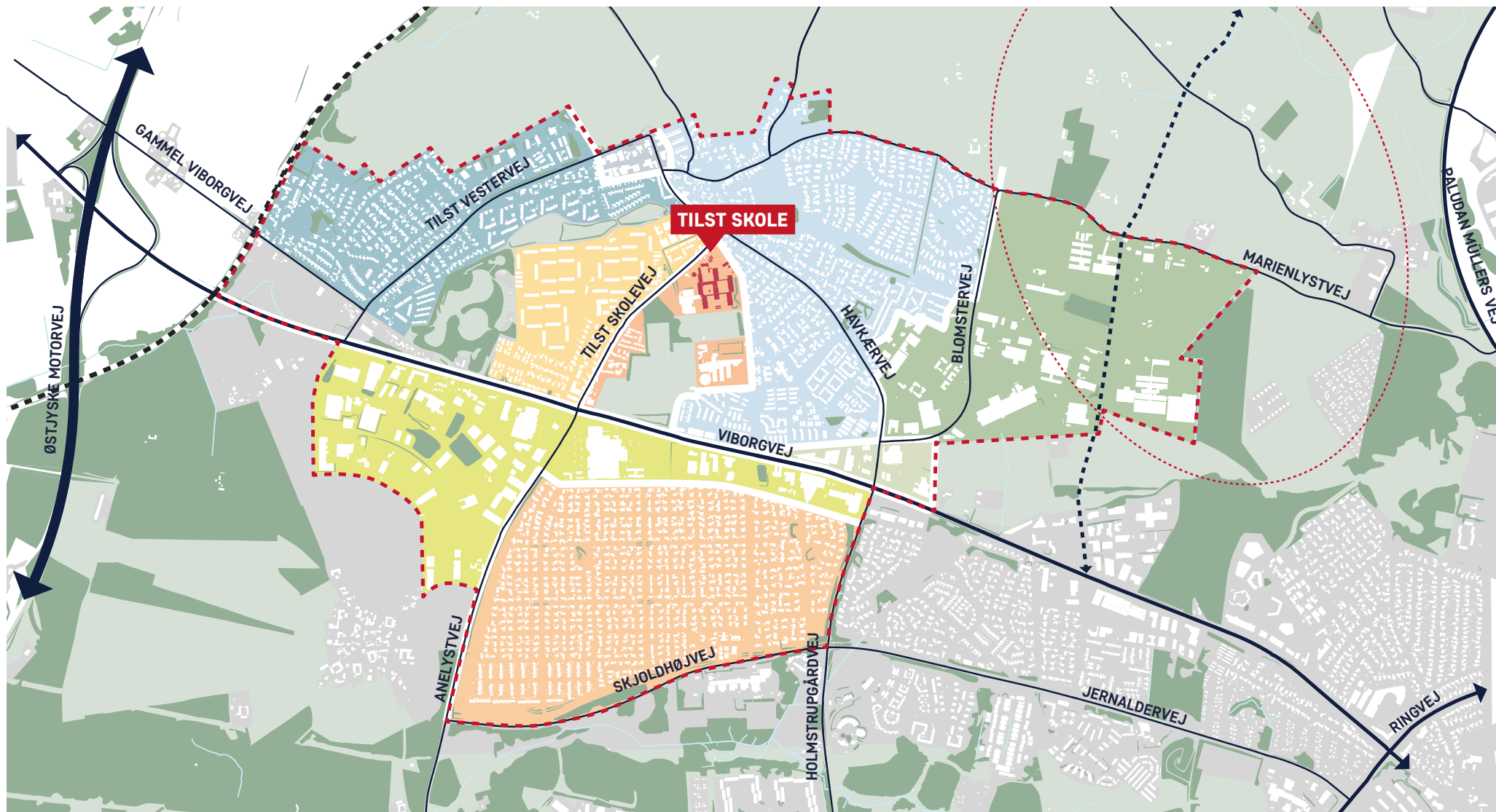
BYKVARTERER

Tilst er opdelt i en række kvarterer. Bydelen består hovedsageligt af enfamiliehuse. Derudover er der lejlighederne i Langkærparken og erhverv og detailhandel langs Viborgvej. Bydelens offentlige funktioner er samlet omkring arealerne ved skolen og boldbanerne.

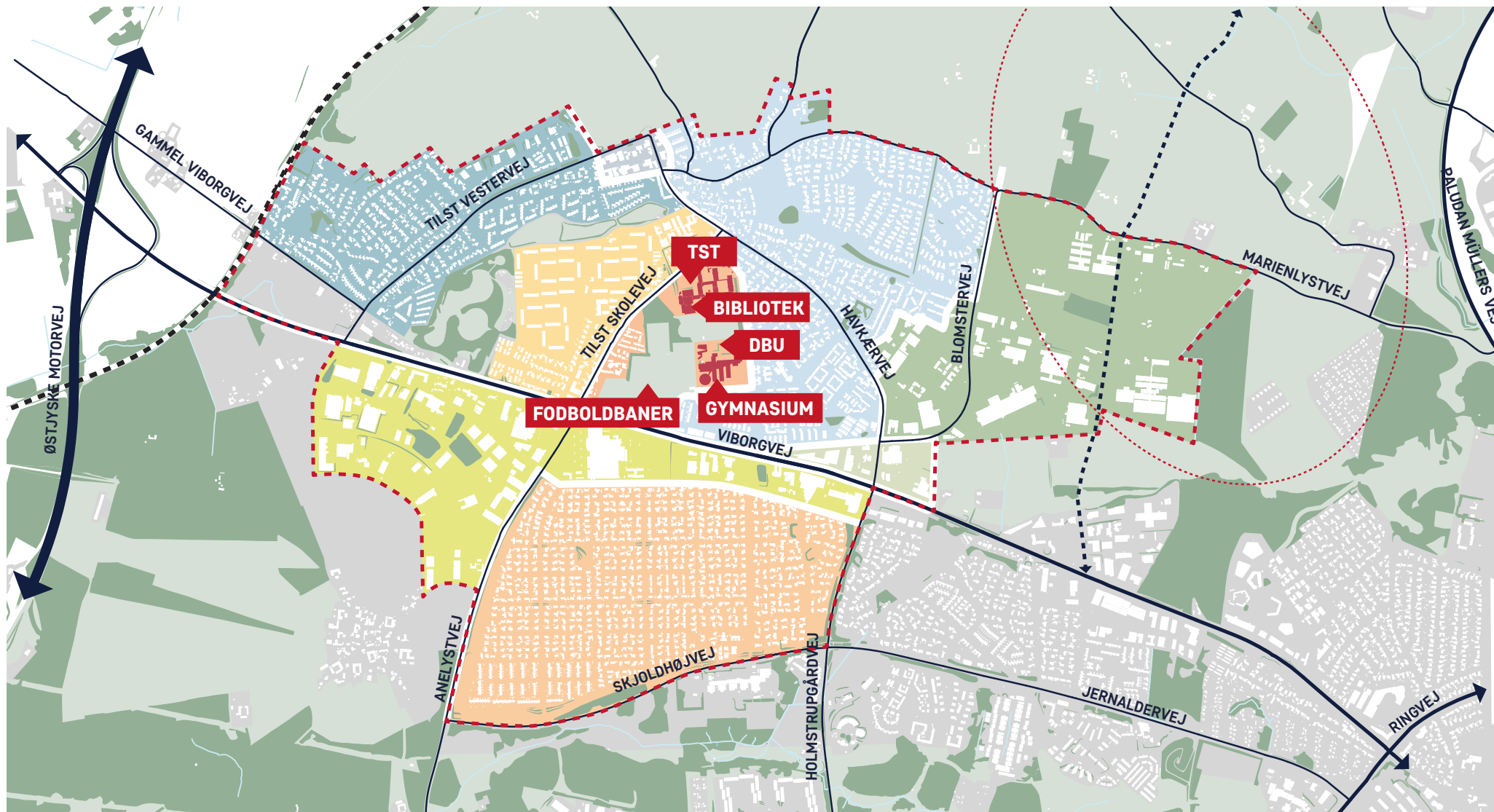
TILST I DAG

TILST SKOLE

Tilst Skole ligger centralt placeret i Tilst

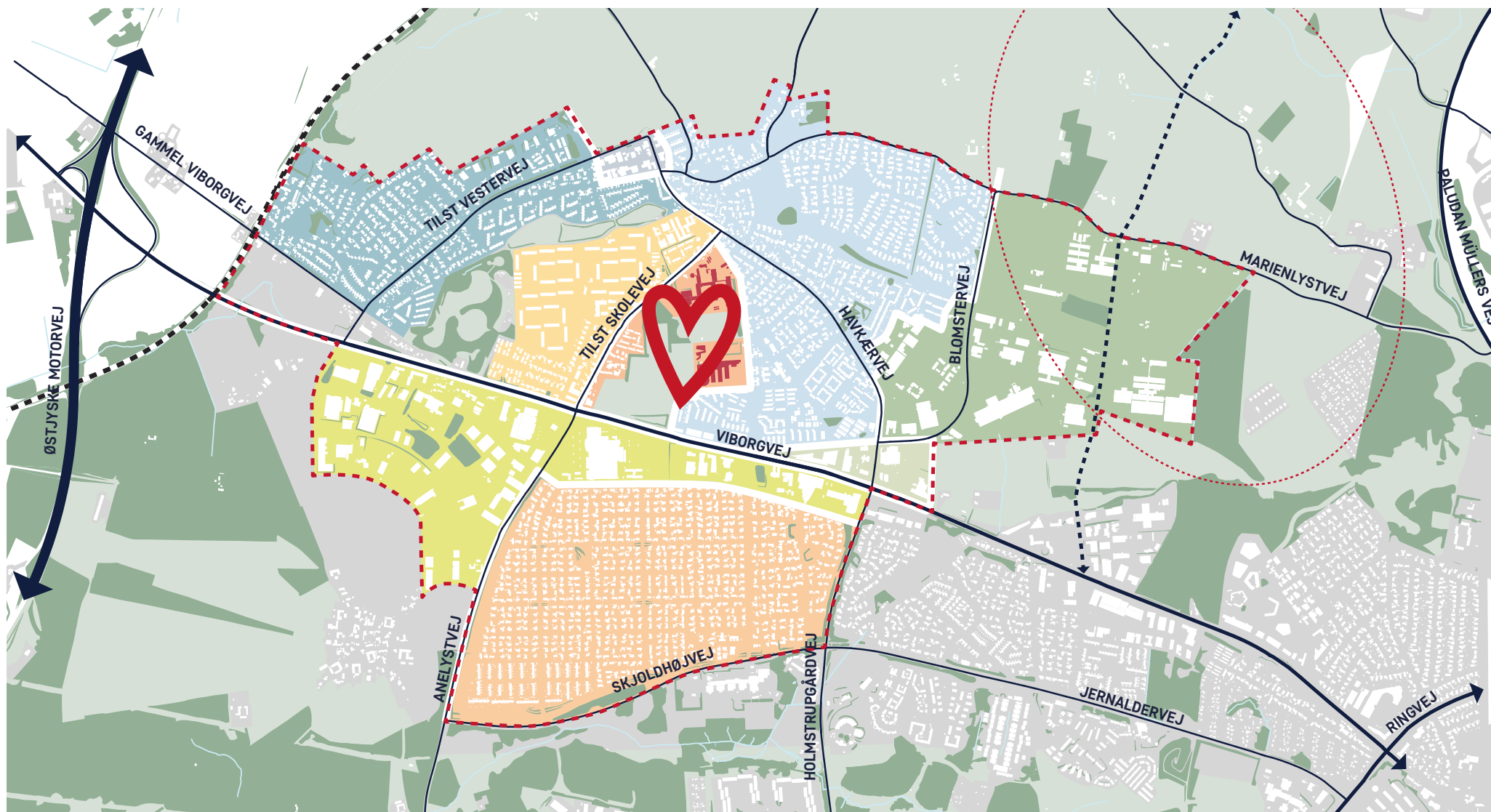
TILST I DAG ...MEN DER ER OGSÅ FLERE FUNKTIONER

Tilst Skole er dog ikke den eneste funktion, som ligger i det område. Centralt i Tilst er både uddannelses- og fritidsfunktioner samlet.

TILST I DAG

BYDELENS SAMLINGSPUNKT

Samlingen af uddannelses- og fritidstilbud skaber et samlingspunkt i byen, hvis fulde potentiale i dag ikke er forløst.

TILST I DAG

LANDSKABELIGE FORBINDELSER

Bydelens samlingspunkt er en del af et større netværk af rekreative forbindelser, som forbinder bydelens kvarterer med de bevarelsesværdige landskaber, som omkranser Tilst.

TILST I DAG

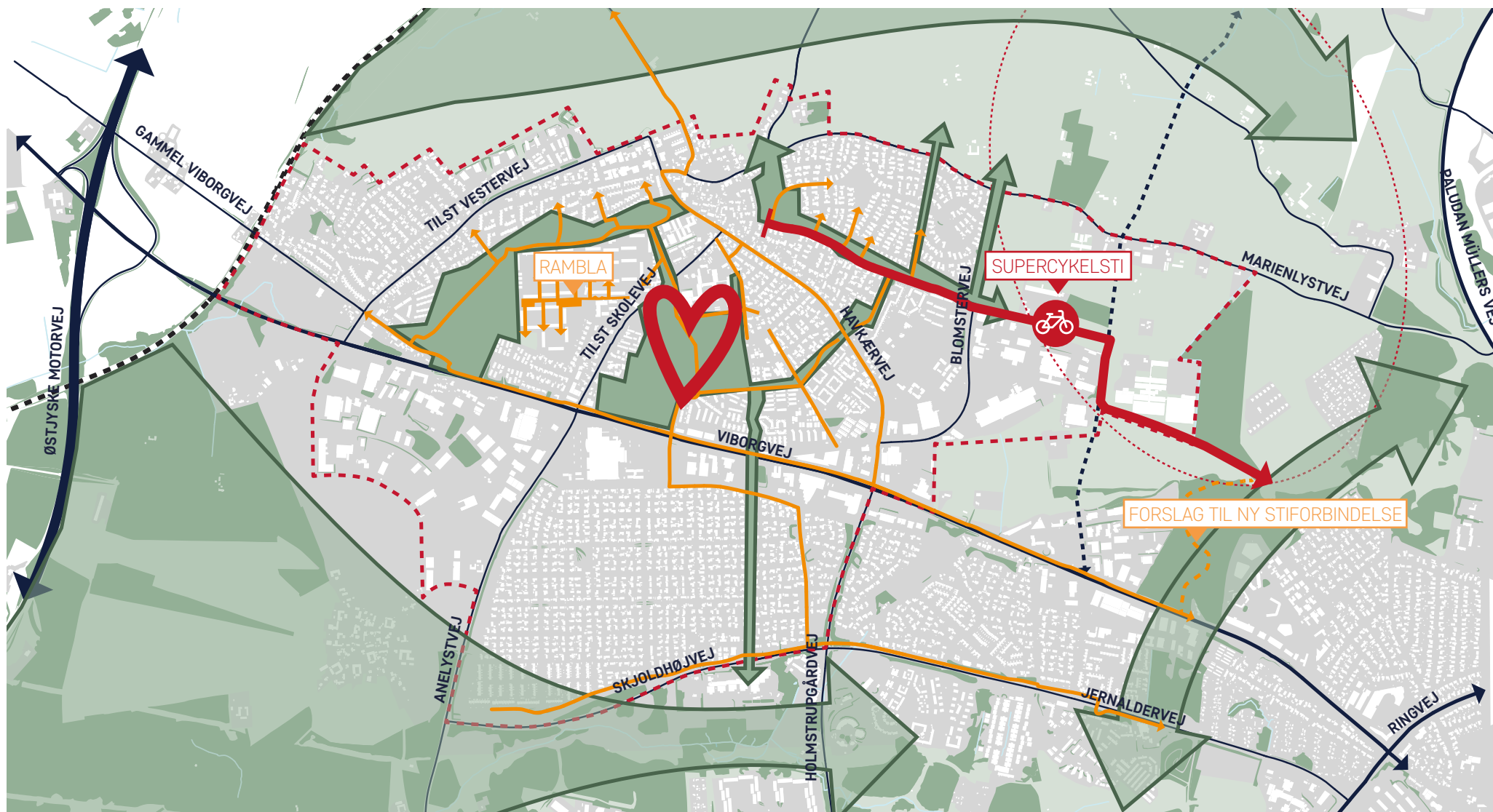
LANDSKABET MØDER VIBORGVEJ

De grønne strukturer møder Viborgvej tre steder. Området omkring Bredskiftevej har en fin landskabelig bearbejdning, hvorimod Tilst Parken og Idrætsanlægget har et uudnyttet potentiale.

TILST I DAG

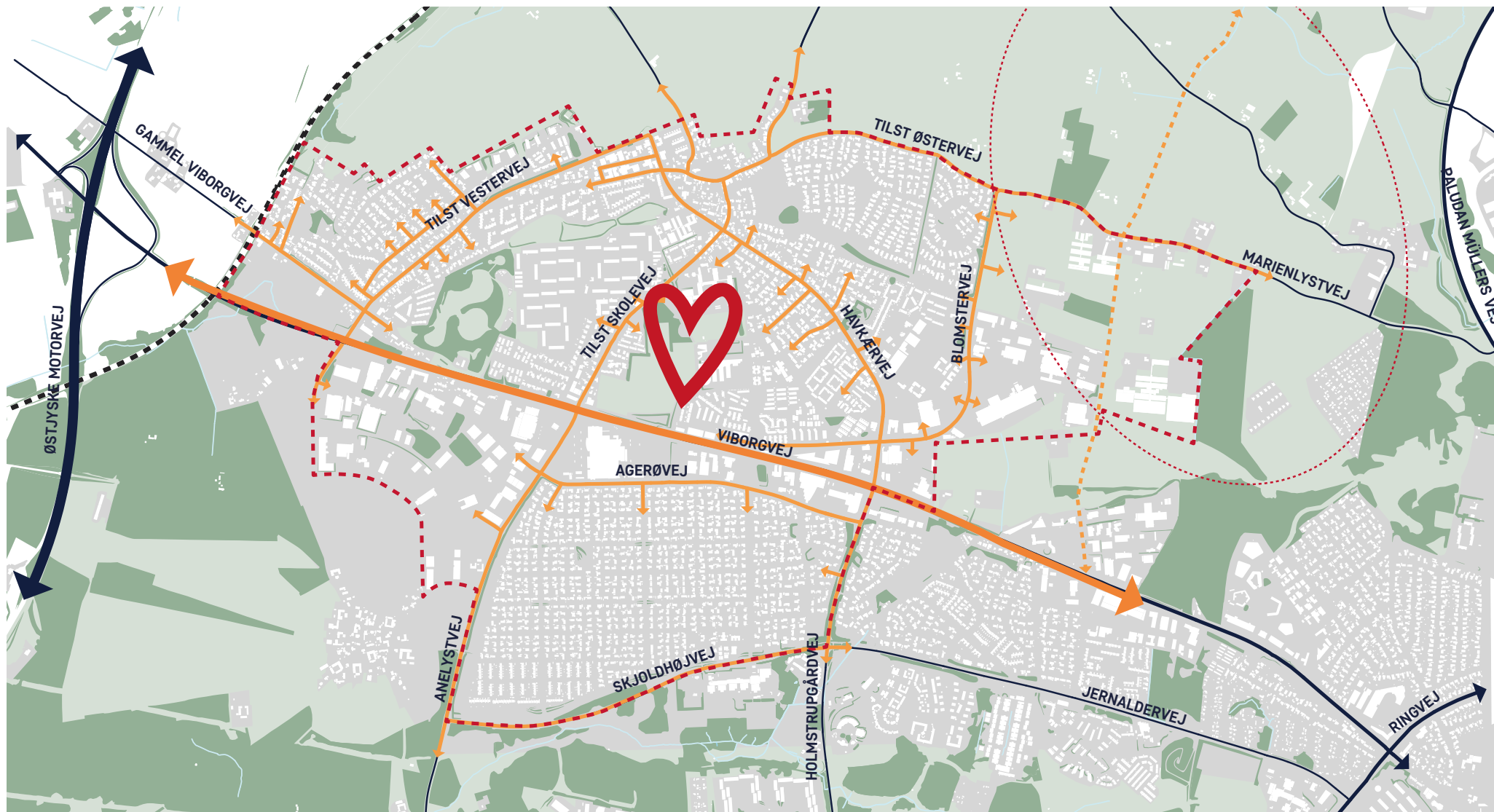
INFRASTRUKTUR - STIER

Tilst har et netværk af stier, som forbinder bydelen med de bevaringsværdige landskaber, som ligger omkring Tilst. Stisystemet løber dog flere steder uhensigtsmæssigt på bagsiden af funktionerne og mangler nogle forbindelser. Det svækker sammenhængen i Tilst.

TILST I DAG

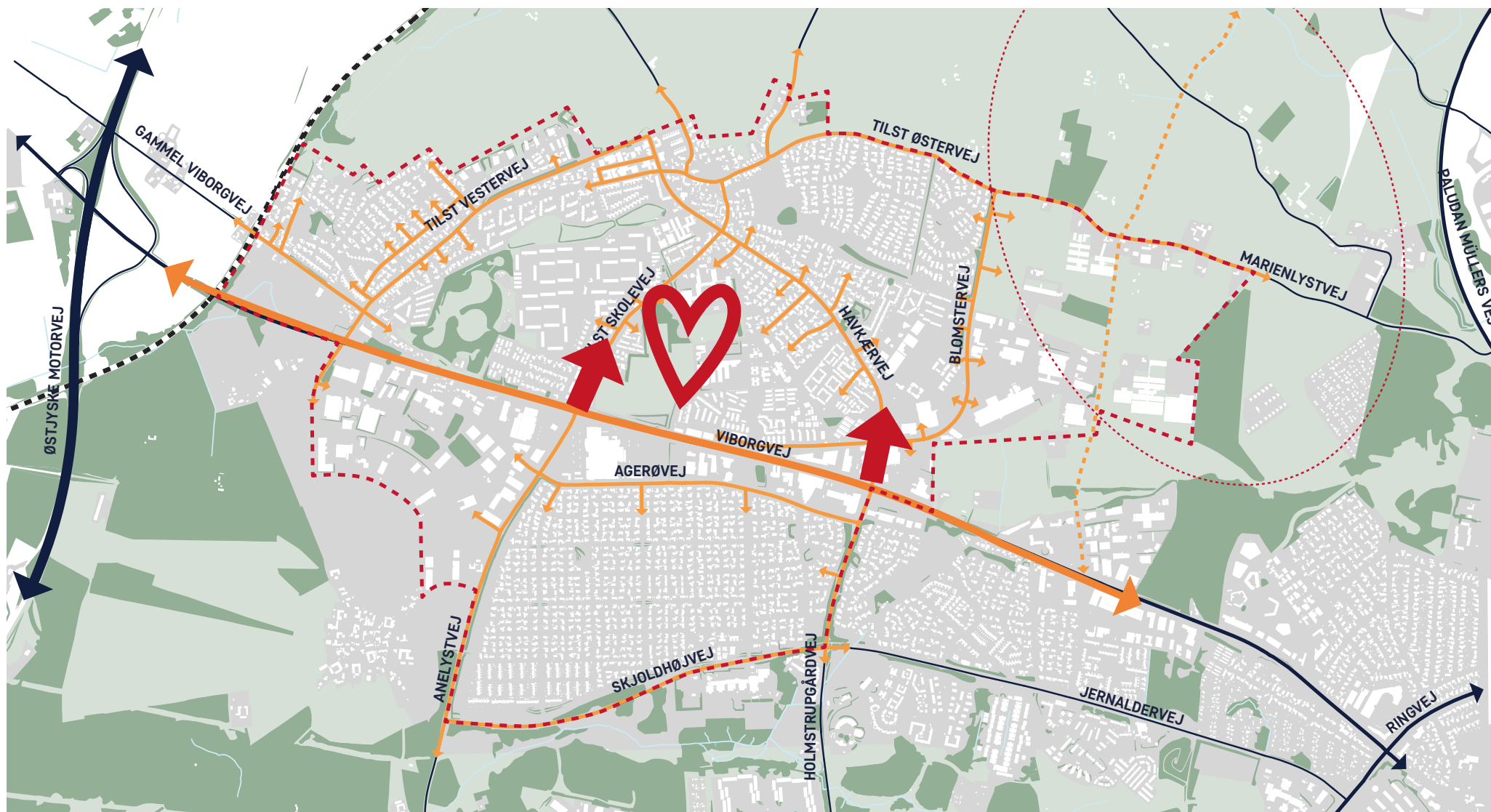
INFRASTRUKTUR - BILER

Bydelens veje fungerer som et antennenetværk, hvor man ankommer via facadeløse fordelingsveje, hvilket svækker bydelens identitet og sociale sammenhængskraft.

TILST I DAG

ANKOMSTEN TIL TILST

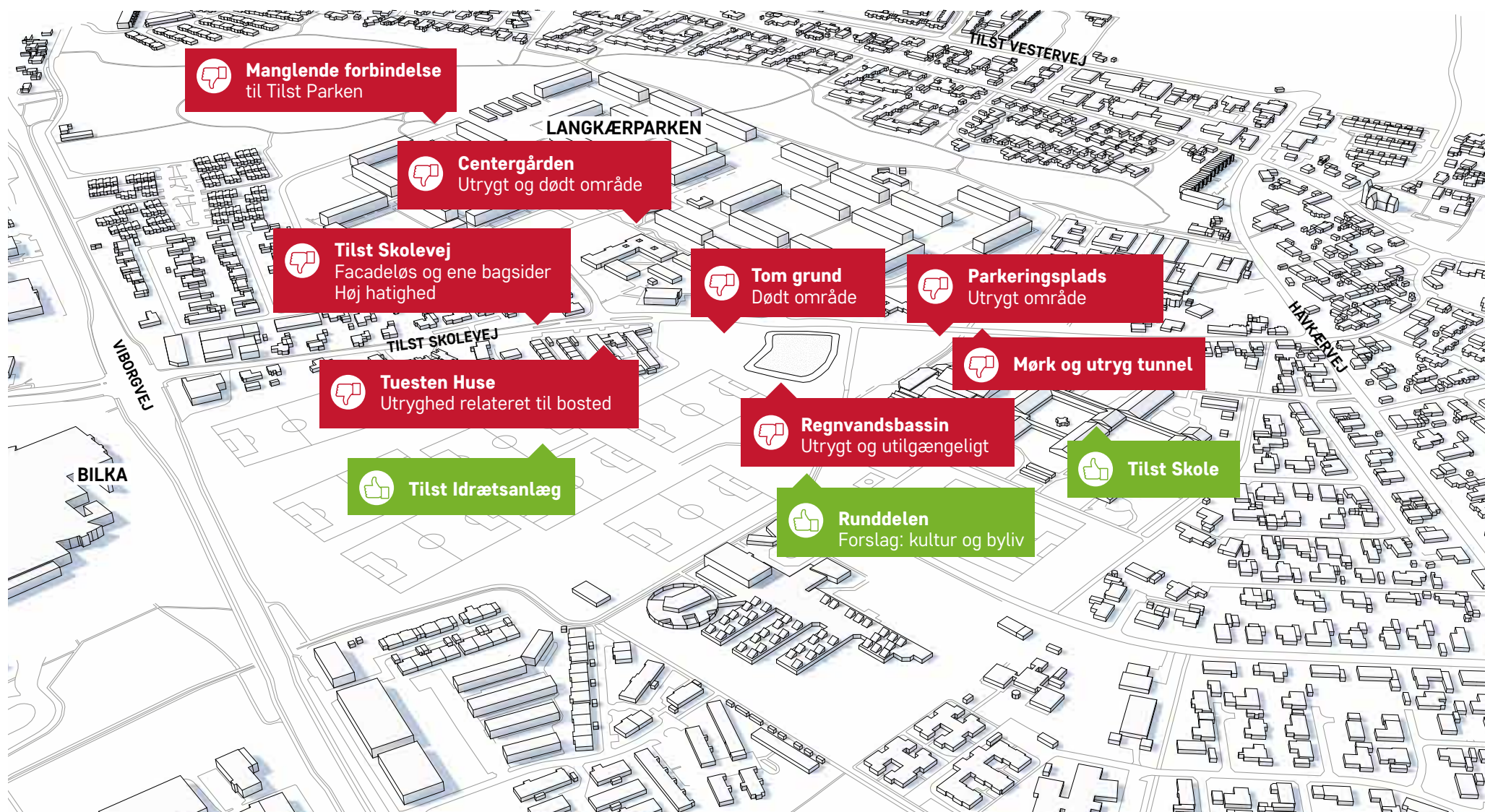

Tilst Skolevej og Havkærvej er hovedankomstpunkterne til Tilst. Disse to veje er derfor det førstehåndsindtryk folk får af livet i Tilst. Begge veje er i dag facadeløse fordelingsveje

ZOOM IN **TILST SKOLE**

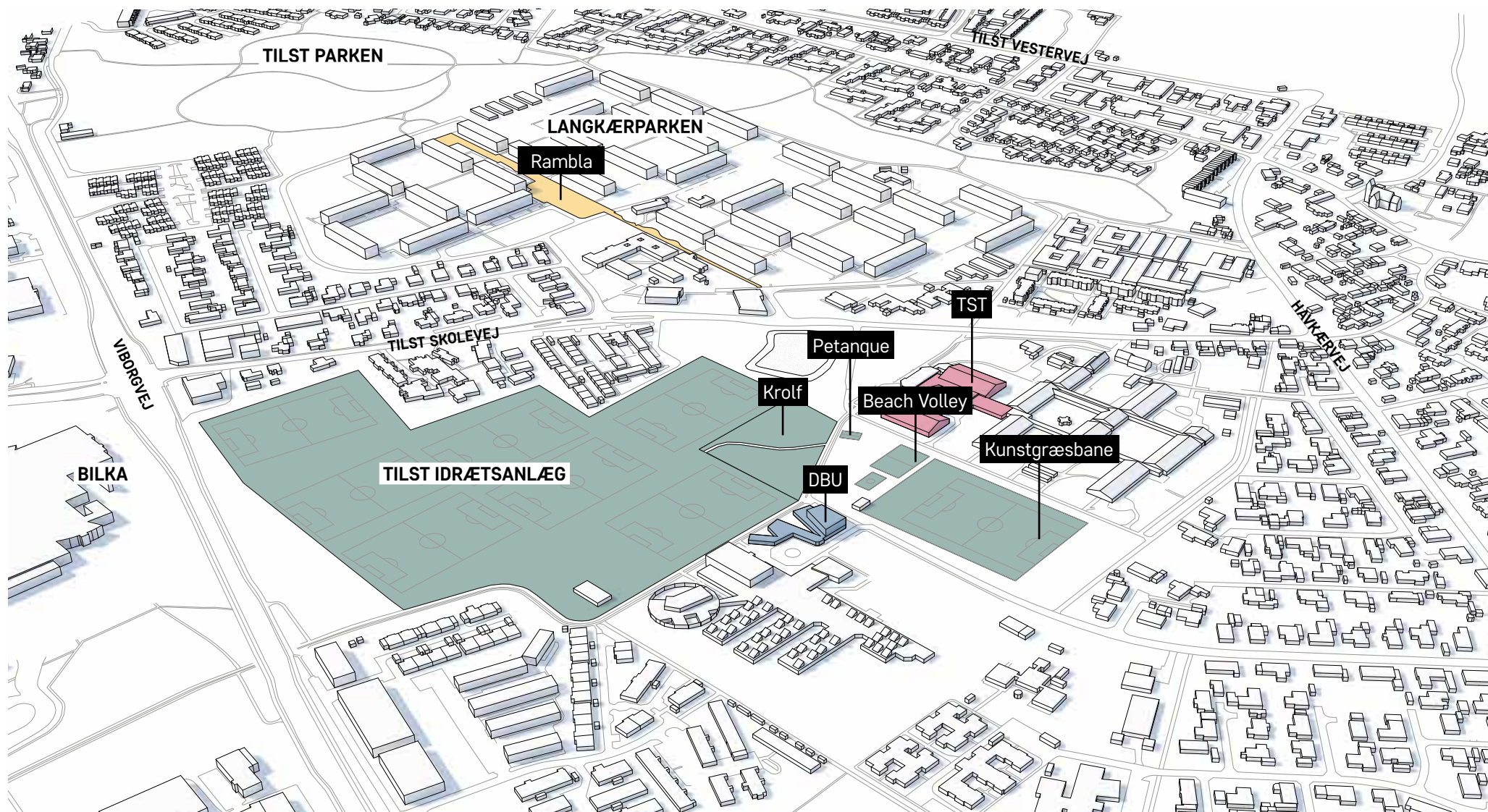
TILSTS SAMLINGSPUNKT

POINTER FRA WORKSHOP 1

Området har en lang række døde og utrygge områder. Tilst Skolevej, som er én af ankomstvejene til Tilst er facadeløs, hvilket gør, at man ikke får et indblik i alle de kvaliteter, der er i området

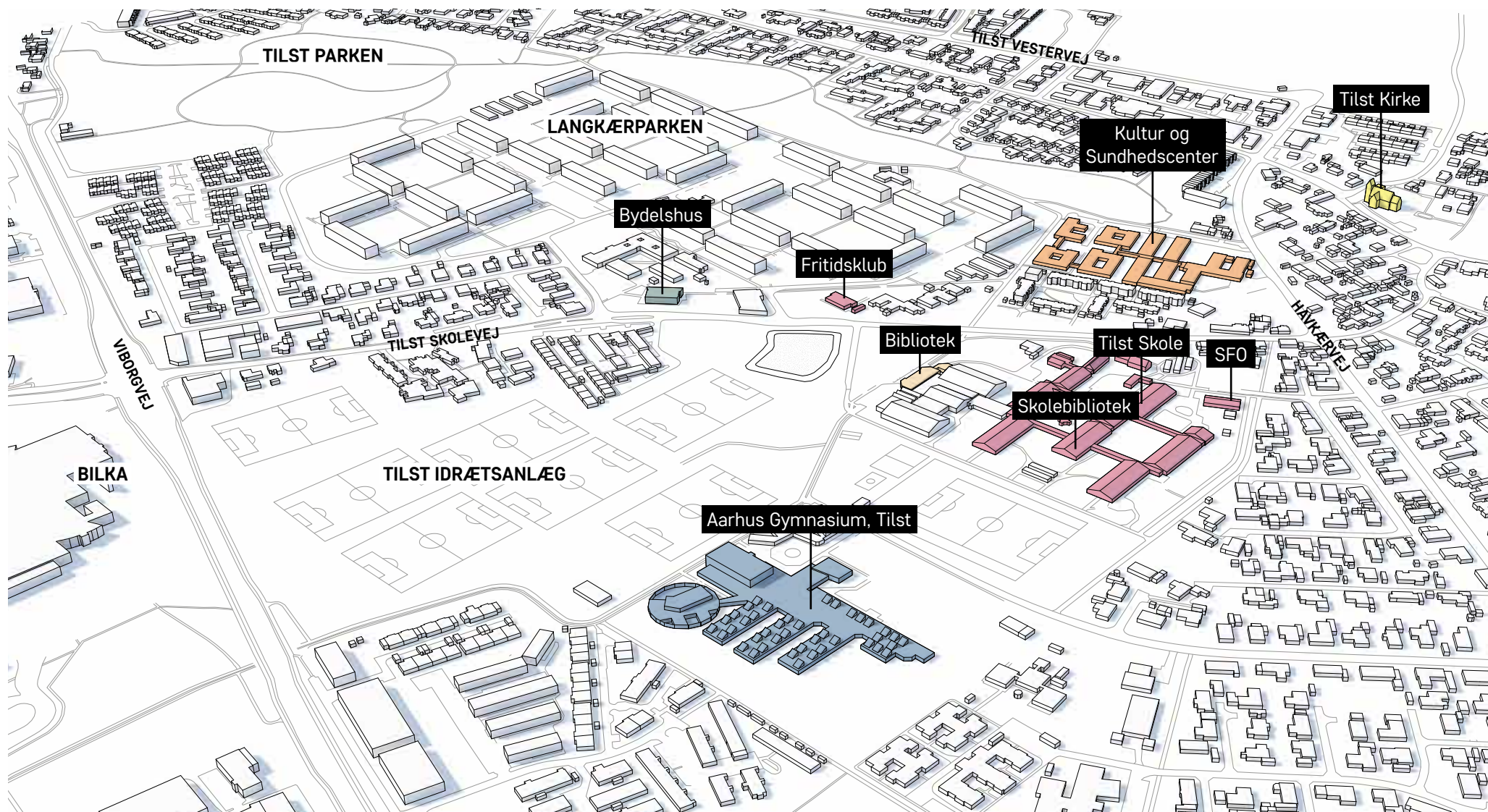
TILSTS SAMLINGSPUNKT **IDRÆTS- OG FRITIDSFUNKTIONER**

Der er samlet mange forskellige idræts- og fritidsfunktioner omkring TST og Tilst Idrætsanlæg.
Derudover ligger Ramblaen i Langkærparken med mange udendørsaktiviteter

TILSTS SAMLINGSPUNKT

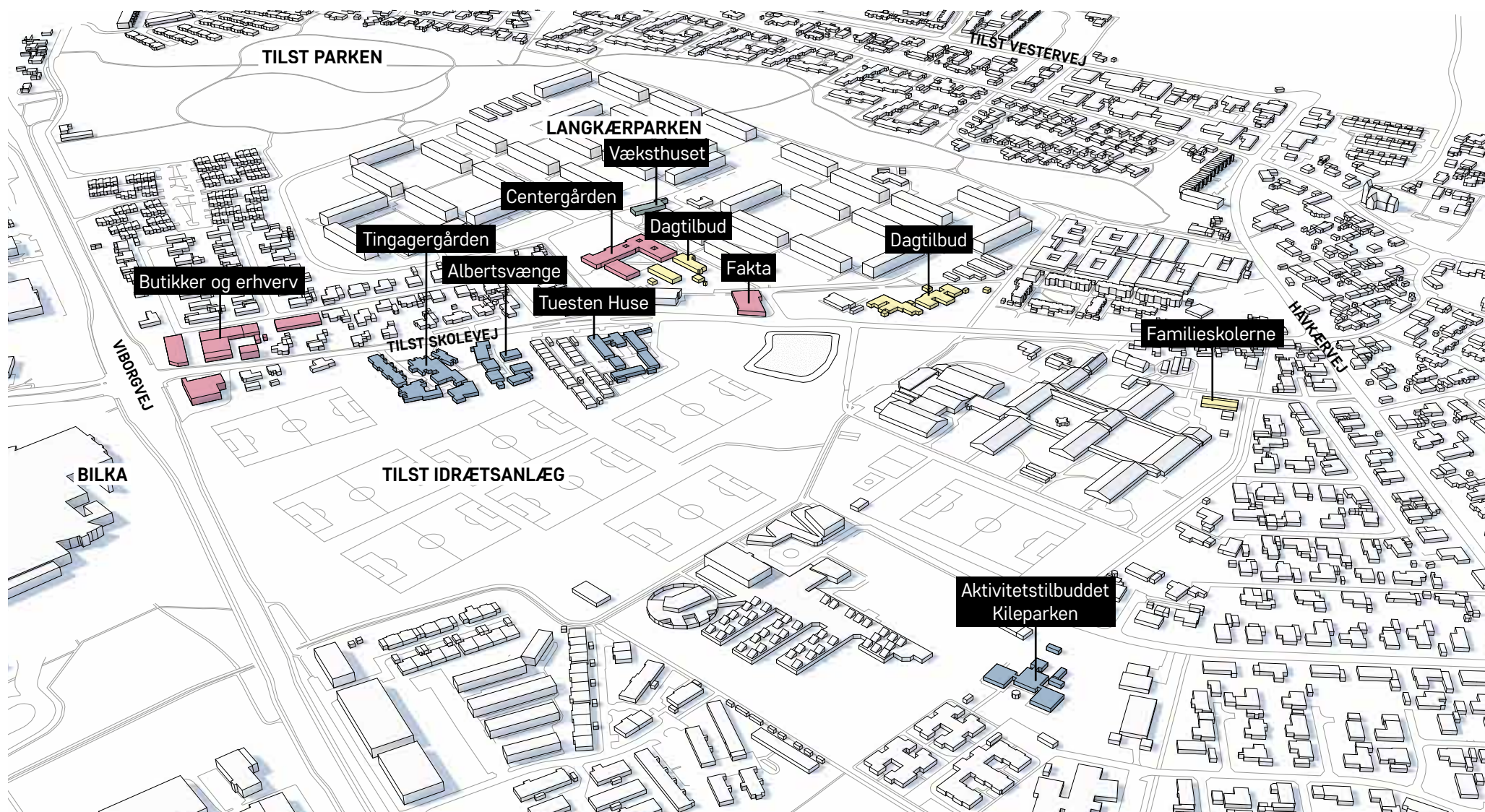
UDDANNELSES- OG KULTURFUNKTIONER

Både Folkeskole, gymnasium, bibliotek og bydelshus er placeret i området.

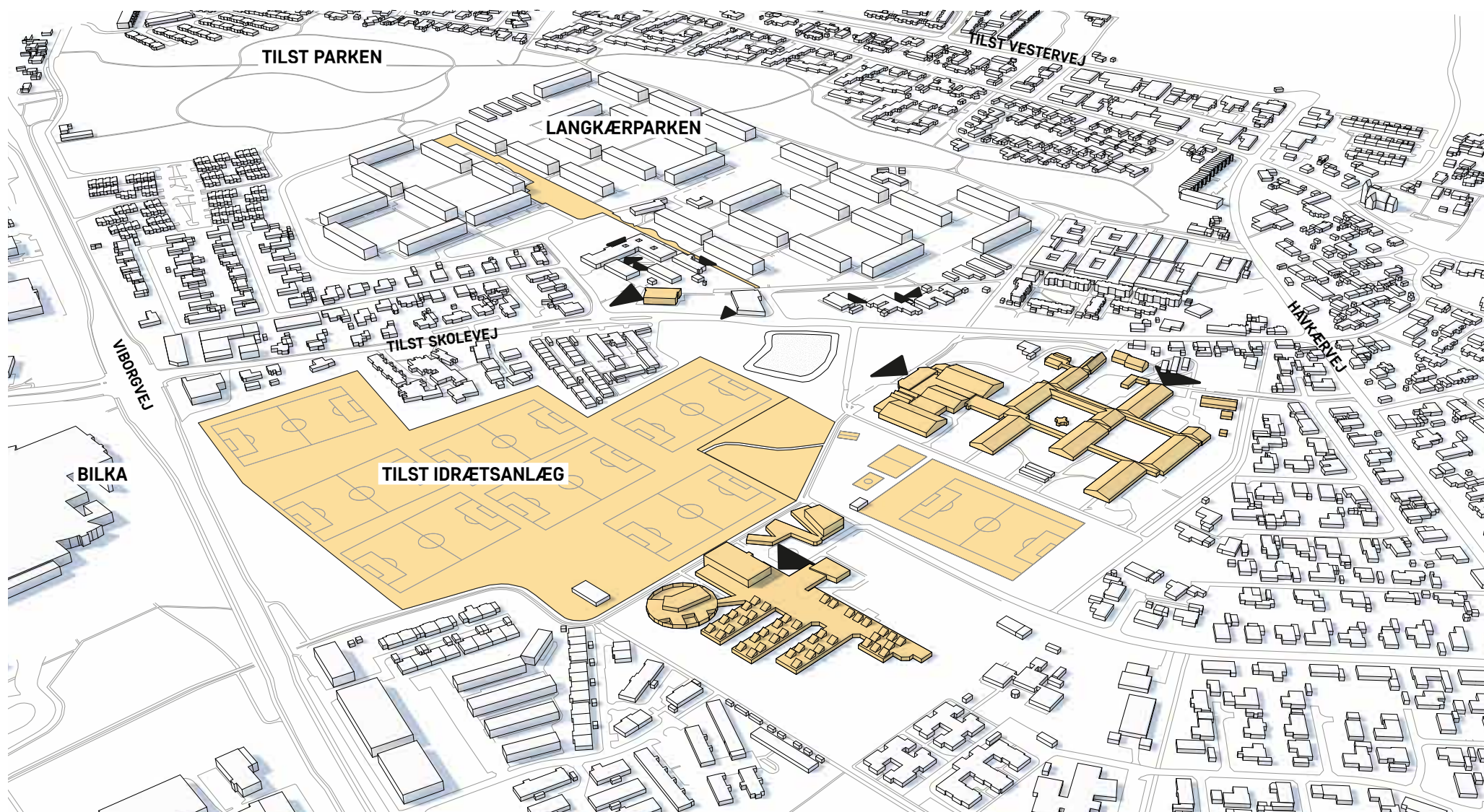
TILSTS SAMLINGSPUNKT

ØVRIGE FUNKTIONER

TILSTS SAMLINGSPUNKT

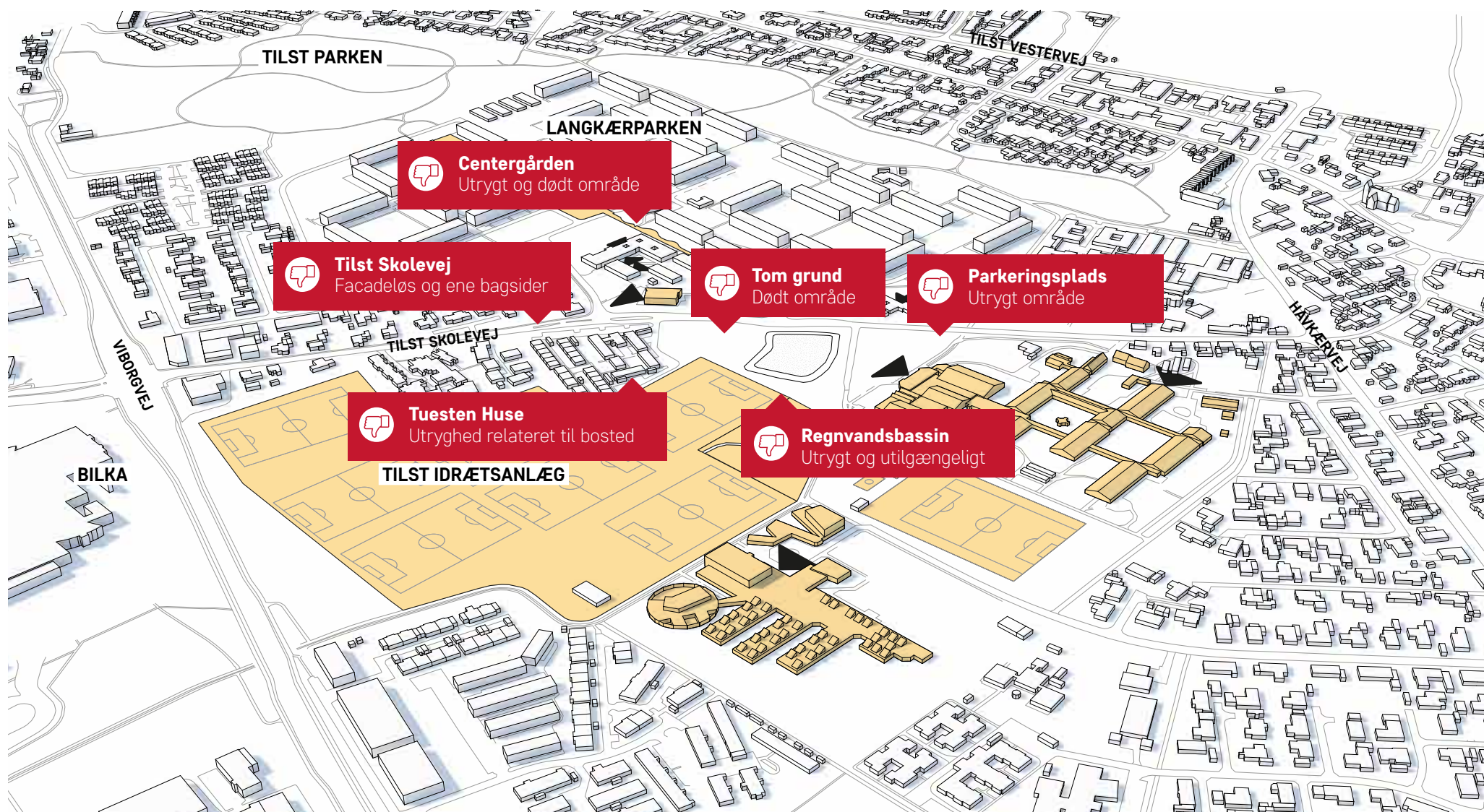
BYLIV - BYRUM - BYGNING

Området har en lang række bylivsgenerende funktioner, men alle indgange orienterer sig væk fra hinanden, hvorved bylivet bliver spredt i stedet for samlet.

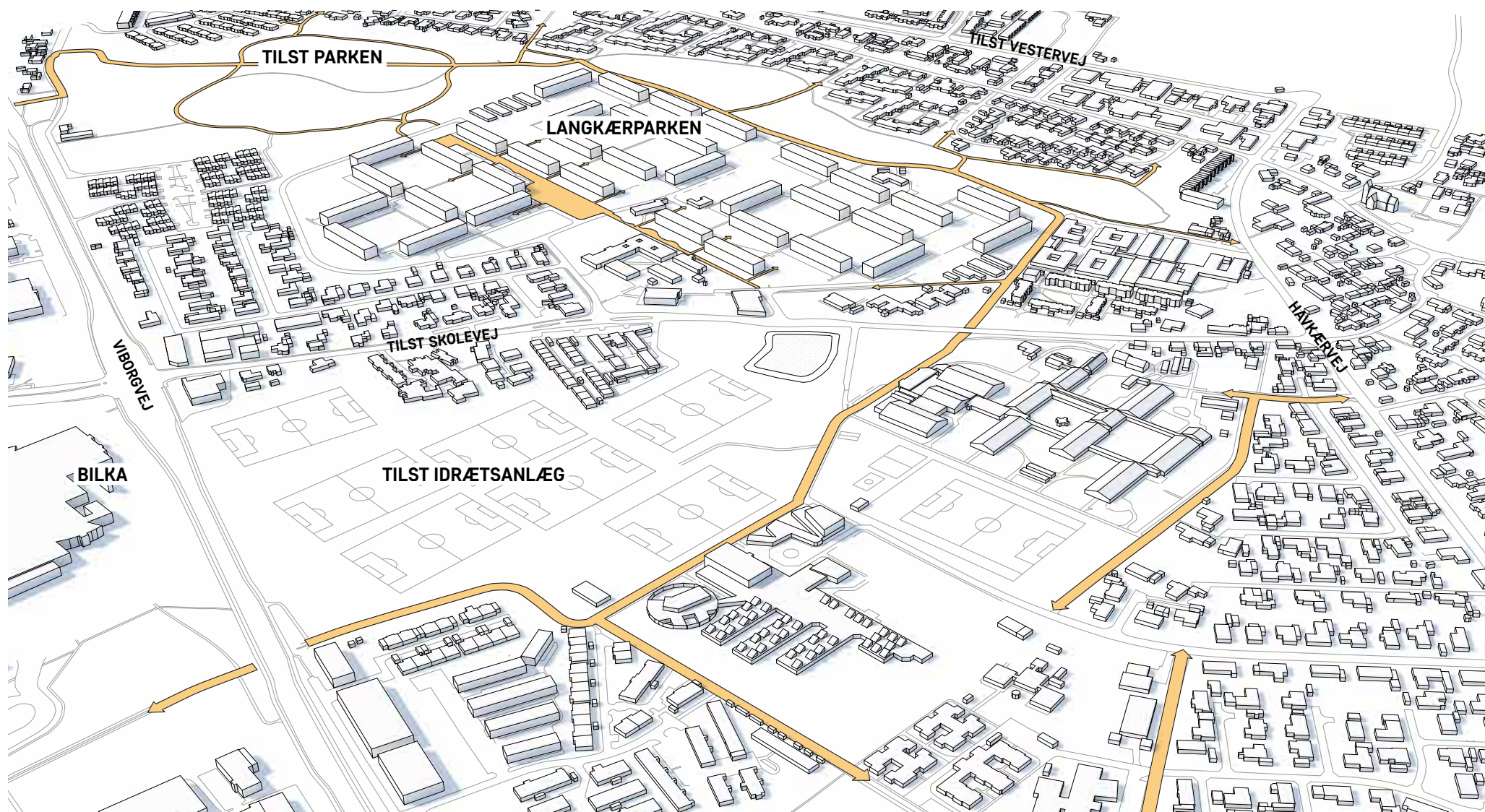
TILSTS SAMLINGSPUNKT

BYLIV - BYRUM - BYGNING

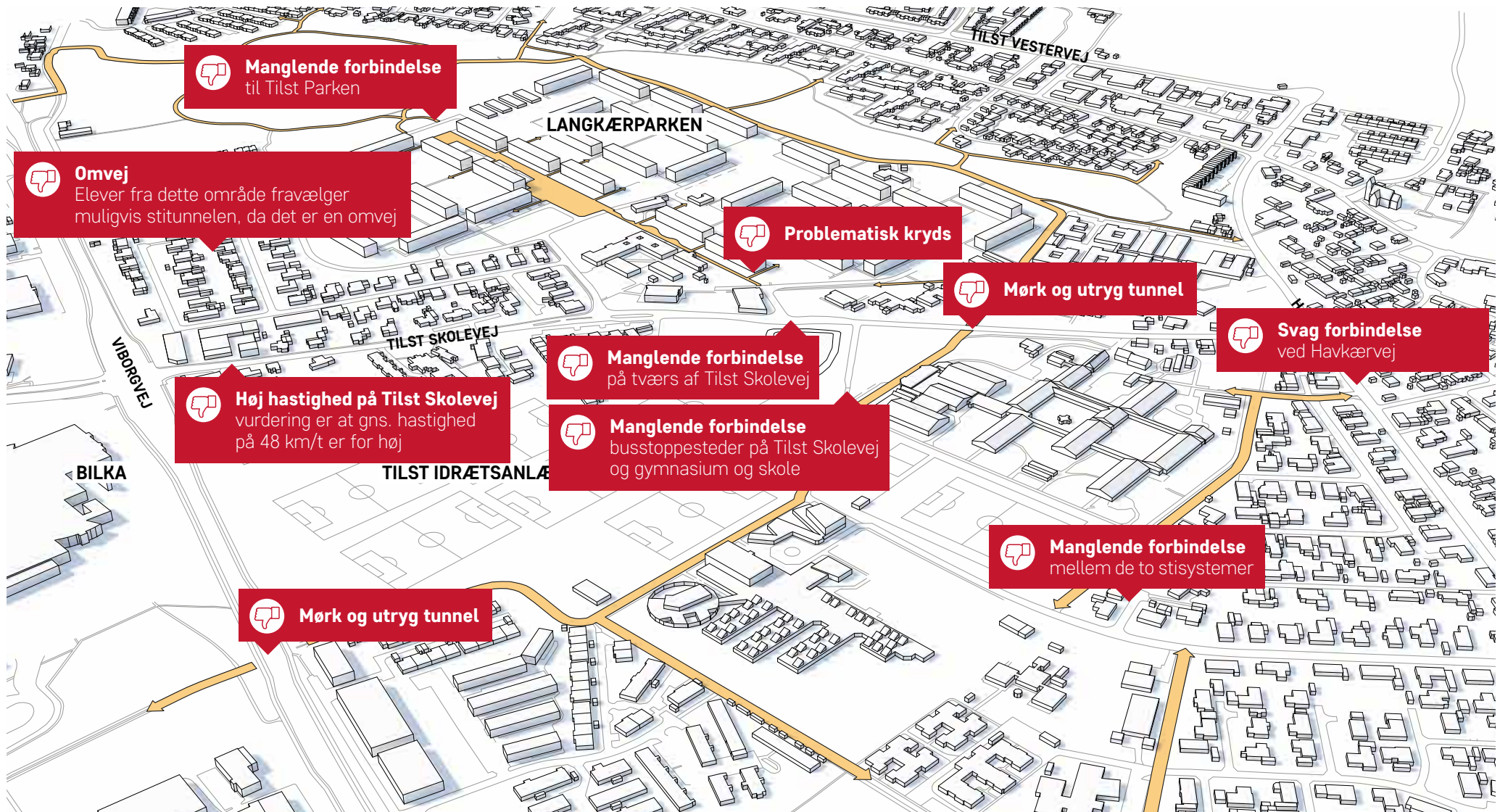
Området har en lang række døde og utrygge områder. Tilst Skolevej, som er én af ankomstvejene til Tilst er facadeløs, hvilket gør, at man ikke får et indblik i alle de kvaliteter, der er i området

TILSTS SAMLINGSPUNKT BYLIV - **BYRUM** - BYGNING

Området har et stort netværk af stisystemer. Områdets stier løber dog mange steder på bagsiden af områdets funktioner, hvorved de kan opleves utrygge og bliver valgt fra.

TILSTS SAMLINGSPUNKT BYLIV - **BYRUM** - BYGNING

Der er samtidig en del manglende forbindelser, problematiske kryds og utrygge tunneller, der svækker sammenhængen til Tilst Skole.

VISION & STRATEGI

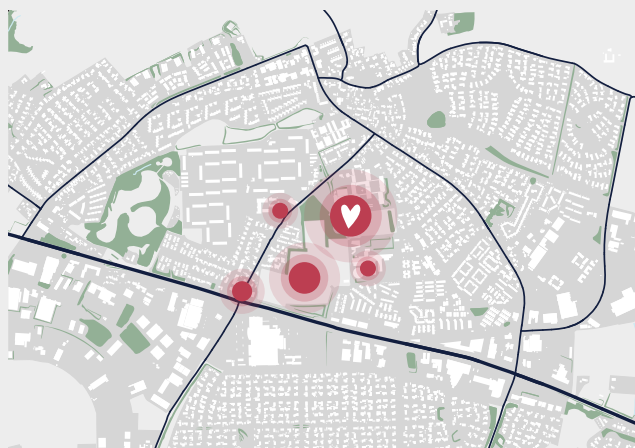
VISION

SAMMENHÆNGENDE TILST

**“Tilst skal være en åben,
sammenhængende og tryk bydel.
Bydelens hjerte skal være det naturlige
omdrejningspunkt for hverdagslivet.
Tilst Skole skal sikres en bæredygtig
udvikling og være det fortrukne valg for
alle børnefamilier i Tilst”**

SAMMENHÆNGENDE TILST

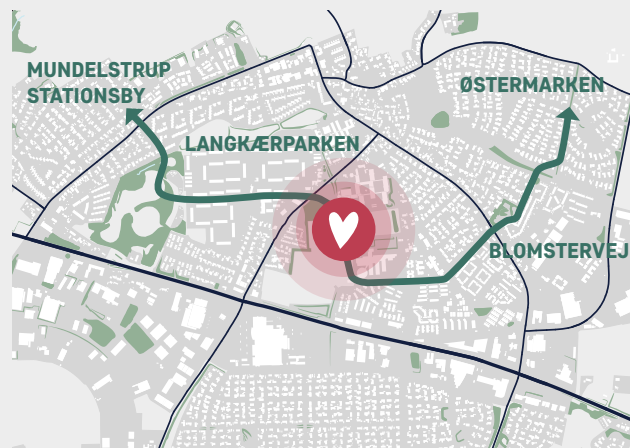
3 STRATEGIER

01. Aktiver! - Byliv

Fra ingenmandsland til samlingspunkt

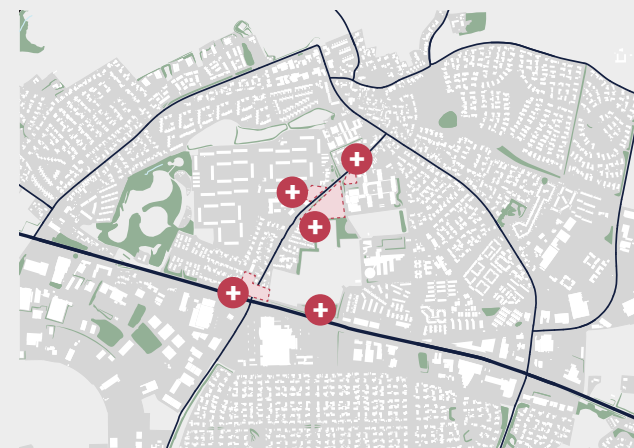
Aktiver skole, TST og boldbaner hele døgnet - hele året. Gør områdets funktioner fler-funktionelle med kloge kvadratmeter.

02. Forbind! - Byrum

Fra brudstykker til sammenhænge

Skab sammenhæng mellem øst og vest via skolen, TST og boldbanerne

03. Fortæt! - Bygninger

Fra trafikvej til bygade

Fortæt omkring Tilst Skolevej, så kvalitetene i Tilst bliver synlige - både fra Tilst Skolevej og Viborgvej.

HVAD NU
HVIS...?

HVAD NU HVIS...? **I DAG**

Området har i dag en masse kvaliteter og gode stiforbindelser, der kan styrkes i gennem en række tiltag, der vil øge sammenhængen i Tilst.

...VI ØGER TRYGHEDEN **GENNEM BEDRE BELYSNING OG UDTYNDING I KRAT?**

En udtynding af områdets beplantning vil sammen med en bedre belysning kunne øge trygheden i området.

...VI STYRKER **SAMMENHÆNGEN I TILST?**

Gennem en styrket forbindelse over Tilst Skolevej bliver Ramblaen forbundet med idrætsanlægget. Det skaber også en større sammenhæng, hvor Tilst Parken bliver forbundet med arealerne omkring skolen og videre til parcelhuskvarterne øst for Havkærvej

...VI ØGER **TRAFIKSIKKERHEDEN I OMRÅDET?**

Det foreslås, at der etableres pudebump på Tilst Skolevej for at sænke bilernes fart ved stiovergange. Derudover foreslås det, at der laves en hævet flade ved overgange på Tilst Skolevej og Havkærvej.

...VI PLACERER **EN NY DAGINSTITUTION VED TILST SKOLE?**

En daginstitution kan understøtte en bæredygtig udvikling af Tilst Skole og Tilst ved at skabe et naturligt flow og bedre sammenhæng fra daginstitution til indskoling.

...DAGINSTITUTIONEN KAN **SKABE MERE LIV OG TRYGHED?**

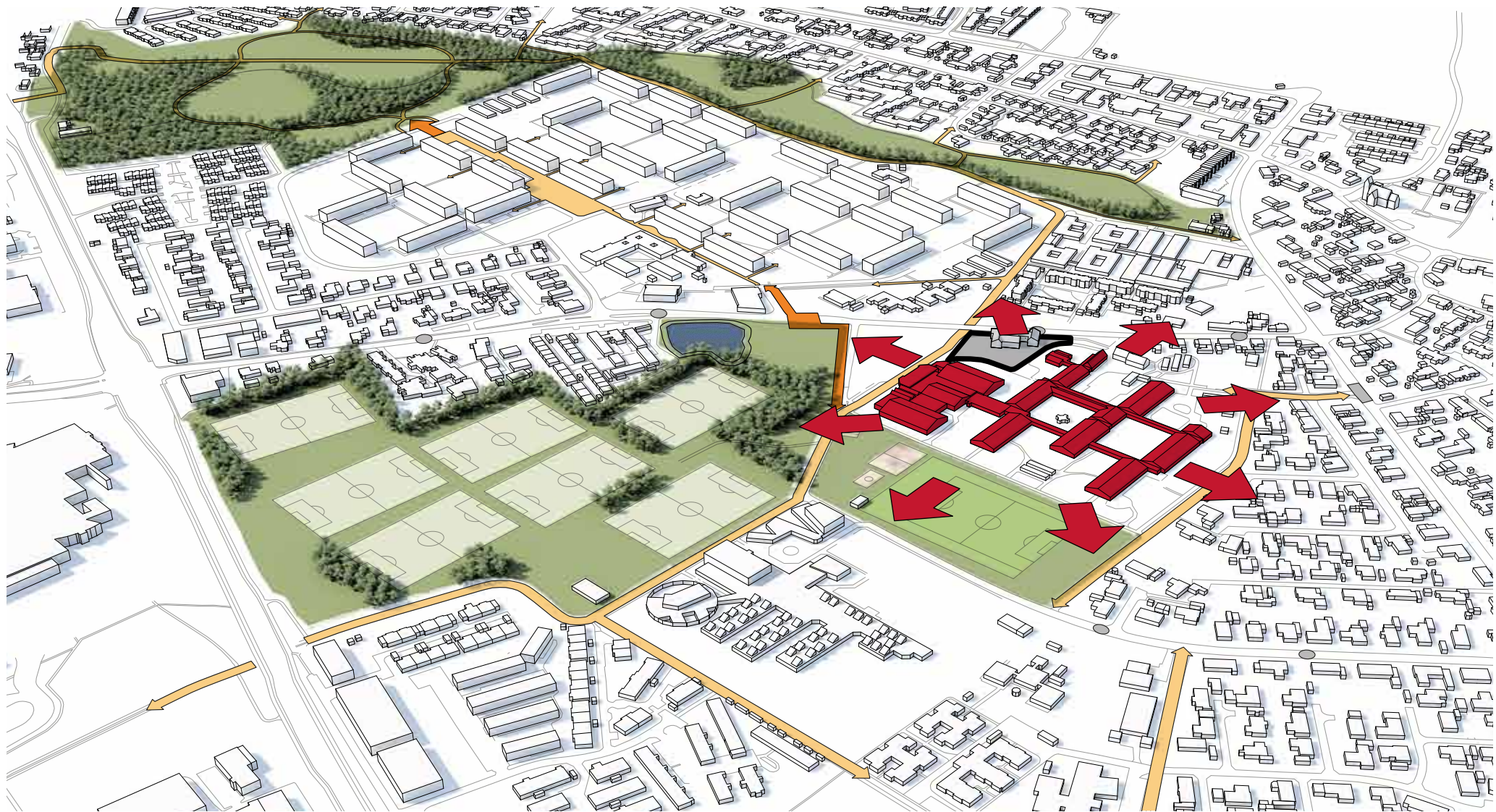
En daginstitution skal have en aktiv facade mod Tilst Skolevej og øge trygheden omkring tunnelen og parkeringspladsen ved at åbne området op og øge aktiviteten i området.

...VI ØGER DEN REKREATIVE VÆRDI OG **GØR REGNVANDBASSINET TIL BYDELENS GADEKÆR?**

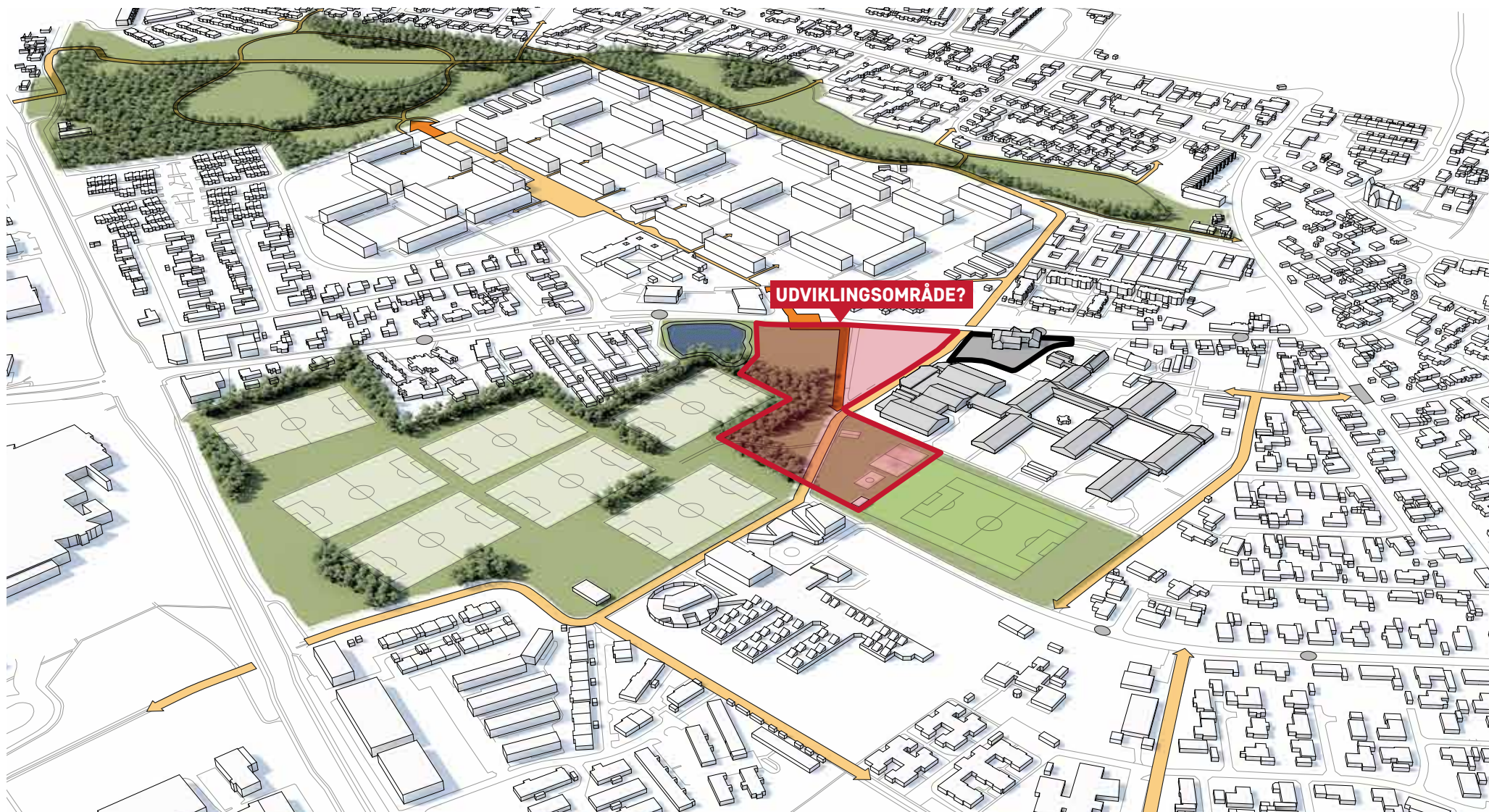
Regnvandsbassinet har et stort potentiale til at blive et rekreativt sted i bydelen - Tilsts gadekær. Det foreslås at flytte regnvandsbassinet mod Tuesten Huse. Dette giver dels et areal ved krydsningen af Tilst Skolevej, og skaber dels en buffer til bostedet.

...VI GENNEM RENOVERING AF TILST SKOLE **SKABER EN ØGET SAMMENHÆNG ML. SKOLE OG BY?**

Tilst Skole har et stort potentiale til at blive et samlingspunkt i bydelen. Det er vigtigt at en helhedsplan og en renovering af skole både har fokus på at gøre skolen tidssvarende, men også at åbne skolen mod Tilst og styrke sammenhængene.

...VI AKTIVERER **AREALERNE VED TILST SKOLEVEJ OG TST?**

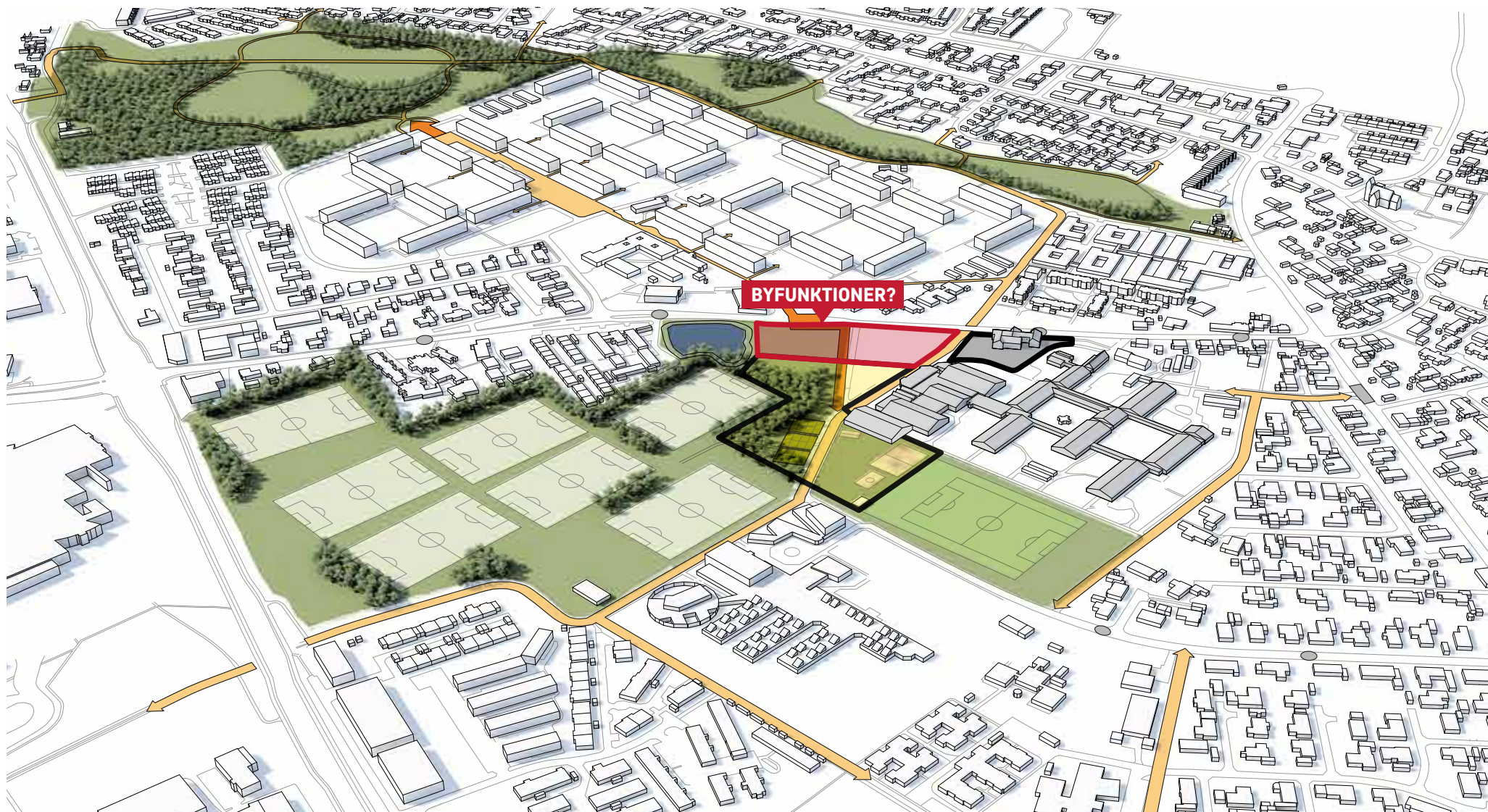
Arealerne ved Tilst Skolevej og TST har et uforløst potentiale. En udvikling af arealerne vil skabe aktivitet og liv, steder som i dag er 'ingenmandsland'. Det giver også TST mulighed for at styrke områdets idræts- og fritidsfaciliteter med flere aktiviteter.

...VI UDVIKLER **SPORTS- OG FRITIDS AKTIVITETERNE I OMRÅDET?**

Ved at placere flere sports- og fritidsaktiviteter i området skaber vi flere grunde til at bruge stedet, hvilket både udvider åbningstiden, øger antallet af mennesker i området og gør derved området tryggere at færdes i.

...VI PLACERER **BYFUNKTIONER LANGS TILST SKOLEVEJ?**

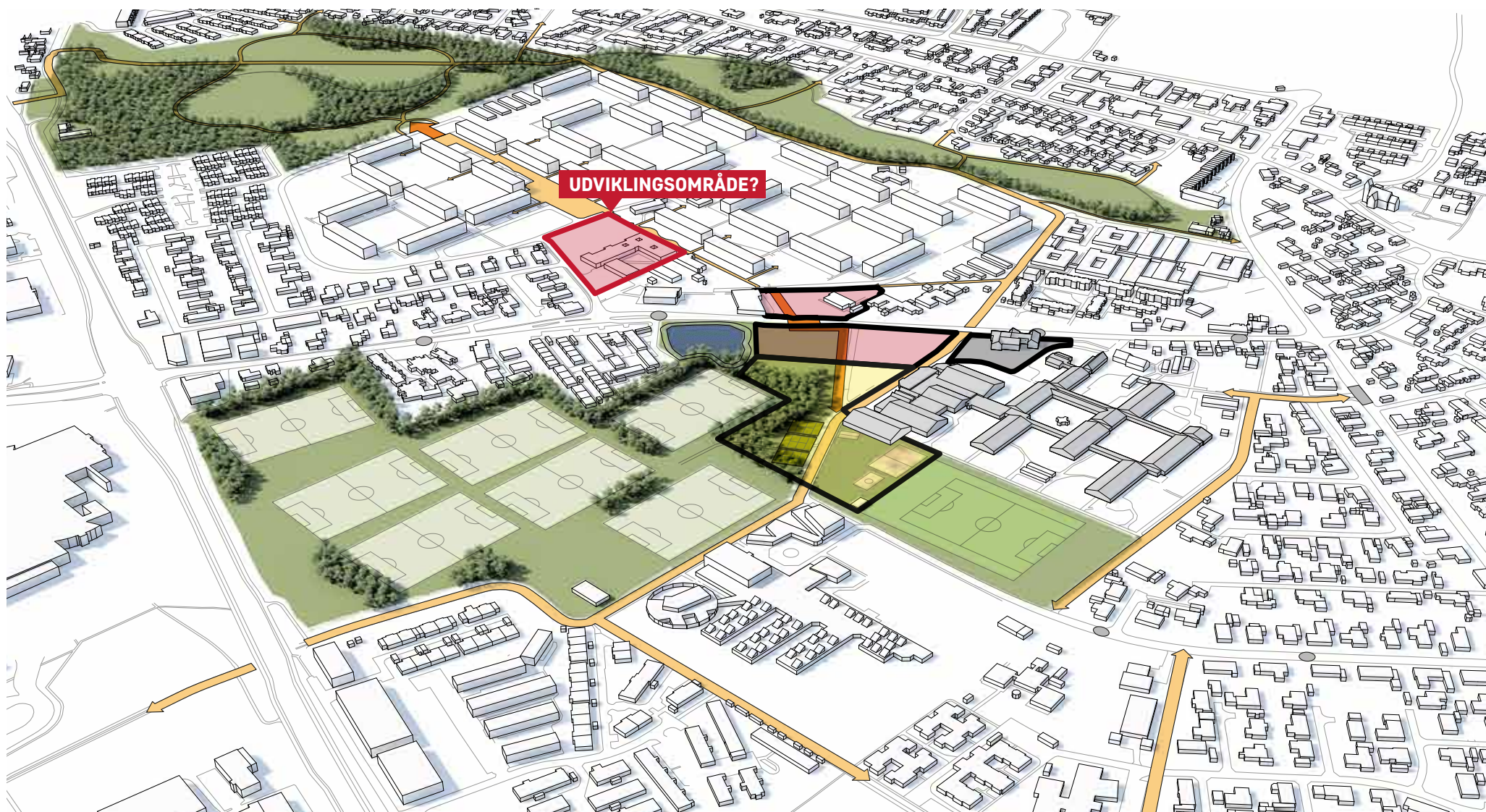
Byfunktioner mod Tilst Skolevej vil transformere trafikvejen til en bygade. Det skal afklares om det er muligt at placere boliger, da der er både støjgener fra boldbaner og vejen.

...VI SKABER **EN NY BYMÆSSIGHED OMKRING TILST SKOLEVEJ?**

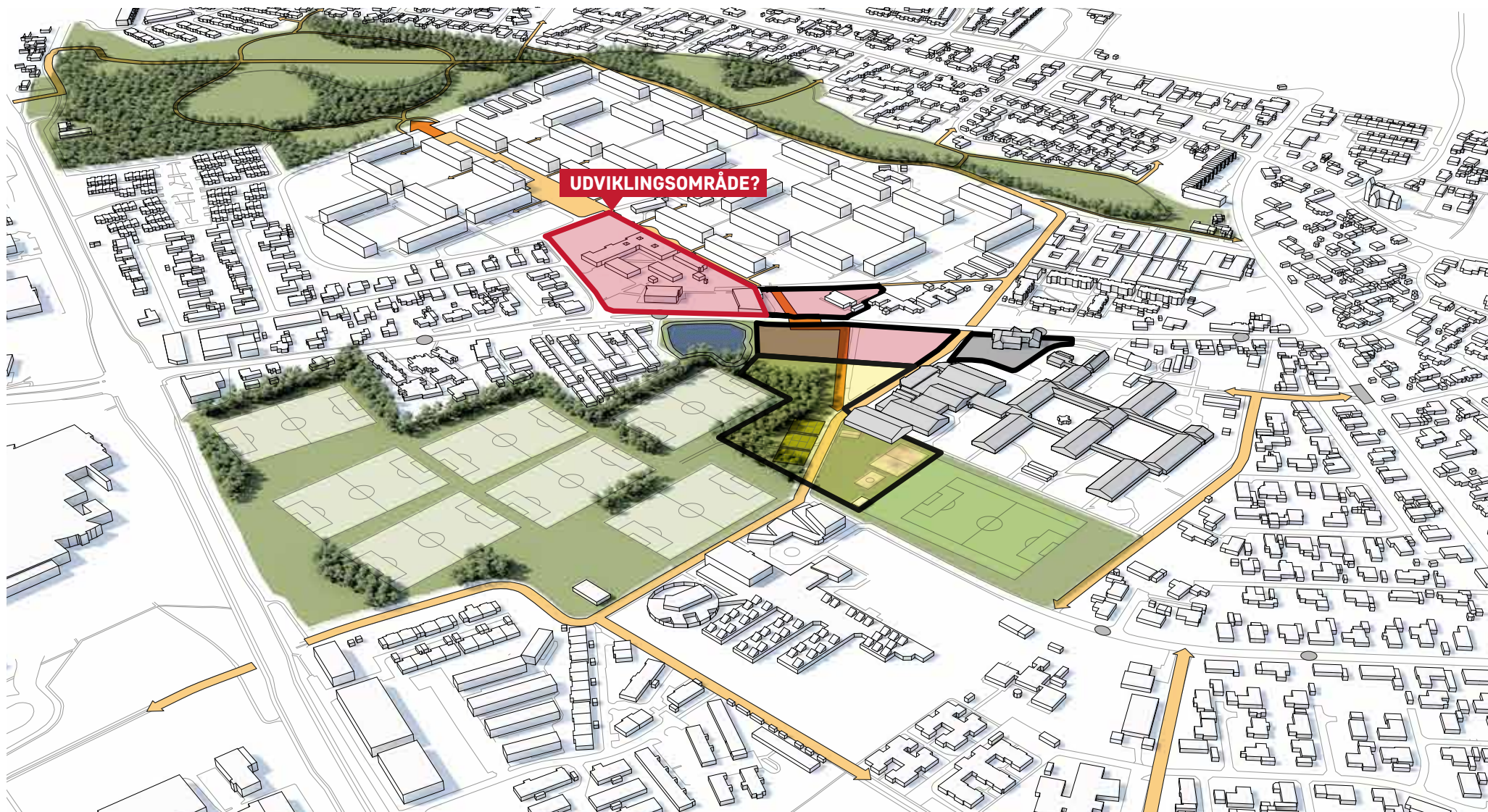
Der opstår et udviklingsområde vest for Tilst Skolevej, når fritidsklubbens aktiviteter flytter ind på Tilst Skole. Dette giver mulighed for en bymæssig fortætning omkring Tilst Skolevej.

...VI KAN OMDANNE CENTERGÅRDEN?

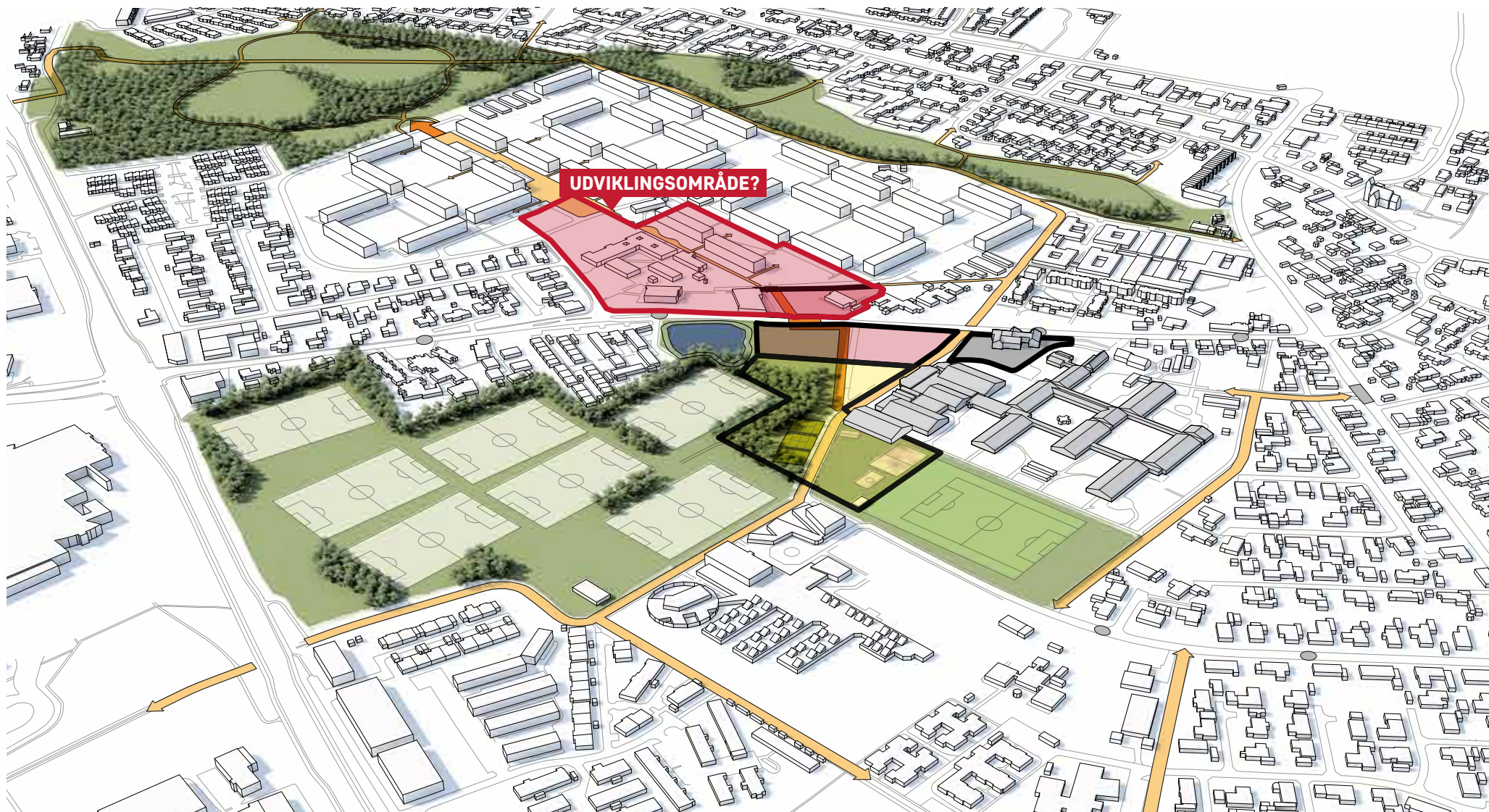
Centergården bliver nævnt som et dødt og utrygt areal. Ved at omdanne Centergården kan der introduceres nye boligtyper og byfunktioner i Langkærparken.

...VI KUNNE SKABE **EN OMDANNELSE, DER UNDERSTØTTER BYDELSHUSET?**

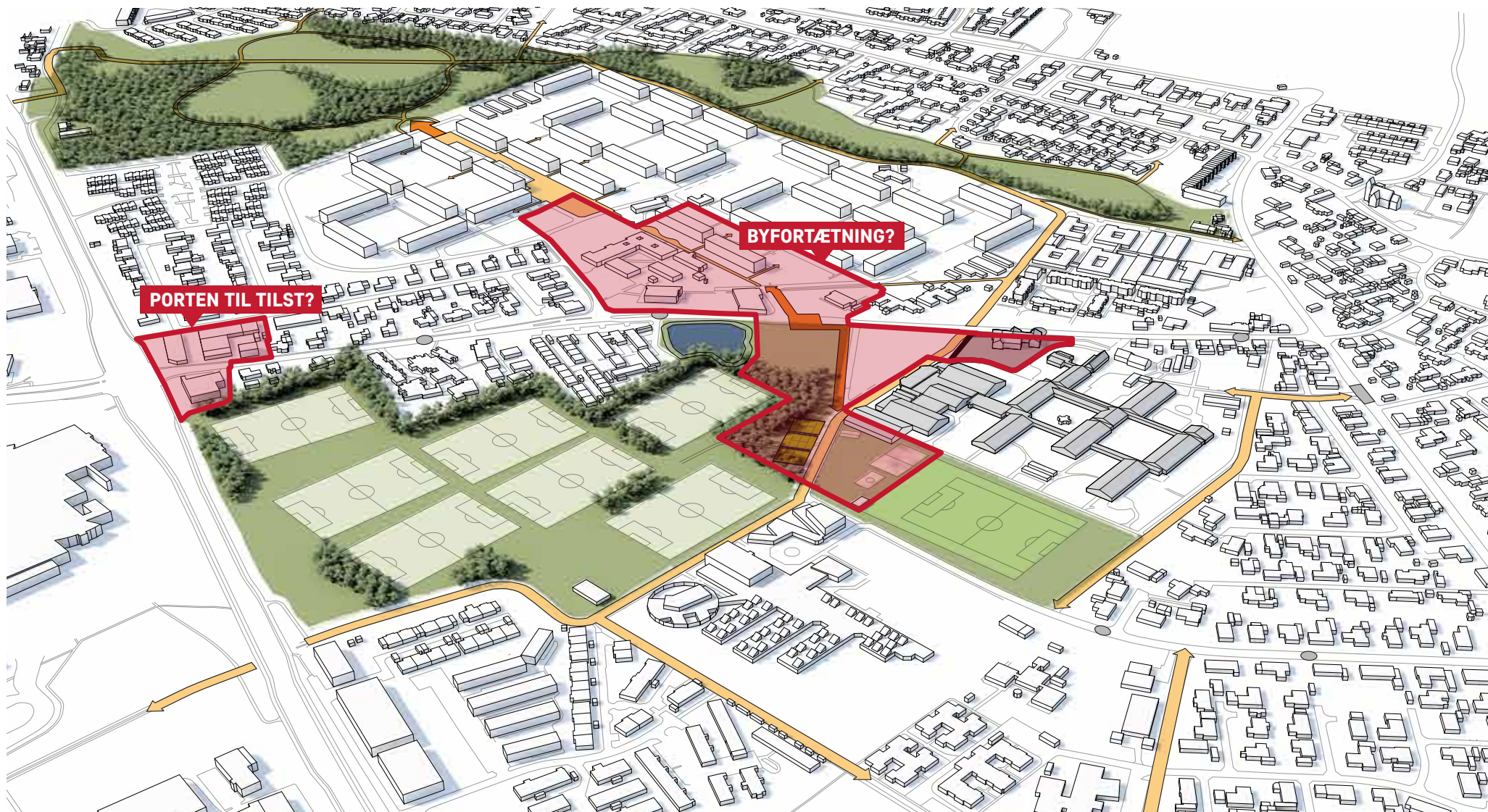
Bydelshuset ligger i dag afkoblet fra bydelen omkring. En større byfortætning vest for Tilst Skolevej vil kunne udfolde Bydelshusets mange potentialer.

...VI KUNNE **OMDANNE EN DEL AF LANGKÆRPARKEN?**

En omdannelse af en del af Langkærparken vil skabe en markant ændring i boligområdet og samtidig ændre Tilst Skolevej fra trafikvej til bygade. Det vil koble Langkærparken på resten af udviklingen langs Tilst Skolevej.

...VI VISER **BYDELENS KVALITETER FREM?**

...VI KAN **SYNLIGGØRE DE REKREATIVE KVALITETER?**

En bearbejdning af de grønne arealer mod Viborgvej vil kunne synliggøre områdets rekreative kvaliteter og gøre de mange der færdes på Viborgvej opmærksom, at der ligger et stort grønt idrætsanlæg.

ANBEFALINGER

ANBEFALINGER

- 01. Opgrader og renover Tilst Skole**
- 02. Øg trygheden igennem fx bedre belysning og uddynding af beplantning**
- 03. Arbejd med kloge kvadratmeter, så områdets faciliteter er fler-funktionelle og bliver brugt hele døgnet - hele året**
- 04. Lav hastighedsdæmpning af vejene omkring Tilst Skole**
- 05. Styrk områdets destinationer, så folk fra både Tilst og resten af Aarhus har grund til at bruge området**

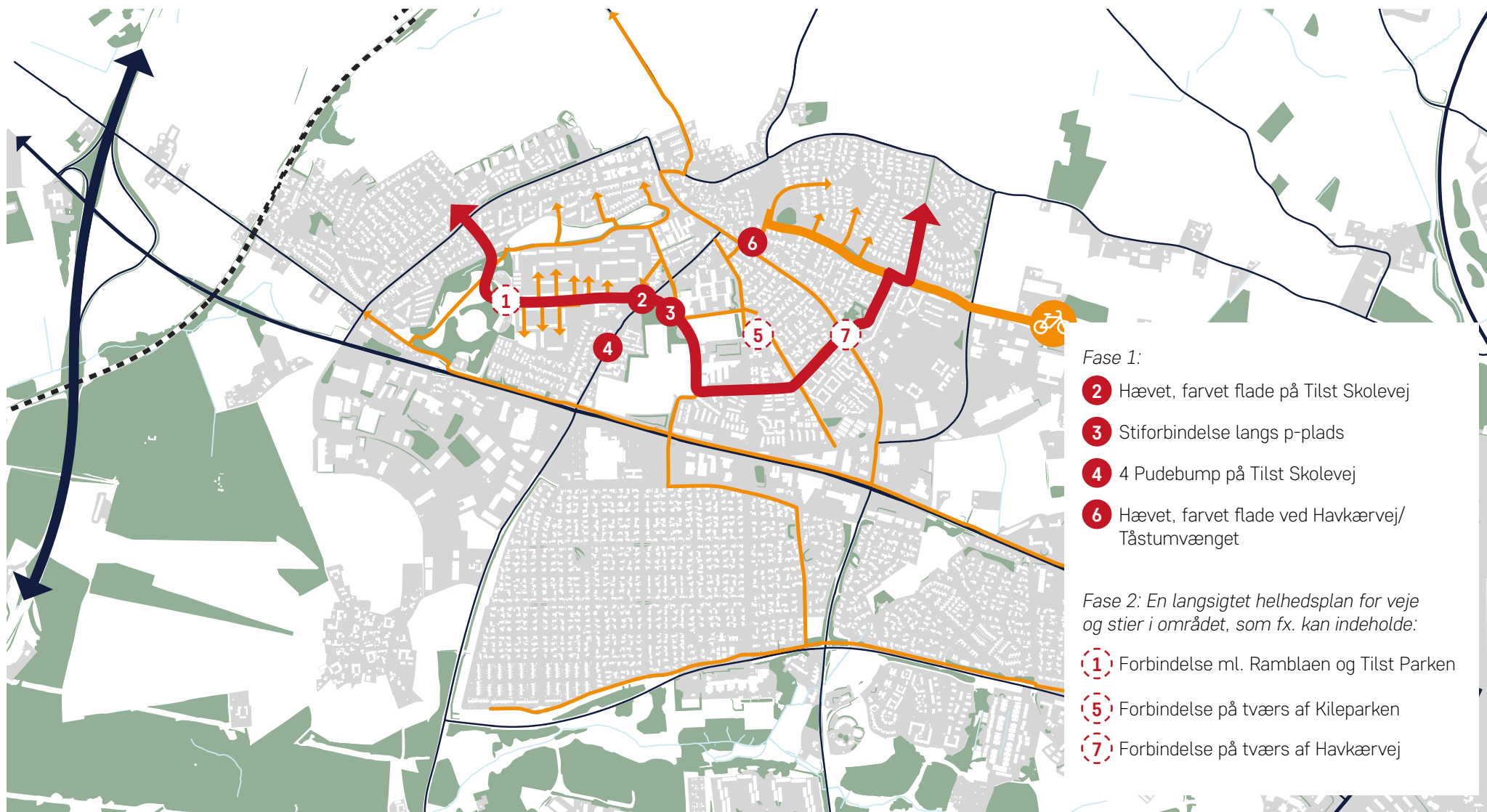
ANBEFALINGER

- 06. Etabler gaderum og orienter bygninger mod offentlige rum og gader**
- 07. Indfør den menneskelige skala i både det enkelte byggeri og i bydelens løsninger**
- 08. Byg i mange materialer, men brug kvalitetsmaterialer, der patinerer smukt**
- 09. Afskaf døde områder - intet ingenmandsland**
- 10. Skab identitet gennem inddragelse, ejerskab og arkitektur**
- 11. Udarbejd en helhedsplan for udviklingsområdet omkring Tilst Skolevej, så synergierne i området sikres**

PROJEKTER

PROJEKTER

SKAB SAMMENHÆNGE

PROJEKTER UDVIKLINGSOMRÅDER

REFERENCER

REFERENCER

VEJOVERGANGE

REFERENCER

DAGINSTITUTION

Vuggestuen på Krausesvej, København

Astrupstien, Aalborg

REFERENCER

REKREATIVT REGNVANDSBASSIN

Brøndbyvej 151, Brøndby

Værebroparken, Gladsaxe

Gustav Holms Vej, Vejlbj-Risskov

REFERENCER

ÅBEN SKOLE OG TYDELIG INDGANG

REFERENCE

AKTIVITETER VED BOLDBANERNE

REFERENCER

BYFORTÆTNING

REFERENCER

BOLIGER

REFERENCE

ÅBNE SPORTSAKTIVITETER MOD VIBORGVEJ

Bilag 4

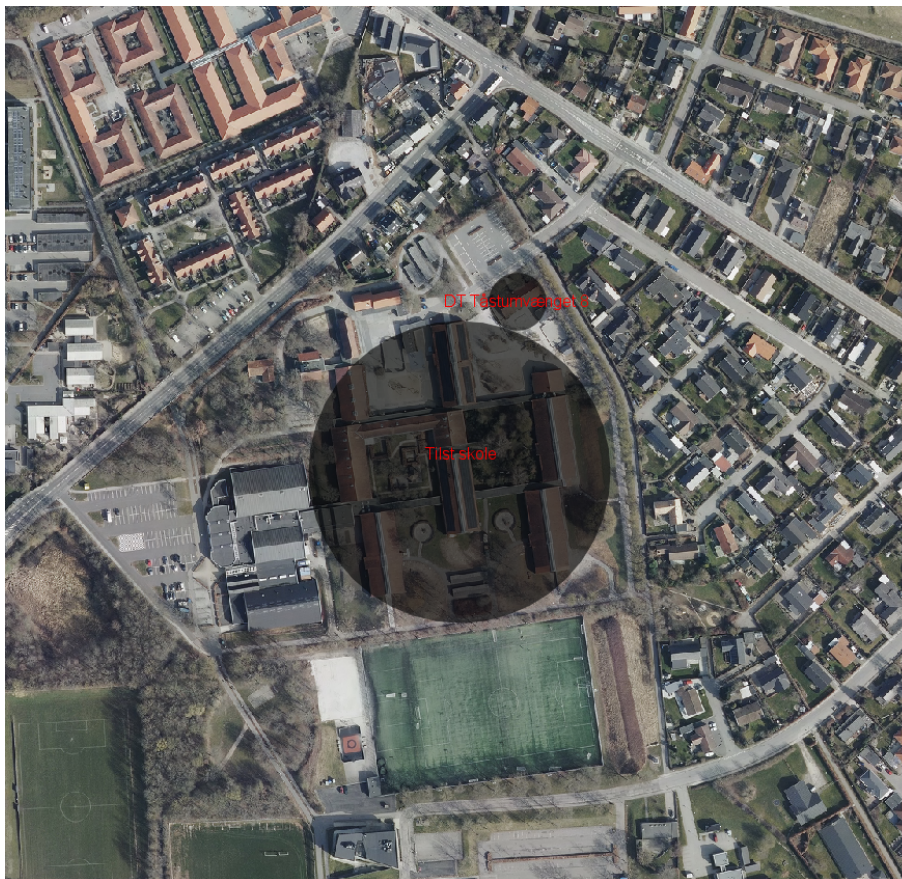
16. august 2022

Side 1 af 1

Til	Byrådet
Til	Orientering

Kortoversigt

Placering af Tilst skole og dagtilbudsafdeling på Tåstumvænget 8.

BØRN OG UNGE

Økonomi og Administration
Aarhus Kommune

Planlægning

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Telefon: 28 35 26 00

Direkte telefon: 41 86 44 16

Direkte e-mail:

sesaha@aarhus.dk

Sagsbehandler:

Cecilie Sandkvist Hansen

Bilag 5

22. september 2022
Side 1 af 3

Til	Byrådet
Til	Orientering

Etaper i moderniseringen på Tilst skole

Dispositions- og projektforslaget for den samlede modernisering af skolen i etape 1-3 udarbejdes med udgangspunkt i en anlægsramme på ca. 70 mio. kr.

Etape 1 (igangsættes nu)

Etape 1 indeholder etablering af kreativt værkstedsmiljø målrettet lokalet til håndværk og design, kreativt torv samt makerspace/praksisorienteret værksted,

I parterreetagen mod syd/øst etableres et kreativt værkstedsmiljø målrettet håndværk og design, kreativt torv/ idéværksted samt Makerspace.

Jf. beslutningen fra 2017, planlægges der også for ungemiljøet, som placeres i nær tilknytning til værksteder, Makerspace og den eksisterende folkeoplysningsklub. Selve etablering af klubtilbud og ungemiljø sker først i en senere etape, men for at sikre den optimale synergi og sammenhæng mellem tilbud og faciliteter i parterreetagen på tværs af skole, UngiAarhus samt folkeoplysningsklub udarbejdes også de første skitser til indretning af ungemiljø i etape 1.

Etape 2 (igangsættes nu)

Etape 2 indeholder modernisering af læringsmiljøerne via indretning og lettere ombygning i dele af indskolingen og mellemtrinnet.

Læringsmiljøerne i en del skolens indskoling samt en del af mellemtrinnet moderniseres med fokus på:

- Stærk identitet og funktionskodning - synlig høj faglighed, kreativitet og trivsel både ude og inde.
- Differentierede miljøer til læren og væren, inde og ude, der understøtter mangfoldighed og medbestemmelse ift. læringsmiljø og læringsstile
- Aktivitetsbaseret kodning og mulighed for at vekslen mellem læringsituationer
- Indretning og kodning af "døde" arealer som f.eks. klassenære gangarealer og "melletrum".

BØRN OG UNGE

Økonomi og Administration
Aarhus Kommune

Planlægning

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Telefon: 28 35 26 00
Direkte telefon: 41 86 44 16

Direkte e-mail:
sesaha@aarhus.dk

Sagsbehandler:
Cecilie Sandkvist Hansen

Etape 3 (igangsættes senere)

Den øvrige modernisering af skolen planlægges realiseret i en samlet fase 3. Moderniseringen vil tage udgangspunkt i strategien for den overordnede disponering i helhedsplanen for skolen og indeholder:

22. september 2022

Side 2 af 3

- Sammenhængende skole- og fritidsmiljøer: Der skabes sammenhængende skole- og fritidsmiljøer i alle skolens afdelinger, hvilket betyder en omrokering af nuværende placeringer for læringsmiljøer, kantine, PLC, specialklasselokaler og personalefaciliteter.
- Sammenflytning mellem skole, fritidsklub og ungemiljø.
- Specialområde og støttefunktioner: I forbindelse med hver af skolens afdelinger (indskoling, mellemtrin og udskoling) disponeres stamlokaler til specialområdet. Specialområdet skal give elever mulighed for afskærmning og at trække sig og finde pusterum - både inde og ude.
- Hovedindgang: Ved skolens hovedindgang skabes stor synlighed til skole- og fritidsmiljø for Indskoling. De fælles personalefaciliteter flyttes til ny placering og herved opnås mulighed for disponering af et miljø for både leg og læring som det første man møder når man kommer til skolen.
- Administrations -og personalefaciliteter: Fælles personalefaciliteter placeres mellem indskoling og mellemtrin samt med kort afstand til eksisterende administration. Forberedelsesfaciliteter placeres aldersrelateret i relation til skolens afdelinger.
- Kantine: Centralt på skolen skabes et skolens hjerte med kantine/multirum, madudsalg og mulighed for samling både inde og ude.
- Uderum: Skolens læringsmiljøer understreges i de nære udearealer og der skabes naturlige overgange og sammenhænge mellem inde- og udemiljøer.

Det forventes, at dispositions- og projektforslaget for skolen indstilles til byrådet i 2024 med henblik på udførelse af det samlede projekt i perioden 2025-2026.

Klimatiltag

Projektet omfatter alene ombygning af eksisterende rammer. I forbindelse med udarbejdelsen af dispositions- og projektforslaget for den øvrige modernisering af skolen, vil der være fokus på at afdække potentialer for at medtænke bæredygtige tiltag, både i indretning og selve byggeriets materialer og pro-

cesser. En analyse af disse potentialer kan potentielt danne grundlag for en indstilling til klimapuljen, hvis det findes muligt at nedbringe CO₂-udledningen i byggeriet.

22. september 2022
Side 3 af 3

Bilag 6

16. august 2022

Side 1 af 2

Til	Byrådet
Til	Orientering

Intern projektledelse i Børn og Unge – ændring af procentsats

Det er normal praksis i Børn og Unge, at to procent af anlægsrammen anvendes til intern projektledelse.

Der er ikke i driftsbudgetterne afsat midler til aflønning af projektledere i Børn og Unge. Midler til aflønning kommer fra, at der afsættes midler til projektledelse i de enkelte anlægsprojekter.

Midlerne til intern projektledelse anvendes til aflønning af projektledere i kommunen. Projektlederen fungerer som en intern bygherrerådgiver og har til opgave at sikre kvalitet, økonomi og fremdrift i anlægsprojekterne. Projektlederen varetager et bredt spænd af opgaver såsom udbud, kontrahering med rådgivere, entreprenører, kontraktopfølgning, fakturering, økonomiopfølgning, kommunikation, inddragelse af interne og eksterne interessenter.

Der har gennem flere år været støt stigende aktivitet på bygningsområdet i Børn og Unge, både som følge af stigninger i befolkningsgrundlaget og som følge af det skærpede fokus på fx indeklimaforhold: Der er hele tiden mellem 80 og 100 anlægsarbejder i gang på samme tid i Børn og Unge, og der bygges for ca. 300 mio. kr. årligt med udsigter til endnu højere anlægsbudgetter i de kommende år. Samtidig er byggeriet blevet mere komplekst med stigende krav til jura, aftaleforhold, digitalisering og klimakrav. Behovet for medarbejdere varierer i forhold til antallet af store anlægsopgaver. Procentsatsen har i mange år været fast, og der er aldrig sket en revurdering af om satsen egentlig har været den rette. Børn og Unge konkluderer imidlertid, at arbejdet kræver flere projektlederressourcer end tidligere.

For at imødekommende den stigende aktivitet på bygningsområdet og den øgede kompleksitet i opgaven, besluttede Børn og Unges rådmand den 27. april 2022, at der fremadrettet prioriteres 2,5 procent i stedet for 2 procent af anlægssummen til intern projektledelse i alle såkaldte aktivitetsbestemte byggeprojekter (det ikke-decentraliserede anlægsområde jf. nedenstående afsnit).

At der prioriteres 2,5 procent til projektledelse frem for 2 procent, svarer til praksis i Teknik og Miljø, når der udføres opgaver for andre magistratsafdelinger.

Hvilke projekter er omfattet?

BØRN OG UNGE

Økonomi og Administration
Aarhus Kommune

Planlægning

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Telefon: 28 35 26 00

Direkte telefon: 41 86 44 16

Direkte e-mail:

sesaha@aarhus.dk

Sagsbehandler:

Cecilie Sandkvist Hansen

Børn og Unges proces -og projektledelse finansieres dels af anlægsprojekter rettet mod demografisk afledte behov for fortsat sikring af pasningsgarantien og skoleudbygning; og på den anden side af øvrige anlægsprojekter, der typisk er afledt af behov for pædagogiske moderniseringer, hensyn til indeklima eller trivsel, udefrakommende krav som ny lovgivning eller nye specialtilbud samt hensyn til fastholdelse af bygningernes værdi m.v.

16. august 2022
Side 2 af 2

Proces- og projektledelse af demografisk afledte anlægsprojekter følger af årligt ajourførte befolkningsprognoser, og udmøntes gennem faste budgetmodeller, der giver kontinuert tilbagevendende indsatser, der står centralt for kerneopgaven i Planlægning.

De øvrige anlægsprojekter er ikke karakteriseret ved samme grad af finansiel kontinuitet, men følger af særlige og tidsbegrænsede bevillinger til det ikke-decentraliserede anlægsbudget.

Øvrige aktiviteter i Planlægning, der understøtter såvel kerneopgaven omkring sikring af kapacitet til pasning og undervisning som det øvrige bygningsområde, herunder koordinering af vedligeholdelse, genopretning og fastholdelse af godt børne- og arbejdsmiljø m.v., er ikke omfattet af den anlægsfinansierede projektledelse (det decentraliserede anlægsområde).

Beslutningsmemo

6. oktober 2022
Side 1 af 3

Emne **Anlægsindstilling: Modernisering af Samsøgade skole**
Til Rådmandsmøde

1. Hvorfor fremsendes forslaget?

Forvaltningschef Nikolaj Harbjerg har sat forslaget på dagsorden, med henblik på, at vedlagte indstilling drøftes og godkendes på chefmødet forud for behandling på rådmandsmøde og behandling på magistrats- og byrådsmøde.

2. Indstilling – hvad skal der tages stilling til?

Det indstilles, at:

- Vedlagte indstilling inklusive bilag drøftes og godkendes på chefmødet.

3. Hvilke ændringer indebærer forslaget?

Børn og Unge vil gennemføre en pædagogisk og teknisk modernisering af skolen, så læringsarealet pr. elev udvides og indeklimaet forbedres i forhold til lys, luft, lyd og termiske forhold i størstedelen af hovedbygningens undervisningslokaler. Med moderniseringen er det formålet, at skolen skal leve op til tidssvarende standarder for trivsel, pædagogik og læring, og fremadrettet sikre rammerne for et velfungerende og inspirerende skole- og arbejdsmiljø med et godt indeklima.

Der etableres følgende elementer i projektet:

- Modernisering af 23 undervisningslokaler med etablering af balance-ret ventilation, akustiklofter og solafskærmning.
- Modernisering og indretning af fire reposer foran undervisningsloka-lerne med henblik på at øge fællesarealet og bedre understøttelse af årgangssamarbejdet.
- Yderligere akustisk forbedring af ca. 600 kvm læringsareal.
- Modernisering af indvendige døre for bedre lyddæmpning mellem gang og undervisningslokaler
- Udskiftning af vinduerne i hovedbygningen
- Forbedring af tilgængelighed ved etablering af elevator/lift
- Etablering af fire skoletoiletter (inkl. ét til handicap)
- Modernisering af belysnings- og varmeinstallationer
- Håndværk og design lokale (opført i 2019).

BØRN OG UNGE

Økonomi og Administration
Aarhus Kommune

Planlægning

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Telefon: 28 35 26 00
Direkte telefon: 41 86 44 16

Direkte e-mail:
sesaha@aarhus.dk

Sagsbehandler:
Cecilie Sandkvist Hansen

Klimavenligt byggeri

6. oktober 2022
Side 2 af 3

Der er arbejdet med klimavenligt byggeri i projektet. Planlægning har forud for behandling på chef- og rådmandsmøde fremsendt indstillingen til behandling i Borgmesterens Afdeling og MTM med henblik på afklaring af ansøgning til klimapuljen forud for magistrats- og byrådsbehandling. Jf. vedlagte bilag 4 har Borgmesterens Afdeling først afvist, at der kan ske udmøntning af klimapuljen svarende til fem procent af anlægssummen. Planlægning og Borgmesterens Afdeling har dog genoptaget dialogen, og det er aktuelt under afklaring om der kan ske en delvis udmøntning af det forudsatte beløb fra klimapuljen.

4. Økonomiske konsekvenser af forslaget

Med indstillingen foreslås investeringer i moderniseringer for 22,2 mio. kr. fra Børn og Unge. Heraf er 5,1 mio. kr. allerede frigivet. Det indstilles dermed, at Børn og Unge gives anlægsbevilling på 17,1 mio. kr.

Den samlede anlægsbevilling på 22,2 mio. kr. er finansieret som følgende:

- 12,8 mio. kr., der allerede er afsat til RULL-projekt på skolen i 2016. Heraf er 2,3 mio. kr. allerede frigivet.
- 0,2 mio. kr. fra skoletoiletpuljen afsat til Børn og Unge i budget 2017, der er frigivet.
- 2,6 mio. kr. afsat i budgetforlig 2022 til indeklimateforbedringer på Samsøgade skole, der er frigivet.
- 6,6 mio. kr. fra puljen til Indeklima, modernisering, toiletter og arbejdsmiljø afsat i budgetforlig 2021.

Projektet er derudover koordineret med Teknik og Miljø's planlagte og bevilgede investeringer i energirenovering, facader og tekniske installationer opgjort til 9,5 mio. kr.

Projektets samlede investering, inklusive Teknik og Miljø's andel, udgør dermed 31,7 mio.kr.

Anlægsloft

På rådmandsmøderne den 31. maj 2022 og den 21. juni 2022 blev det besluttet at reducere anlægsbudgettet for 2023 og overslagsårene af hensyn til det budgetterede anlægsloft og de stigende priser på anlægsområdet.

I forskydningerne indgår kun allerede indlæste budgetter. Med andre ord vil tillægsbevillingen på i alt 17,1 mio. kr. komme oveni bruttoanlægsbudgetterne efter forskydningerne. I 2023 øger det Børn og Unges budget med 1,2 mio. kr. efter forskydningerne.

6. oktober 2022
Side 3 af 3

5. Videre proces og kommunikation

Tidsplan

Sagen forventes at følge nedenstående tidsplan:

Tabel 1: Forventet tidsplan for anlægsindstillingen

Mødeforum	Tidsplan
Behandling i magistraten	24. oktober
Behandling 1. byrådsmøde	2. november
Evt. udvalgmøde	9. november
Evt. behandling 2. byrådsmøde	16. november

Bilag

- Indstilling: Modernisering af Samsøgade skole
- Bilag 1: Bevillingsmæssige konsekvenser –*afventer afklaring på klimapuljen.*
- Bilag 2: Nøgletal for enhedspriser
- Bilag 3: Kortoversigt
- Bilag 4: Klimatiltag i moderniseringen af Samsøgade skole

Indstilling

Til Aarhus Byråd via Magistraten
Fra Børn og Unge
Dato Dato for fremsendelse

Modernisering af Samsøgade skole

1. Resume

Samsøgedes Skoles over 100 år gamle og bevaringsværdige hovedbygning udgør et udfordrende indeklima for skolens elever og medarbejdere.

Børn og Unge vil derfor gennemføre en pædagogisk og teknisk modernisering af skolen, så læringsarealet pr. elev udvides og indeklimaet forbedres i forhold til lys, luft, lyd og termiske forhold i størstedelen af hovedbygningens undervisningslokaler. Med moderniseringen er det formålet, at skolen vil leve op til tidssvarende standarder for trivsel, pædagogik og læring, og fremadrettet sikre rammerne for et velfungerende og inspirerende skole- og arbejdsmiljø med et godt indeklima.

Med indstillingen foreslås investeringer i moderniseringer for 22,2 mio. kr. fra Børn og Unge. Heraf er 5,1 mio. kr. allerede frigivet.

Projektet er derudover koordineret med Teknik og Miljøplanlagte og bevilgede investeringer i energirenovering, facader og tekniske installationer opgjort til 9,5 mio. kr.

Projektets samlede investering, inklusive Teknik og Miljøandel, udgør dermed 31,7 mio. kr.

2. Beslutningspunkter

Det indstilles:

At 1) der gives tillæg på 17,1 mio. kr. til eksisterende anlægsbevillinger på 5,1 mio. kr. til modernisering af Samsøgade skole finansieret af 10,4 mio. kr., der allerede er afsat

til RULL-projekt samt 6,6 mio. kr. fra puljen til Indeklima, modernisering, toiletter og arbejdsmiljø i budgetforlig 2021.

At 2) midlerne frigives så rådighedsbeløbet på i alt 22,2 mio. kr., inklusive de allerede frigivne beløb på samlet 5,1 mio. kr., fordeler sig med 0,5 mio. kr. i 2022, 7,3 mio. kr. i 2023, 11,1 mio. kr. i 2024 og 3,3 mio. kr. i 2025.

3. Hvorfor fremsendes indstillingen?

Samsøgades Skoles hovedbygning er opført i 1914. Bygningen har en høj arkitektonisk værdi for Aarhus Kommune og byens borgere, men bygningens indeklima udgør i stigende grad en udfordring for børnenes læring og trivsel og medarbejdernes arbejdsmiljø.

Byrådet har af flere omgange afsat midler til renovering af skolen jf. afsnit 6.

4. Hvilken værdi skabes for borgere og samfund?

Målet med moderniseringen er at skabe rammer for børnene, der fremmer deres trivsel og inspirerer til læring. Det gøres ved at udvide deres læringsareal, så det samlede areal i højere grad end i dag understøtter en mere varieret skoledag, et godt fritidsliv og et bedre indeklima for børn og voksne.

Et godt indeklima påvirker elevernes trivsel og sundhed, men også deres generelle velbefindende, koncentration og indlæring. I overensstemmelse med mål for Aarhus Kommunes Indeklimastrategi forbedres børne-, undervisnings- og arbejdsmiljøet i de fysiske rammer, så skolen er tidssvarende i forhold til lys, luft, lyd og termiske forhold.

Med etablering af elevator/lift samt handicapproilet øges også bygningens tilgængelighed, så den bliver en god skole for alle jf. Aarhus Kompasset.

I projektet er der arbejdet med at nedbringe moderniseringens klimapåvirkning ved genanvendelse af bygningsdele og mulighed for at anvende mere klimavenlige alternativer til traditionelle byggematerialer.

5. Hvad, hvem og hvordan?

Hvad bygges der?

Der etableres følgende elementer i projektet:

- Modernisering af 23 undervisningslokaler med etablering af balanceret ventilation, akustiklofter og solafskærmning.
- Modernisering og indretning af fire reposer foran undervisningslokalerne med henblik på at øge fællesarealet og bedre understøttelse af årgangssamarbejdet.
- Yderligere akustisk forbedring af ca. 600 m² læringsareal.
- Modernisering af indvendige døre for bedre lyd-dæmpning mellem gang og undervisningslokaler
- Udskiftning af vinduerne i hovedbygningen
- Forbedring af tilgængelighed ved etablering af elevator/lift
- Etablering af fire skoletoiletter (inkl. ét toilet til borgere med handicap)
- Modernisering af belysnings- og varmeinstallationer
- Håndværk og design lokale (opført i 2019).

Midtbyklubben

Med vedtagelse af *budget 2019* blev det besluttet at bevare Midtbyklubben i egne lokaler på Nørre Alle, mens den planlagte modernisering af skolearealerne på Samsøgades Skole kan gennemføres for de anlægsmidler, der allerede er afsat.

Modernisering af klimaskærm og installationer

Sideløbende med Børn og Unges investeringsbehov i modernisering af læringsmiljøerne har Teknik og Miljø prioriteret modernisering af klimaskærmen og installationer.

Hvordan bygges der?

Balancen mellem bygningens bevaringsværdi og elevernes oplevelse af indeklimaforordringerne giver projektet en kompleksitet, der ikke umiddelbart kan imødekommes med en "standardløsning". Der er derfor i stedet valgt en individuel tilpasset løsning:

- Med henblik på regulering af varme og luft er der valgt en løsning med vinduer med automatisk solaf-

skærmning og styring af vinduesopluk i facaden samt decentrale ventilationsanlæg, der ventilerer hvert lokale via et selvstændigt mindre anlæg.

- Derudover indeholdt beslutningen om igangsætning af projektet fra 2016 en forudsætning om, at lokalerne på skolen også skal kunne anvendes til fritidsformål. Bygningsreglementet stiller højere krav til det akustiske indeklima i lokaler til fritidsformål. Dette krav er fastholdt i projektet af hensyn til fremadrettede fleksibilitet i lokalerne.
- I processen foretages der også en pædagogisk modernisering af skolens reposer som en ny ramme for årgangssamarbejdet.

Klimatiltag

Baggrunden for renoveringen er primært at forbedre indeklimaet på skolen. Der er dog i renoveringsprojektet arbejdet med forundersøgelser, som har ledt til, at der er indarbejdet genanvendelse af bygningsdele i skolens eksisterende bygninger således, at der bruges ressourcer på at opgradere og kvalitetssikre eksisterende elementer som døre, belysning, rørsystemer mv., som man i en traditionel modernisering ville have udskiftet til nye bygningsdele. Tiltagene bidrager til en god totaløkonomi i projektet samt en reduceret klimabelastning.

Hvem bygges der til og med?

Skoleprognose 2021 og kapacitet

På baggrund af skoleprognose 2021 forventes det ikke, at der er behov for at udbygge Samsøgade skole, da prognosen viser, at skolen har overskudskapacitet på både fem og 10 års sigte. Dette gælder også selvom Byrådet med vedtagelse af budgetforlig 2023 har udskudt opførelse af skolebyggeri på Aarhus Ø.

Med moderniseringen reduceres skolens undervisningslokal kapacitet fra 33 lokaler i dag til 30 lokaler fremadrettet. Det sker i overensstemmelse med det oprindelige projektgrundlag i beslutningen fra 2016. Disse tre lokaler ligger for sig selv øverst i hovedbygningen, er små og har skråvægge og egner sig derfor ikke længere som undervisningslokaler

til klasseundervisning. De anvendes fremadrettet som supplerende læringsarealer.

Selv efter reduktionen af hjemområder forventes skolen at have overskudskapacitet på fem og 10 års sigte.

Projektet forventes at være afsluttet ultimo 2023.

Inddragelse

Projektets kompleksitet har medført, at der i projektudviklingsprocessen er gennemført en række workshops, markedsundersøgelse og dialog med myndigheder og det lokale kulturmiljøråd. I denne proces er der blevet drøftet og undersøgt forskellige tekniske løsninger på at skabe det rette samspil mellem ventilation, solafskærmning, vinduesudtryk, akustik, bevaringsværdi, føringsveje mv. Samsøgades Skole gennemfører en inddragende proces med skolens elever ved ibrugtagning af de moderniserede arealer.

Mock up lokale

Grundet kompleksiteten og de mange facetter af problemstillingerne omkring indeklimaet blev det besluttet i projektets styregruppe, at der som et element i projekteringen skulle etableres en prøveopsætning – et såkaldt Mock-up lokale, hvor den projekterede løsning kan testes 1:1 i ét lokale, så der jf. Aarhus Kompasset arbejdes mere vidensinformeret inden der skaleres op til de resterende 22 lokaler.

Projektstyregruppe og projektledelse

Der er nedsat en projektstyregruppe bestående af skoleleder, administrationsleder, skolebestyrelsesrepræsentanter, teknisk serviceleder, projektleder fra Teknik og Miljø og projektrepræsentant fra MBU. Styregruppen rådgives af interne og eksterne ingeniør- og arkitekturrådgivere.

Da projektets hovedfokus er tekniske løsninger i moderniseringen, varetages projektledelsen af Teknik og Miljø.

6. Hvilke ressourcer kræves?

Anlægsudgifter

Det samlede projekt omfatter anlægsudgifter for 31,7 mio. kr. fordelt med 22,2 mio. kr. til Børn og Unge og 9,5 mio. kr. til Teknik og Miljø.

Af de 22,2 mio. kr., der vedrører Børn og Unge, er der allerede frigivet 5,1 mio. kr. Med indstillingen ønskes de resterende 17,1 mio. kr. frigivet. Teknik og Miljø's andel af projektet er allerede frigivet.

Tabel 1: Anlægsudgifter samlet projekt (1.000 kr., 2022-priser)

	2022	2023	2024	2025	I alt
Teknisk og pædagogisk modernisering	500	7.270	11.130	3.300	22.200
Klimaskærm og installationer (MTM)		4.845	4.655		9.500
I alt	500	12.115	15.785	3.300	31.700

Finansiering

Det indstilles, at Børn og Unge gives anlægsbevilling på 17,1 mio. kr., så Børn og Unges samlede anlægsbevilling til projektet udgør 22,2 mio. kr. Den samlede anlægsbevilling finansieres som følgende:

- 12,8 mio. kr., der allerede er afsat til RULL-projekt på skolen i 2016 med byrådets vedtagelse af *Forslag til prioritering af RULL-midlerne*. Heraf er 2,3 mio. kr. allerede frigivet.
- 0,2 mio. kr. fra skoletoiletpuljen afsat til Børn og Unge i budget 2017, der er frigivet.
- 2,6 mio. kr. afsat i budget 2022 til indeklimateforbedringer på Samsøgade skole, der er frigivet.
- 6,6 mio. kr. fra puljen til Indeklima, modernisering, toiletter og arbejdsmiljø afsat til Børn og Unge i Aarhus Kommunes Investeringsplan 2024-2033 i budgetforlig 2021.

Tabel 2: Finansiering MBU (1.000 kr., 2022-priser)

	2022	2023	2024	2025	I alt
AB-16-554-4215 Samsøgade skole, helhedplan fase 1	500	6.045	5.707	500	12.752
KB-553-3221 Toiletter folkeskoler BF17				200	200
KB-553-4515 Indeklima Samsøgade				2.600	2.600
Indeklima Aarhus Kommunes Investeringsplan 2024-2033		1.225	5.423		6.648
I alt	500	7.270	11.130	3.300	22.200

Samtidig med den pædagogiske og tekniske modernisering foretager Teknik og Miljø som nævnt planlagt vedligeholdelse med udskiftning af vinduer og tekniske installationer for 9,5 mio. kr.

7. Hvad er den videre proces og hvordan følges op?

Den skræddersyede indeklimaløsning kan bidrage til erfaringsopsamling og vidensdeling inden for og uden for kommunen i forhold til kommende byggeprojekter med lignende udfordringer og kompleksitet.

Byggeriet gennemgås for fejl og mangler efter aflevering.

Thomas Medom

/

Helle Bach Lauridsen

Bilag

- Bilag 1: Bevillingsmæssige konsekvenser
- Bilag 2: Nøgletal for enhedspriser
- Bilag 3: Kortoversigt
- Bilag 4: Klimavenligt byggeri på Samsøgade Skole

Tidligere beslutninger

- Aarhus Byråd vedtog den 15. september 2016 indstillingen *Forslag til prioritering af RULL-midlerne*.
- Med *budgetforlig 2017* blev det besluttet at investere 20 mio. kr. i skoletoiletter.
- Med *budgetforlig 2019* blev det besluttet, at klubben Nørre Alle forbliver i eksisterende bygninger.
- Med *budget 2021* vedtog byrådet den 7. oktober 2020 at afsætte 400 mio. kr. til modernisering, indeklima, toiletter og arbejdsmiljø.
- Med *budgetforlig 2022* blev det besluttet at investere 2,6 mio. kr. i indeklimaforbedringer på Samsøgades skole.

E-post: sesaha@aarhus.dk

Bilag 2

Nøgletal – Modernisering af Samsøgade skole

Der gives anlægsbevilling til modernisering af Samsøgade skole, så læringsarealet på skolen pr. elev udvides og indeklimaet kan forbedres i forhold til lys, luft, lyd og termiske forhold i størstedelen af hovedbygningens undervisningslokaler.

Side 1 af 1

Nøgletal			2022-priser		
Byggeri					
	Enheder	M ² i alt	(kr.) Pris pr. m ²	(t.kr.) Bruttoudgift i alt	(t.kr.) Nettoudgift i alt
Ombygning og modernisering	1	1.718	18.452	31.700	31.700
I alt, byggeri (a)	2	1.718	18.452	31.700	31.700
Grund					
		Byggerets-m ²	(kr.) Udgift pr. byggerets-m ²	(t.kr.) Bruttoudgift i alt/værdi af grund	(t.kr.) Nettoudgift i alt
I alt, grund (b)					
Sum (a+b)	2	1.718	18.452	31.700	31.700

BØRN OG UNGE

Økonomi og Administration
Aarhus Kommune

Planlægningsafdelingen

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Direkte telefon: 41864416

Direkte e-mail: sesaha@aarhus.dk

Sagsbehandler: Cecilie Sandkvist Hansen

Samsøgades Skole

Pizza Turbo Sprint
Pizza · S

A/B Falstersgade 4

Haveforeningen
Trillegården

Victor Facius V/
Victor Lykke Facius

Andelsboligforeningen
Samsøgade 60

Blick Skateboards
Sportsbutik

E.ON Opladningsstation

Åk Mtm Åbr
Brandvæsenet

Købmand Smedegaard

Ahed Dalloul

Børnehuset Vores Sted

Salsa for Sjøv

Beboernes Hus

Kulturselskabet Swung

Sikker.net ApS
Computersoftwarebutik

Cheeky Charlie
Tøjbutik

Børnehuset Thunfiske

Ask Raun

Vuggestuen
Ny Vimmerby

PlakatKunst.dk
Plakatbutik

Jewellery

A/B Lollandsgade 65

Ckb Consult

Solsikken

Sjællandsgade

Sjællandsgade

Sølystgade

Sølystgade

Sølystgade

Sølystgade

Livøsmøgen

Ny Munkegade

Ny Munkegade

Samsøgade

Samsøgade

Falstersgade

Samsøgade

Lollandsgade

Samsøgade

Hjørnøgade

Falstersgade

Andelsboligforeningen
Ny Munkegade 77

Ny Munkegade

Thunøgade

Notat

4. oktober 2022
Side 1 af 2

Til	Byrådet
Til	Orientering

Klimavenligt byggeri på Samsøgade Skole

I forbindelse med modernisering af Samsøgade Skole, er der arbejdet med en række bæredygtighedstiltag for at nedbringe CO₂-udledningen i byggeriet. I projekteringen af projektet, er der regnet med udmøntning fra klimapuljen på 1,1 mio. kr. svarende til fem procent af anlægssummen.

Byrådet afsatte med vedtagelse af budgetforlig 2021 en pulje til reduktion af CO₂-udledning i byggerier. Puljen svarer til fem procent af anlægssummen i investeringsplanen.

Hertil kommer også, at der til projekterne vedrørende Ud- og ombygning af Skovvangskolen, Ny skole- og Fritidscenter i Gellerup, Toveshøj og Bispehaven samt Dagtilbud i Malling og Lisbjerg, er udmøntet støtte fra klimapuljen svarende til fem procent af anlægssummen.

Børn og Unge har forud for behandling på Magistrats- og Byrådsmøde fremsendt indstillingen til behandling i Borgmesterens Afdeling og Teknik og Miljø med henblik på kvalificering af ansøgningen til klimapuljen.

Borgmesterens Afdeling har meddelt Børn og Unge, at de ikke anbefaler, at Byrådet udmønter bevilling fra klimapuljen i den forudsatte størrelsesorden på 1,1 mio. kr.

Det skyldes, at Byrådet den 28. september 2022 har vedtaget nye udmøntningskriterier til klimapuljen. Børn og Unges anlægsprojekter er længe undervejs, og klimatiltagene i projektet på Samsøgade Skole er derfor udarbejdet med udgangspunkt i de midlertidige kriterier for puljen, der blev vedtaget af Byrådet den 8. april 2022.

Moderniseringen af Samsøgade Skole er et renoveringsprojekt, og klimatiltagene i projektet har derfor i høj grad fokuseret på genanvendelse af bygningsdele og erstatning af traditionelle byggematerialet for at nedbringe byggeriets CO₂-belastning. De nye udmøntningskriterier, herunder beregningsformlen, fokuserer modsat primært på nybyggeri.

Det er Børn og Unges vurdering, at mange af anlægsprojekterne i Børn og Unge, der netop er renoverings- og moderniseringsprojekter, formentlig kun vil

BØRN OG UNGE

Økonomi og Administration
Aarhus Kommune

Planlægning

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Telefon: 28 35 26 00
Direkte telefon: 41 86 44 16

Direkte e-mail:
sesaha@aarhus.dk

Sagsbehandler:
Cecilie Sandkvist Hansen

kvalificere sig til udmøntning af mindre beløb fra klimapuljen. I mange tilfælde vil beløbene ikke være tilstrækkelige til at dække rådgivningsudgifterne alene.

4. oktober 2022
Side 2 af 2

Reduktion af klimabelastningen

Der er i projektet gennemført såkaldte LCA-beregninger (livscyklusberegninger) på tre niveauer. LCA-beregninger analyserer den klimamæssige påvirkning af materialer og den efterfølgende drift i materialets livscyklus. Resultatet angives som udledte kilo CO₂ ækvivalenter pr. m².

Niveau 1 svarer til en traditionel renovering med kendte materialer. Med beregningen forventes modernisering ved traditionel renovering at medføre en klimabelastning svarende til 2,83 kg CO₂e/m².

I niveau 2 er der et øget fokus på at genanvende bygningsdele i moderniseringen således, at man bruger mandetimer på at opgradere og kvalitetssikre bygningsdelene i stedet for at udskifte dem som man traditionelt ville gøre. Det drejer sig om døre, belysning, rørsystemer mv. Der forventes, at tiltagene med at genanvende bygningsdele i moderniseringen giver en reduktion af klimabelastningen til 2,45 kg CO₂e/m², svarende til ca. 13 procent. Disse tiltag fastholdes i projektet.

I niveau 3 er der et yderligere fokus på muligheden for at indbygge nye materialetyper med en lavere miljøpåvirkning. Det kan være elementer som indbygning af organisk isoleringsmateriale, udskiftning af gipsplader med lerplader og anvendelse af genbrugsmateriale fra andre byggerier.

Arbejdet med genbrugsmaterialer og alternative materialer vandskelliggøres dog af, at der ikke er et stort udbygget et marked herfor. I projektet var det derfor indarbejdet, at der disponeres en pulje til at arbejde løbende med udskiftning af bygningsdele til mere miljøvenlige materialer. I planlægningen af projektet, er der peget på en bruttoliste af mere miljøvenlige byggematerialer.

Det var forventningen, at indbygningen af disse bygningsdele kunne opnå en reduktion på ned til 2,18 kg CO₂e/m², svarende til en yderligere reduktion på op mod 11 procent således, at den samlede klimabelastning reduceres med op mod 23 procent set i forhold til en modernisering med traditionelle løsninger. Reduktionen i den forventede anlægsramme betyder dog, at det har været nødvendigt at tage denne del ud af projektet for at undgå budgetoverskridelser.

Hertil kommer, at der er anvendt ca. 100.000 kr. på projektering af de klimavenlige tiltag, der må finansieres af Børn og Unges KB-budgetter, da udgiften var forudsat finansieret af midler fra klimapuljen.